ያኮበኮበ ዳሽ ፋይፍ አይሮፕላን አለ:: ብር ያጨቁበትን ቦርሳ እንጠልጥለው ወደሱ የሚሮጡ ይመስላሉ:: ከካርቱን ስእሉ ግርጌ የተፃፉት መፈክሮች:-

«ትንሽ ትንሽ እንድማ! አንድ ሰውና አንድ መሳሪያ እስከሚቀረኝ ድረስ እዋጋለሁኝ» የሚል ነው:: ሰልፈኛው ያሰማው የነበረው መፈክር ደግሞ:-

«የዝምባብዌ መንግስትና ህዝብ ፈርጣጩንና ፋሽስቱን መንግስቱ ሀይለማርያምን ለኢትዮጵያ ህዝብ አሳልፎ መስጠት አለበት! የሀገርን ሀብት የዘረፉ ባስቸኳይ ለፍርድ ይቅረቡ!» የሚል ነው::

ተጥመልምለን የባህል አዳራሹን እንዳለፍን ጋዜጠኞች ፎቶ ለማንሳት፣ በቴሌቪዥን ለመቅረፅ ይሯሯጡ ጀመር:: ልክ ጣላይ አደባባይ ስንደርስ ቦታ በታችንን ይዘን ቆምን:: ይዘናቸው ከነበሩት መፈክሮች ውስጥ:-

- የብሄሮችና የብሄረሰቦች የራስን እድል በራስ የመወሰን መብት የዲሞክራሲ መብት ነው!
- ኢህአዲግ የሰላምና የዲሞክራሲ ዋስትና ነው!
- ህዝባችን የተጠማውን ሰላም ያገኝ!
- የሰላምና የዲሞክራሲ ኮንፈረንስ የኢትዮጵያ ህዝብ ምጥ የወለደው ነው!
- የተጎሳቆለችውን አገራችንን መልሰን እንገነባለን!
- የህዝቡ የበላይነት ይከበራል! የሚሉ ናቸው::

የክብር እንግዶች መጥተው ቦታቸውን እንደ ያዙ የሰልፉ አዘጋጅ ኮሚቴ ሰብሳቢ የመግቢያ ንግግር አድርገው ፕሮግራሙን ለሚመራው መኮንን ለቀቁለት:: ከዚህ በኋላ በተከታታይ ሶስት ግጥሞች ተነበቡ:: ሁሉም ግጥሞች ከብሶት የመነጩ ነበሩ:: አቅራቢዎቹም ወጣት መኮንኖች ናቸው:: ከጨለማ ህይወት ላይ መውደቃቸውን ግጥሞቻቸው ይጠቁማሉ:: ተስፋን እያጭሩም! ያስቆዝማሉ እንጅ::

ሁሉም ነገር ተብሎ ካበቃ በኋላ የማእከሉ ሀላፊ ንግግር ለማድረግ ሲነሱ ለክብራቸው ርችት ተተኮሰላቸው:: ወዲያው እርጭ ሲል መናገር ጀመሩ:: ባማረኛ ነበር የተናገሩት:: መነፀር አድርገዋል:: የቀይ ዳማ ናቸው::

"... ወደፊት በዚህ ማእከል ውስጥ ላጭር ጊዜ በምትቆዩበት ወቅት ጥሩ ጥሩ ተግባራትን ታከናውናላችሁ ብለን እንገምታለን..." በቃ ይኸው ነው:: ሌላው ስለሽግግር መንግስቱ፣ ስለቻርተሩ አላማ ነው:: ይኸ ደግሞ ምናችንም አይደል:: በዚሁ የሰልፉ ፍፃሜ ሆነ::

ይች "አጭር ጊዜ ቆይታ" የምትለዋ አባባል የሁላችንንም ጭንቅላት በጥብጠዋለች:: ለሶስት ቀናት ሴሚናር ተብለን ሆለታ ገብተን ይኸውና ሰስተኛ ወራችንን ይዘናል:: ይች አጭር ጊዜ ደግሞ ትረዝም ይሆን?

25

ጉድ አይመጣ የለም እያደር ጉድ መጣ፣
«እመኑ» ተባልነ አምነን ብንመጣ::

ሲሲቲን ሲዘንብ ነው ያደረው:: ከነጋም በኋላ ካፊያ ቢጤ ነበር:: እየቆየ ግን ፈተት እያለ መጣ:: የጣላይ ያየር ፀባይ ይኸው ነው:: ይዘንብና ወዲያው ፀሀይ ትወጣለች:: ከዚያ ደግሞ ጭቃው ምጥጥ ይላል:: ታዲያ ይኸ የዋልካ ጭቃ ስንረግጠው እንደ ካትራሚ ንክስ ንክስ ያደርግና ወዲያው ተተምትሞ ሀስፋልት ሆኖ ቁጭ ያላል:: ሲዘንብ ደግሞ ሙልጭልጭ ይልና አፍርጦ ይጥላል:: ዛሬስ አፍርጦ የጣለን የኢህአዲግ ነገር ነው:: እያደር ከበደን፣ ሰልፍ ተሰልፈን እንጀቱን እናራራስን ብለን ነበር፣ እሱ ግን ሽቦ እንጀት ሆነ:: እንደ ኩራን ብንቀመጥ ይሻለን ነበር:: በመሰለፋችን ያላሰብነውን መዘዝ መዘዙብን:: አውቀነዋል፣ አጭሯን ጊዜ ለማስረዘም ነው::

ዛሬ ስብሰባ እንደ ምናደርግ የተነገረን ማታ ነበር:: ያው እንደ ሁልጊዜው በየሻለቃችን ነው የተሰበሰብነው:: አዳራሹ ጢም ብሎ ሞልቶ የመስኮቱ ዙሪያ እንደ አጥር ክርችም ብሏል::

የነጭ ሽንኩርት ሽታ እንጀት ያማስላል፤ አፍንጫን ይቆርጣል:: ሲዘንብ ስላደረ ነው መሰል የሙቀቱ መጠን ቀነስ ያለ ነው:: የሲጋራው ጭስ ግን የማርፈጃውን ጉም ተክቶ ወደ ኮርኒሱ ይበናል:: ተጠራቅሞ ካፊያ እንዳይሆን እንጅ...

ታጋይ ሀጎስ ጉሮሮውን ጠራረገና "ዛሬ የተሰበተብንበት ምክንያት ባለፈው ያካሄድነውን ሰልፍ ለመገምገም ሲሆን ዋናው ትኩረታችን ግን 'የበደልነውን ህዝብ መልሰን እንክሳለን!' የሚለውን መፈክር ሳትይዙ በመቅረታችሁ ሰልፉ የተሟላና ከልብ ነበር ለማለት አንችልም:: ስለዚህ ዛሬ ዲሞክራሲያዊ በሆነ መንገድ ተወያይተን የዚህን መፈክር ፅንሰ ሀሳብ ተረድታችሁና አምናችሁ ካወጣችሁት ያቋም መግለጫ ጋር ተጨምሮ ይተላለፋል" ሲል አብራራልን:: ለካም ያቋም መግለጫው በሬዲዮ ያልተላለፈው ለዚህ ነው:: ቤቱ በግለት እጁን አወጣ:: ላንድ ሻምበል እድል ሰጠው::

"በመጀመሪያ ለምጠይቅህ ጥያቄ ተገቢ መልስ ስጠኝ፣ ለመሆኑ ሰልፉ የኢህአዲግ ነው የኛ?" ሲል ጠየቀው::

"ሰልፉ የኢህአዲግ አይደለም፤ የናንተ ነው:: ሆኖም ግን የመቆጣጠር ሀላፊነት አለብን" ሲል መለሰለት::

"በመቆጣጠሩ በኩል ያላችሁን ድርሻ እኛም እንቀበለዋለን:: ሰልፉን ግን የጠየቅነው እኛ እስከሆንን ድረስ የምንይዘውንም መፈክር መወሰን ያለብን እኛ ነን:: በርግጥ እናንተን የሚፃረር መፈክር እንዳንይዝ መከልከል ትችላላችሁ:: ይህም ቢሆን የዲሞክራሲን መርህ ይፃረራል:: ነገር ግን እናንተ የምትፈልጉትን መፈክር እንዴት እንሸከማለን?" በማለት ተናግሮ ተቀመጠ:: በርካታ መኮንኖች ደግሞ እጃቸውን አወጡ:: ሀጎስ ለማንኛውም እድል ሳይሰጥ እራሱ:-

"ደርግ ያራምደው የነበረው ስርአት ጨቋኝ ስርአት ነው አይደለም?" ሲል ጥያቄ አቀረበልን:: ማንም አላመናታም፤ ባንድ ድምፅ:-

"ጨቋኝ ስርአት ነው!" አልነው:: በዚህ ጊዜ ፈገግ አለና:-

"እንግዲህ የስርአቱን ጨቋኝነት ካመናችሁ ስርአቱን ያራምዱ የነበሩት ደርጎችም ፋሽስቶች ናቸው! በዚህስ ታምናላችሁ አታምኑም?"

"የደርግን ፋሽስትነትም እናምናለን!" አልነው::

"ታዲያ ደርግን ደግፎ ያቆየው ማነው? እናንተ አይደላችሁም? በዚህስ አታምኑም?" ሲለን ፀጥ አልን::

"ምነው ዝም አላችሁሳ?" አለን ፈገግ ብሎ፤ አገኘኋችሁ በሚል አይነት:: በዚህ ጊዜ አንድ መቶ አለቃ ብድግ አለና:-

"በርግጥ የደርግን ፋሽስትነት ማንም ሳይነግረን እኛ እራሳችን እናውቀዋለን:: 'ታዲያ ካወቃችሁት ለምን ተሸከማችሁት?' ልትለን ትችላለህ:: መልሳችን 'ባንድነት ስም ተወጥረን ስለተያዝን አገርን ከመገንጠል ለማዳን ባደረግነው ተጋድሎ የደርግ እድሜ ሊራዘም ችሏል::' ታዲያ ላገር መሞት፤ ለዳር ድንበር መፋለም ህዝብን በዳይ ያደረጋል እንዴ?" ብሎ ተቀመጠ:: በርካታ እጆች ደግሞ ወጡ:: ሀጎስ ፊቱን ቅጭም አድርጎ በሲጋራው ጭስ በኩል አጮልቆ እያየ ላንድ ሻምበል እንዲናገር ፈቀደለት::

"ሀቅ እንናገር ካልን እኛ የኢትዮጵያን ህዝብ አልበደልነውም:: እንዲያውም አንወቅሰውም እንጂ የበደለን እሱ ነው:: ከበስተጀርባችን ከደርግ ጋር ሆኖ እየጨፈረ... ' ገሏል መሰለኝ ዝናሩ ጎሏል... ፈጣን ነው ባቡሩ...' እያለ ቤቱ አቋረጠውና አጨበጨበ:: ሀጎስ አሁን ፈገግ ብሎ ነበር:: ፈገግታው ግን 'ሞኞች ናችሁ' የሚል አይነት ነው:: ሻምበሉ ንግግሩን በመቀጠል:-

"በምስራቅ፣ በሰሜን፣ በደቡብ፣ በምእራብ፣ በተንከራተትን፣ ቤተሰቦቻችን መጠለያ አጥተው በተበተኑ እንዴት የኢትዮጵያን ህዝብ በድላችኋል ትሉናላችሁ? እንዲያውም የኢትዮጵያ ህዝብ ሊክሰን ይገባል" አለና ተቀመጠ:: ወዲያው ደግሞ በተጣደፈ ሁኔታ "ተጨማሪ! ተጨማሪ!" እያሉ ብዙ መኮንኖች ተንጫጩ:: አዱኛ ደቻሳ እድል አገኘ::

"ለመሆኑ 'የበደልነውን ህዝብ መልሰን እንክሳለን' በሉ የምትሉን የኢትዮጵያ ህዝብ 'ልጆቻችን ይለቀቁልን' ብሎ ጥያቄ አቀረበ እንጅ፤ 'በድለውኛልና ለፍርድ ይቅረቡልኝ' አለ? ይህ ሁሉ ጥረታችሁ መብታችንን ለማሳጣት ነው:: ለምን ምክንያት ታበዛላችሁ? እንዲሁኮ መግፈፍ ትችሉ ነበር!" አለና ተወራጭቶ ተቀመጠ::

በዚህ ጊዜ ሀጎስ ፊጠን ብሎ "ዋእ! በምትናገሩበት ጊዜ ከግል ስሜታችሁ በመነሳትማ መሆን የለበትም! እኛ መብታችሁን ለመግፈፍ ሀሳብ የለንም:: በርግጥ በግል ደረጃ ሲታይ አብዛኞቻችሁ ተበዳይ እንጅ በዳይ ላትሆኑ ትችላላችሁ:: እኛም ይህን በሚገባ እናውቃለን:: ለዚህም ነው የሽግግር መንግስቱ ኮሚሽን አቋቁሞ ጭቁኑን መኮንንና ወታደር አሰባስቦ ተሃድሶ አስገብቶ ለማነፅ ጥረት የሚያደርገው:: ለመሆኑ አልበደልንም የምትሉት የህውሄን ጭፍጨፋ እንዲህ በቀላሉ የሚረሳ ይመስላችኋል?" ሲል ለመልሱ እጅ እንደ ችቦ ሽቅብ ቆመ:: ከሁሉም ፊት ላይ ደግሞ ቁጣ ይንቦገቦጋል::

አንድ ወጣት መኮንን ተጣድፎ በመነሳት "የህውሄንን ጭፍጨፋ ብቻ መጥቀስህ የሚያስተዛዝብ ነው፤ የጎንደር! የወሎ ህዝብ በደርግ ጀት አልተደበደበ ይሆን? ደግሞስ የህውሄን ህዝብ ነው እንጂ የኢትዮጵያን ህዝብ የሚወክለው? የሚቆረቆርለት አጥቶ እንጅኮ ያሰሳ ህዝብም አልቋል!" ሲል ጠረጴዛ ሳይቀር እየተደበደበ ቅልጥ ያለ ጭብጨባ ተጨበጨበ:: የሀጎስ ፊት ኩምትርትር አለ::

"ዋእ! ስነስርአት! መኮንኖች አይደላችሁም! ጫጫታውና ጠረጴዛ ድብደባን ምን አመጣው!" ሲል ተቆጥቶ ተናገረ:: ያስቆጣው ግን ጭብጨባው ብቻ ሳይሆን ያሰሳ እልቂት መነሳቱ ነው:: ያሰሳ እልቂት ሲነሳ ታጋዮችን ኩምትርትር ነው የሚያደርጋቸው:: አንዳንዶቹ "እኛ በዚያ ግንባር አልተሰለፍንም:: አነግን ጠይቁ" ይላሉ:: አንዳንዶቹ የግሞ ሾላ በደፈናው ይቆጡና ጥያቄው እንዳይነሳ ይከላከላሉ:: ከሆለታ ጀምረን ያወዛገበ ጉዳይ ነው:: እነሱ ህውሄንን ሲያነሱ እኛ አሰሳን እናነሳለን:: በዚሁ በጠብ እንለያያለን::

"ማሳሰቢያ" አሉ አንድ መኮንን ከተቀመጡበት ተነስተው::

"እሽ! ማሳሰቢያውን ይቀፅሉ» አላቸው::

"ስነስርአት የምታሳጣን አንተ ነህ! ባንድ በኩል 'የመናገር መብታችሁ የተጠበቀ ነው' ትለናለህ:: እውነቱን ስንነግርህ ደግሞ ትቆጣለህ:: አንተ የምትፈልገውን ከተናገርንማ ምኑን ዲሞክራሲ ሆነው?" ብለው ተቀመጡ::

"እኔ አሁንም ቢሆን የዲሞክራሲ መብታችሁን አልተጋፋሁም:: የሆነ ሆኖ ማሳሰቢያውን ተቀብየዋለሁ" አለና በርካታ እጆች ወጥተው ስለነበረ ላንድ ኮለኔል ፈቀደላቸው::

"ቅራኔዎችን ለማስፋት ከሆነ ብዙ ድርጊቶችን መጥቀስ ይቻላል:: ህውሄንን ስትጠቅሱም አሰሳን ማንሳታችን የማይቀር ነው:: የሚያሳዝነው ግን ለሁለቱም ህዝቦች መቆርቆር ስንችል ዘር መረጣ መግባታችን ነው::

"አስራ ሰባት አመት ሙሉ በኢትዮጵያ ውስጥ ያልተቋረጠ ጦርነት ተካሂዷል:: በዚህ ጦርነትም ከወዲህም ሆነ ከወዲያ ያለቀው የኢትዮጵያ ህዝብ ነው:: በዳይም ተበዳይም ያለ አይመስለኝም:: አለ ከተባለም ደርግና ስርአቱ ናቸው:: እኛ እንዴት እንደ በዳይ እንቆጠራለን? ለመሆኑ እኛ ህዝቡን ስንገድል እናንተ ህይወት እየዘራችሁ ነበር የመጣችሁት? እናንተ አልገደላችሁም? ስለዚህ ይቅርታ ጠይቁ ካላችሁን አብረን እንጠይቅ፤ ምሩን እንከተላችኋለን!» ሲሉ የጭብጨባው ነገር አይነሳ፤ ከፍሎ ተናጋ::

"ዋእ! አሁንም ቢሆን አነጋገራችሁ ወደ መፍትሄ የሚያመራ ሳይሆን የሽሙጥ አነጋገር ነው:: ትክክል አይደላችሁም! እኛ የተጋደልነው ከናንተ ጋር እንጅ ከህዝቡ ጋር አይደለም:: ታዲያ ምን ብለን ነው ይቅርታ የምንጠይቀው? ከደርግ የጭቆና አገዛዝ ስላላቀቅነው? እኛኮ እንደናንተ ስንቅ ሰንቅ፤ ልጅህን እምጣ፤ ነጋ ጠባ መዋጮ፤ አብዮት ጠባቂ፤ ታጣቂ እያልን ህዝቡን አላሰቃየነውም:: ከዚህ የበለጠስ ምን ልታደርጉት ኞሯል?" በማለት ተናገረ:: ለመልሱ አንድ ጠና ያሉ ሻለቃ ተነሱና:-

ውይይቱ የሚካሄደው ባሸናፊዎችና በተሸናፊዎች መካከል ሆኖ እንጅ እኛም በናንተ ቦታ ብንሆን ኖሮ ስንት ስም በሰጠናችሁ ነበር" ሲሉ አቋረጣቸውና:-

"ገንጣይ፣ አስገንጣይ፣ ወያኔ፣ ወንበዴ... ስትሉን አልነበረም" ሲላቸው:-

"እሱማ ሕናንተም ያልሰደባችሁን ስድብ የለም:: ዛሬም ቢሆን 'የደርግ መኮንኖች' እያላችሁ ትሰድቡናላችሁ:: የሆነ ሆኖ እኛ ለኢትዮጵያ ህዝብ ሞትንለት እንጅ አልገደልነውም:: እሱም ገደሉኝ አላለም::

"የደርግንም እድሜ ያራዘማችሁት እናንተ ናችሁ እንጅ እኛ አይደለንም:: እኛማ እሱን ለመጣል መፈንቅለ መንግስት ሳይቀር ሞክረን ነበር:: ደግሞ ከገባችሁ እናንተን ለድል ያበቃናችሁ እኛ ነን" ብለው ሲቀመጡ ጭብጨባ ቀለጠ:: ጭስጨባው ማናደጃም ጭምር ነው::

"እኛ ለድል የበቃነው በራሳችን ጥረት እንጅ በናንተ ድጋፍና እርዳታ አይደለም:: ምናልባት መሳሪያችሁን አስረክባችሁ እጃችሁን በሰላም መስጠታችሁን እንደ ውለታ ቆጥራችሁት ከሆነ ተሳስታችኋል:: ሰላም ፈላጊ ብትሆኑማ ኖሮ ቀደም ሲል አፈሙዛችሁን ወደ ደርግ አዙራችሁ መፋለም ነበረባችሁ:: በሬዲዮም ጥሪ አድርገንላችሁ ነበር:: ሰላም ፈላጊና የህዝብ ልጅ የመሰላችሁት ደርግ ፍርክስክሱ ሲወጣና መንግስቱ ሀይለማርያም ጥሏችሁ ሲፈረጥጥ ነው:: መፈንቅለ መንግስት ሞክረን ነበር ያሉትም እኛ እንደግፈውም:: በጀኔራሎች የተካሄደ መፈንቅለ መንግስት ስለሆነ በሌላ ደርግ ለመተካት ካልሆነ በስተቀር ፋይዳ አይኖረውም ነበር:: አሁን ወደ ዋናው ነጥብ ልመለስና የኢትዮጵያን ህዝብ አልበደልንም ነው የምትሉት?" በማለት ጥያቄ አቀረበ::

"አዎን" የሚል ድምፅ አስተጋባ::

"መልካም፤ የዛሬው ስብሰባችን ዲሞክራሲያዊ በሆነ መንገድ ተወያይተን በማመንና በማሳመን ሳይሆን በእንቢተኛነት፣ ነገሮችን አጣም በመተርጎም፣ በተለይም የደርግ ኢሰፓ አስተሳሰብ ያልተላቀቃቸው መኮንኖች የቤቱን መልካም አዝማሚያ በርዘውታል:: ሀቁን ነገር ክዳችሁ የምታደርጉት መፍጨርጨር የትም አያደርሳችሁም" ሲል አስጠነቀቀንና ሲጋራ አያያዘ:: እሱ ሲለኩስ ደግሞ የባረከላቸው ይመስል ሁሉም ለኩሱ:: ባዳራሹ ውስጥ ጭስ ይግፈጠፈጥ ጀመር:: ነገርም አብሮ እየጨሰ ነው...

ለትንሽ ጊዜ ተፋጠን ሳለ አንድ መኮንን ብድግ አለ:: ፊቱን ብጉር በንጉሮታል:: "እኔ የፖሊስ መኮንን ነኝ:: በፖሊስነቴም ብዙ ምስጢሮችን አውቃለሁ:: እንዳጋጣሚ ደግሞ አለቆቼ ስለማይወዱኝና ከቦታ ቦታ ስላንከራተቱኝ ብዙ ነገሮችን አይቻለሁ:: በደርግ ጊዜ ያልተፈፀመ ጉድ የለም:: ይህን ሁላችንም እናውቃለን:: ታዲያ ለማን ብለን ነው ይህን ያህል ክርክር የምናነሳው? ለደርግ ጥብቅና ለመቆም ወይንስ ታማኝነታችንን ለመግለፅ? እንዲህ አስበን ከሆነ የዋሆች ነን:: ጉማ ክፍሉ እንግባ:: ለምን እሽ ብለን አንገላገልም" ሲል የሳቅ ሁካታ አስተጋባ:: ወዲያው ደግሞ ተስማምተናል በሚል አይነት ጭብጨባ አስተጋባ:: ሀጎስ ደስ አለው:: በሲጋራ የበለዙ ጥርሶቹን ገለጣቸው:: በዚህ መካከል እንዳለን ኮለኔል ዘርጋው እጃቸውን አወጡ:: ጠቅላላ

ባደራሹ ውስጥ ያለው አይን ከሳቸው ላይ አረፈባቸው:: ከኔ ፊትለፊት ነበር የተቀመጡት:: ፊታቸው የተቆጣ ነበር መስሏል:: አይኖቻቸው ቀልተዋል:: ሲቆጡ ይኸው ናቸው:: ቶሎ ብለው ነው አይኖቻቸው የሚቀሉት::

"ተጨማሪ ነው" አላቸው ሀጎስ ቀልጠፍ ብሎ::

"አዎን" አሉት ዝግ ባለ አነጋገር::

"ይናገሩ! ይናገሩ! " አላቸው ተጣድፎ::

አዳራሹን አንድ ጊዜ ዳር እስከ ዳር ቃኙና "ጎበዝ! እንዴት የኢትዮጵያን ህዝብ አልበደልንም ብለን እንከራከራለን? የበደል በደል ፈፅመንበታል እንጅ:: ያውም ትውልድ የማይረሳው:: 'ልጆቼ ከጥቃት አድኑኝ' እያለ ስንቁን፣ ልብሱን ከልጆቹ ጉሮሮ እየነጠቀ ሳያንድልብን ፈርጥጠን በመምጣት ታሪኩን አትድፈንበታል:: ስለዚህ በበደልነው ልክ ልንክሰው ከቻልን፣ እሱም ይቅርታ የሚያደርግልን ከሆነ በበኩሌ ይቅርታ መጠየቁ ተገቢ ነው ባይ ነኝ:: እንዲያውም በነሀጎስ በኩል ከመጠየቃችን በፊት እኛ አውቀን መጠየቅ ነበረብን:: አልበደልንም ብለን መከራከር የነበረብን ትጥቃችንን ሳንፈታ ነበር:: አሁንማ ከንቱ መንፈራገጥ ነው:: ሀጎስምኮ ልካችንን ነግሮናል:: ትጥቃችንን የፈታነው ፈርተን እንጅ ሰላም ፈላጊ ሆነን አይደለም:: ይህን እኔም አምንበታለሁ፣ ጨርሻለሁ!" ብለው ተቀመጡ:: ጭብጨባ የለም:: ሁሉም በቁጭት ከንፈሩን ይነክስ ጀመር:: ጠረጴዛ ሳይቀር በቡጢ የሚደልቁ ነበሩ:: የተፈጋጋው ቤት እንደ ገና ቤንዚን ተርከፈከፈበት::

"ዋእ! ይህማ ግልፅ ነው! ኮለኔሉ እንሽፍት ነው የሚሉት!" አለ ሀጎስ ተቆጥቶ:: በዚህ ጊዜ እኔ እጀን አወጣሁኝ::

"በርሳቸው ላይ ተጨማሪ ከሆነ አያስፈልገኝም!"

"ራሴ የተሰማኝ ነገር ስላለ እሱን ለመናገር ነው::"

"እስቲ" አለኝ በመጠራጠር አይነት:: ከተቀመጥኩበት ቀስ ብዬ ተነሳሁና:-

"የኢትዮጵያን ህዝብ 'በድለነዋል' ወይንም 'አልበደልነውም' ለማለት ብዙ አጨቃጫቂ ነጥቦች ሊነሱ ይችላሉ:: እስቲ በመጀመሪያ ከህዝቡ ሰቆቃ እንነሳ:: ከዚህ በኋላ ነው መበደል ወይንም አለመበደላችንን የምናውቀው::

"የኢትዮጵያ ሕዝብ በዘመነ ደርግ ንብረቱ፣ ቤቱ ተወርሶ በመጨረሻ የቀሩት ልጆቹና ሚስቱ ብቻ ነበሩ:: እነዚህንም ሚስቱን እኢሴማ የሚባል በደርግ አምሳል የተቀረፀ ድርጅት እንዳሻት ትሁን ስላለ የስንቱ አባወራ ቤት ፈረሰ:: ልጆቹን ደግሞ በገጠር የገበሬ ማህበራት፣ በከተማ ከነማት የተባሉ እንደ አዳኝ ውሻ በየጓዳው እያነፈነፉ፣ እየመነጠቁ ለኮሚሳርያት ሲያቀብሉ ኖረዋል:: ኮሚሳርያት ደግሞ ለብሄራዊ ውትድርና አገልግሎት ያስረክባል:: ብሄራዊ ውትድርና ለብ ለብ አድርጎ ለጥብስ ያደርሳል:: ወጣቱን እንደ እጅ ኳስ እየተቀባበሉ ተጫውተውበታል:: በዚህ መካከል ደግሞ የሚካሄደው ሸፍጭ ራሱን የቻለ ታሪክ ነው:: የጥንቱ ባሪያ ፍንገላ ምስጋና ይንሳው:: እስቲ ህዝቡ ሲብሰው የሚያንገራግረውን ልጥቀስላችሁ:-

'ኑሮ ኀመዘዘኝ አጅጉን ገለማኝ፣
የትስ አቤት ልበል ጨኸቴን ማን ይሰማኝ፣
ጧት ማታ መዋጮ አንጀቴን አወጣኝ፣
ይኸ አልበቃኝ ብሎ ልጄንም አምጣሉኝ።
እኔ መኢገማ፣ ሚስቴ አኢሴማ፣ ልጄ አኢወማ፣
ፈጣሪ ግደለኝ ይህንን ሳልሰማ።' ይል ነበር።

"ይህ ሁሉ ድርጊት ሲፈፀምበት እኛ እናውቅ ይሆን? ለምልመላ የተሰማራን መኮንኖችስ የለንም?

"የኢትዮጵያ ህዝብ የደም እንባ እያነባ፣ በርሃብ እንደ ቅጠል እየረገፈ ደርግ ኢሰፓን በመሰረተበት ወቅት ከተማዎችን በቀይ ጨርቅና ባንፑል በኮሪያ ኤክስፐርቶች ያሸበርቅ ነበር። ያዲስ አበባ አረጃጅም ፎቆች በቀይ ጨርቅ ተሸልመው ከተማዋ በተለያዩ ቀለማት ባጌጡ አፑሎች ስትብረቀረቅ በዚያን ወቅት መሬት ላይ ያለን ይመስለን ነበር? በርግጥም አልነበረንም። ተፈጥሮን በቁጥጥራችን ስር አድርገን እንጨፍር ነበር። ይህንም ህዝቡ በዝምታ አላለፈውም:-

'በደርግ ጊዜስ ሁሉም ተደበረ፣
ግንኙ ሳይቀር ቀይ ጨርቅ ለብሶ እያደረ።'

"ደርግ ህዝቡን የተስፋ ዳቦ እያስገመጠ እሱ በውስኪና በጮማ በመቀማጠሉ ከዛሬ ነገ ያልፍልኝ ይሆናል በማለት በችግር የተጠበሰው ህዝብ በኢህድሪ ምስረታ ወቅት ተስፋው በመሟጠጡ:-

'እነሱው ደግሰው እነሱው በሉት፣
መቼም አያምርበት የባለጌ ቤት' ብሏቸዋል።

"ደርግ ግን ቢነግሩት የሚገባው አይደለም። ልክ ከቋጢኝ ድንጋይ ላይ ውሀ እንደ ማፍሰስ ይቆጠራል። ወይንም 'ደንቆሮ ቢጠቅሱት መልሶ ይጠቅሳል፣ ለምን ቢባል እሱ ስለማይሰማ ሌላው የሚሰማ ስለማይመስለው ነው።' እውነትም የድንቁርናው ድንቁርና (አብሪትም ሊሆን ይችላል) የኢትዮጵያን ህዝብ በካኪ አንገቱን አነቀው። ህዝቡ አሁንም ደርግን ከመንነተል ወደ ኋላ አላለም:-

'ደርግ ተራመደ ሄደ ገሰገሰ፣
ባስራ አንድ አመቱ 'ጥልቆ ለበሰ።' ብሎታል።

"የደርግ እብሪት እንዲህ በዋዛ የሚታለፍ አይደለም። 'መንደር ምስረታ' ብሎ ባወጣው ፖሊሲ መሰረት የኢትዮጵያን ህዝብ ቤቱን እንዲያፈርስ አደረገው። ያለ ጥናት፣ ያለ እቅድ አጋርፋ በሰለጠኑ የገበሬ መሀንዲሶች እየተቀየሰ ገበሬው በእድሜው ያነፃቸው ቤቶች 'አሞራው ቡድን' የሚባል አቋቋም ጣራው እየተገነበረ እንዲወድቅ ተደረገ። ይህንም ገበሬው በምሬት ሲገልፀው:-

'እርሻ አነሰኝ ብዬ ስቆጣ ስቆጣ፣
እዩት ተመልከቱት የባሰ ቀን መጣ፣
ቤት እያፈረሰ የሚያባርር መጣ።
መሬታችን አንኩ፣ እህላችንን አንኩ፣ ልጆቻችን አንኩ፣
የሬሳችን መውጫ ቤታችንን አትንኩ።'

ብሎ አልቅሷል።

"እንዲህ ያለውን ሰው በላ ስርአትና መንግስት ነበር ለአስራ ሰባት አመታት ተሸክመን ያቆየነው። ታዲያ ህዝቡ የደም እንባ ሲያነባ እኛ መለዮ ለባሽ ልጆቹ ደርሰንለታል? ከደርግ መንጋጋ አላቀነዋል? የኢትዮጵያ ህዝብ ግፍ መች በዚህ ብቻ ያከትምና:-

"እህል ሰብል ገበያ ድርጅት ወይም 'እሰገድ' የተባለ አቋቋሞ ገበሬ ያመረተውን ምርት እንዳሻው እንዳይሸጥ ሽማች ግብረ ሀይል በየገጠሩ በማሰማራት እርሶ አደሩን ገፎታል። በዚህም ገበሬው ዝም አላለም:-

'እረ እነዚህ ደርጎች ጤፍ አምጡ፣ ቅቤ አምጡ ይላሉ፣
ቅቤ የት ተገኝቶ በሀይለስላሴ ተቀልጦ ተበልቶ' ብሏቸዋል።

"አዎን፤ የደርግ መፈጠር ህዝቡ አንገሽግሾት አንቅሮ የተፋውን የሀይለስላሴን አስተዳደር እንደገና እንዲናፍቀው አስገድዶታል። ቢልም አይፈረድበት። ባይሆን ያኔ የሚስቱ፣ የልጆቹ፣ የቤቱ ባለቤት ነበር። የኔ የሚለው ነበረው። የደርግ እብሪት በዚህም አልተገታ። ከተሜውን መኪናውን እሁድ እሁድ እንዳያንቀሳቅስ በህግ አገደው። ህዝቡ ቢጨንቀው የጋብቻ ቀኑን ወደ ቅዳሜ አዛወረ። ይህም አዲስ ታሪክ ነበር።

"የኢትዮጵያ ህዝብ አንድ አፄ መሸከም አቅቶት ሲንቀጠቀጥ መቶ ሀያ አፄዎች ተሸከም ተብሎ ተፈረደበት። ያውም መንጋ ደናቁርት። እረ መቼ ይሆን እንባው የሚደርቀው? እረ መቼ ይሆን ባገሩ ኮርቶ የሚኖረው? እስከመቼስ ያንባገነኖችን ጡጫ ችሎ ይኖራል? ፍርዱን ለዚያው ሲቃይተኛ ህዝብ እተወዋለሁ።

"ቀደም ሲል አንድ መኮንን 'ለደርግ መቆየት ኢህአዴግ አስተዋፅኦ አድርጎለታል' ያሉትን እኔም አምንበታለሁ። ለምን ቢባል የኢህአዴግ አቋም ባለመታወቁ ህዝቡ ኅሰኝነትን አጥብቆ ስለሚቃወም ደርግ ይህን አጋጣሚ በመጠቀም 'ገንጣይ፣ አስገንጣይ፣ ጎጠኛ፣ ወያኔ...' እያለ በፕሮፖጋንዳ ወጥሮ በመያዝ ለድሜው መራዘም ፋታ እንዲያገኝ አግዞታል። እንዲያውም ባንድ ወቅት አዲስ አበባ ይወራ የነበረው 'ደርግ ያለ ኢህአዴግ፣ ኢህአዴግም ያለ ደርግ አይኖሩም' እየተባለ ነበር።

"መታወቅ ያለበት ግን ደርግ ይህን ሁሉ ግፍ ሲፈፅም የመጀመሪያው ግፍ የተፈፀመበት ይህ ሰራዊት መሆኑን ነው። በመጨረሻም ውድቀታችን የከፋና አሳፋሪ ሆኖ 'እመት' እየተባልን እንወገጣለን። በከብ ጠረጴዛ መሆኑ መልካም።

"የኢትዮጵያን ህዝብስ 'አልበደልንም' ብለን እንከራከር ጥሩ፤ ታዲያ የኢትዮጵያን ህዝብ ልጆች ነን ካልን መንግስቱና መሰሎቹ

ሲፈረጥጡ ለምን ፍርክስክሳችን ወጣ? ለምን የሳምንት እድሜ እንኳን አልመከትንም? እውነት ከዚህ ሁሉ መኮንን መካከል አንድ ወይም ከዚያ በላይ አሞት ያለው ጠፍቶ ነው? ልብ ያለው ከሌለ ደግሞ ያሁኑ ክርክር መነሳት የለበትም:: ያሉንን ከመፈፀም ሌላ ምርጫ የለንም:: እኔ እንደ ሚገባኝ የኢትዮጵያን ህዝብ በድለነዋል ባይ ነኝ:: ታዲያ እኔ ኢህአዲግን ብሆን ከዚህ አስቀምጬ የርዳታ እህል እየለመንኩ አልቃልብም ነበር:: ሱሪውን አስወልቁ ቀሚስ እያስጠለቁ፣እንዝርት አስጨብጨ 'ሂዱ ከሚስቶቻችሁ ጋር ጥጥ ፍተሉ' ነበር የምለው::

'ወንድ ልጅ ተወልዶ ካልሆነ እንዳባቱ፣
አመልማሎ ይፍተል ቁጭ ብሎ እንደናቱ!'

ይላሉ አበው:: አመሰግናለሁ::" ብዬ ስቀመጥ ቅልጥ ያለ ጭብጨባ ተጨበጨበ:: ለምን እንዳጨበጨቡ ግን አልገባኝም:: ማጨብጨብ ልማድም ስለሆነ ይሆናል::

ሀንስ ሲጋራውን እያያዘና ሁለት ጊዜ ምጎ "መቶ አለቃ ጥሩ ተናግረው በስተመጨረሻ ብቻ ያልሆነች ሀሳብ ሰንዝረው ነው የተቀመጡት:: የሆነ ሆኖ ጥቅል ሀሳባቸው 'በድለናል' የሚል ስለሆነ በሳቸው ሀሳብ የምትስማሙ እጃችሁን አውጡ" ሲል ጠቅላላ እጅ ወጥቶ ጨራሮ መሰለ::

"ተቃውሞ?" ሲል ጠየቀ:: ከተቀመጠበት ተነስቶ ቆሞ ነበር:: አንድም መኮንን የተቃወመ አልነበረም:: በዚሁ "የበደልነውን ህዝብ መልሰን እንክሳለን!" ብለን ተገላገልን::

ጤፍ አምጡ፣ ቅቤ አምጡ፣ ልጅ አምጡ በማለት ያስቃየናችሁ፣
ዛሬ ማሩን ስንል ማሩን አባካችሁ::

ምሳ ላይ የሞገዲድና የሸፈዲድ አባላት በየሻለቃው የተካሄዱትን የውይይት ውጤቶች በሙሉ አዘነቡልን:: ካንደኛ ክፍለ ጦር አንደኛ ብርጌድ ሶስቱም ሻለቆች አምነዋል:: ከሁለተኛ ብርጌድ አንደኛ ሻለቃ ያለምንም ችግር "የበደልነውን ህዝብ መልሰን ለመካስ ዝግጁ ነን:: ይኸ ደግሞ ምን ችግር አለው?" ብለው ነው ባንድ ድምፅ የተስማሙት:: ሺፈዲድ ግን ውሳኔአቸውን አንኳሷል:: ሞገዲድ ደግሞ ግንዛቢያቸውን አድንቋል::

እኔ ባለሁበት ሁለተኛ ሻለቃ ያው ስንዳረቅ ብንውልም በመጨረሻ አምነናል:: ከኛ ብርጌድ ውስጥ አምፆ ያለው ሶስተኛ ሻለቃ ነው:: ከምሳ በኋላም ስብሰባው ይቀጥላል:: ሸፈዲድ ያነሷቸውን ነጥቦች አድንቆላቸዋል:: "ኢህአዲግ እንደ የፖለቲካ ድርጅት እንጅ የኢትዮጵያ ህዝብ የወከለው መንግስት ባለመሆኑ በሱ አንጠየቅም:: የኢትዮጵያን ህዝብ እንዱ ጨራሽ ኢህአዲግ ስለሆነ ተጠያቂው አይጠይቀንም" የሚሉ ሀሳቦች ተሰንዝረዋል:: ሶስተኛ ብርጌድ ሶስቱም ሻለቆች ተጨፋጭፈው ተጨፋጭፈው በመጨረሻ አምነዋል::

ሁለተኛ ክፍለ ጦር ደግሞ ካንዱ ብርጌድ ውስጥ አንዱ ሻለቃ ብቻ ሲያምን የቀሩት ግን አንሞከርም ብለዋል:: እንዲያውም ሁለት

ሻለቆች ታጋዮችን ካዳራሽ አባረዋል:: እነዚህን ሻለቆች ሸፈዲድ እጅግ ሲያደንቃቸው ሞገዲድ ግን «ስርአት አልበኞች» ብሏቸዋል::

ምሳየን በልቼ እንዳበቃሁ በቀጥታ እየገሰገስኩ የሄድኩት ሶስተኛ ሻለቃ አዳራሽ ነበር:: መቀመጫ ቀርቶ መቋሚያም አልነበረም:: ከሰአት በፊት ያመኑት መኮንኖች ለማዳመጥ አዳራሹን አጨናንቀውታል:: በስተመግቢያው በር በኩል ስርስሬ በመግባት ደረቴን ገልብጬ ቆምኩኝ::

ከሰአት በፊት ሻለቆቻቸውን ያሳመኑት ታጋዮች ተሰብስበዋል:: እየተቀባበሉ በመደሰክር መኮንኑን አደነዘዙት:: መኮንኑ በነገርም፣ በሙቀትም እየዛለ መጣ:: ከሰአት በፊት ያመኑት ሻለቆች ይህን ሻለቃ ተስፋ አስቆረጠውታል:: ታጋዮቹ ተናግረው ተናግረው ሲያልፍላቸው አንድ መኮንን ብድግ አለና:-

"አብዛኛው ጦር አምኗል:: ስለዚህ የኛ መንገታገት ዋጋ የለውም:: እንመንና እንገላገል" ሲል ቤቱ በመስማማት አጨበጨበ:: ታጋዮቹም ያሸናፊነት ኩራት ተሰማቸው:: ፈገግ አሉ::

"አሁንስ መቶ አለቃ ተስማማህ?" አለው ሰብሳቢው ታጋይ ወንዳንድ ወጣት መኮንን አትኩሮ እያየ::

"በርግጥ እኔ እንደ ጥፋት ሆኖ ያገኘሁት በወታደርነቴ መንግስት የሚያወጣቸውን መመሪያዎች ተቀብዬ ተግባራዊ ማድረጌ ነው:: ዛሬ እንዲህ መጠየቁን ባውቀው ኖሮ ያንዬ ስታዘዝ እንቢ ብዬ መረሸን ነበረብኝ" ብሎ ሲናገር አንድ መኮንን ገንፍሎ በመነሳት:-

"እንዲህ ያሉትን ሀሳበ ግትሮች እየወሰዳችሁ በግል አሳምኑልን:: ይኸ መቶ አለቃ ቢነግሩት የማይገባው ነው:: ከሰአት በፊትም እሱው ነው ጎትሮን የዋለው!" በማለት በቁጣ ተናግሮ ተቀመጠ::

"አሁንስ?" አለው ታጋዩ::

"አሁን አምኛለሁ:: ያመንኩት ግን ተገድጀ እንጅ በሀሳብ ተረትቼ አይደለም:: ከኛው መካከል ተወስጀ ለብቻየ እንዳምን ሀሳብ ስለተሰጠብኝ ነው" አለ ከፍተኛ ቅሬታ ተሰምቶት::

"እስቲ አምነናል የምትሉ እጃችሁን እውጡ?" ሲል ጠቅላላ እጅ ወጣ:: ሁሉም አመኑ ማለት ነው:: ከዚህ በኋላ የስብሰባው ፍፃሜ ሆነ::

አንደኛ ክፍለ ጦር እንግዲህ በሙሉ አመነ ማለት ነው:: ሁለተኛ ክፍለ ጦር ደግሞ ያላመኑትን ለማሳመን ስብሰባው ከሰአት በኋላም እንደ ቀጠለ ስለሆነ ወደዚያው እየገሰገስኩ ሄድኩ:: እየተጣደፍኩ የገባሁት አራተኛ ብርጌድ አንደኛ ሻለቃ አዳራሽ ውስጥ ነበር:: እነዚህ ደግሞ በዕሁፍ አጠቃለው ነው ያቀረቡት:: አንድ መኮንን ጥቅል ሀሳቡን ቁሞ በንባብ ሲያሰማ ነበር የደረስኩት::

«1ኛ. በማሸነፍ በትር ስልጣኑን የጨበጠው ኢህአዲግ በመሆኑ በኛና በሱ መካከል የተፈጠረው የጦርነት እልቂት እራሱን ከተጠያቂነት ለማዳን ሲል፣ የኢትዮጵያን ህዝብ 'በድለናል' በሉ ማለቱ አግባብ ስላልሆነ በዳይም ተበዳይም ህዝብ ሳይሆን ሁለቱ ጦርነቱን ያካሄዱት ወገኖች ናቸው:: ስለዚህ እንበድልም እንበድልም 3ኛ ጠያቂ ሀይል እስቲ ፈጠር ድረስ ባንቸኩል ጥሩ ነው::

«2ኛ. የምስራቁ ጦርነት ዳርድንበርን ለማስከበር ስለሆነ በዚህ ጦርነት ወቅት ተበድያለሁ የሚል ካለ በማእዘን ተለይቶ ይቅረብ::

«3ኛ. 'ተበድለናል' የሚለው ጥያቄ የኢትዮጵያ ህዝብ ጥያቄ ከሆነ በህዝቡ በኩል ይቅረብ::

«4ኛ. ዲሞክራሲ ሲባል የመናገር፣ የመፃፍ፣ የመደራጀት፣ የመከራከር ሙሉ መብት ሲሆን እኛ ግን ያለንበት ሁኔታ ስለማይፈቅድልን ለማመንም ሆነ ለማሳመን ወይንም ተመጣጣኝ መልስ ለመስጠት አንችልም:: ብንችልም እንኳን የምንሰጠው ሀሳብ ያቋም መለኪያ ተደርጎ ስለሚወሰድ የዲሞክራሲ ነፃነት የሚለው ቃል በዚህ ስብሰባ ላይ ወይንም ጨርሶ በዚህ ማእከል ውስጥ መነሳት የለበትም» የሚሉ ነበሩ:: በነዚህ ነጥቦች ላይ ከፍተኛ ፍጭት ከተካሄደ በኋላ ያው «ሌሎቹ ካመኑ የኛ ብቻ መነታረክ ምን ዋጋ አለው» ብለው አመኑ::

መከንኑ ለልጆቹ፣ ለሚስቱ ሲል የማይከፍለው መስዋእትነት የለም:: ልጆቹና ሚስቱ ይጎትቱታል:: በሌላ በኩልም በጅምላ መታጎራችን በብዙ መንገድ ጎድቶናል:: ከእስር ያመለጠው ታማኝነቱን በመግለጽ፣ ኢህአዲግን አሞጋግሶ ከንፁህን ጋር ንፁህ ተብሎ መለቀቅ ይፈልጋል:: ነፍስ የገደሉ፣ ገንዘብ የመዘበሩ ደግሞ አድፍጠው ከጅምላው ጋር ተቀላቅለው መሽሎክ ይፈልጋሉ:: ምንም የሌላቸው ድሆች ደግሞ ከኢህአዲግ ጥግ ለማግኘት ሲሉ ጅራታቸውን ይቆላሉ:: በዚህ ምክንያት አንድነት የለንም:: ያለ ጠባቂ ቂጥ ለቂጥ ስንጋፋ እንውላለን:: በዚህ ላይ በጎሳ መከፋፈል ተጀምሯል:: ይህ የጎሳ ጉትቻ የት እንደሚያደርሰን ግን አላወቅነውም::

ምእራፍ አስር

በረባው ባረባው ጆግና ደግናው ሙቶ፣
መንጋ ለከስካሳ እንቶ ፈንቶው ቀርቶ፣
ስም አልባ ልንሆን ነው ስማችነን ጠፍቶ::

26

እንቁራሪቶች ይሽከመከማሉ:: ደግሞ ይተዛዘላሉ:: መተቃቀፋቸው ይሆን? በተለይ ከመሸ በኋላ በነሱ እልልታ ድንቁር ነው የምንለው:: ፋታ የላቸውም:: በጊዜአቸው፣ በወቅታቸው እልል ይበሉ እንጂ...

ባለፈው ስብሰባችን የበደልነውን ህዝብ መልሰን እንክሳለን ካልን ወዲህ አዲስ ነገር ብቅ ያለው ካዲስ አበባ፣ ከወሊሶ፣ ከወልቂጤ ሴቴ ላጤዎች፣ ሊስትሮዎች፣ በራሪ ነጋዴዎች ተነቅለው መምጣታቸው ነው:: ተስፈኞች ደግሞ ከበቾና ከሊሙ ሰቃ ገንፍለው መጥተዋል:: ደግሞ ህፃናት ናቸው:: በያንዳንዱ ሻለቃ የምግብ አዳራሽ በምሳ ሰአትና በራት ወቅት መጥተው ከበሩ ላይ ይሰፍራሉ:: በዚህ የተነሳ ዛሬ ጦላይ በሰው ተጨንቃለች:: በማእከሉ ውስጥ አዳዲስ ንግድ ቤቶች እንደ እንጉዳይ እየፈሉ ናቸው:: ሻሂና ቡና አፍሊዎች በየጥጋጥጉ፣ በየዛፉ ስር ቁጭ ቁጭ በማለት የቅምጥ ገበያ ጀምረዋል:: አንደኛ ክፍለ ጦር፣ አንደኛ ብርጌድ አጠገብ፣ «ታይዋን» ተብሎ ተሰይሟል:: የማይሸጥ ነገር የለም:: በተለይ ሽንኩርት፣ ቃሪያ፣ ሰንደል፣ ወረቀት... ይዘው እንደ ዝንጀሮ ጠባቂ ይጎለታሉ መከንኖቹ::

በየሻለቃው መኖሪያ ክልል ውስጥ ለውስጥ ደግሞ በረንዳው ሁሉ ሻሂና ቡና እየተፈላ መሸጥ ተይዟል:: ይህ እንግዲህ የሰፈር ገበያ መሆኑ ነው:: የሚንስ ቤት ሰራተኞችም በፈረቃቸው ተኳኩለው ቡናና ሻሂ ችርቻራ ገብተዋል:: ሁሉም የኛን ኪስ ለማራገፍ ሽሚያ ይዟል:: የሰከረ አሳ ሆነናል:: ስካር ብል ስካር ትዝ አለኝ::

ስካር ከሆለታ ወዲህ ትንሽ ፋታ ሰጥቶን ነበር:: ይህን ሰሞን እንደገና ተቀስቅሶ ከዋዩ በድጋፍ ካምፕ መግባት ተይዟል:: አረቂ ከወልቂጤ በጆሪካን በቀን የሚያመላልሱ አራት ሳንድሮቨሮች አሉ:: እኛ ዋዩ እየሄድን መገልበጥ ነው:: ባለፈው ሰሞን አንድ መኮንን ከመጠን በላይ ጠጥቶ በመስከሩ ውሃ ውስጥ ገብቶ ሙቷል:: ሞት ባነሳ የሞቱት ሁሉ ታወሱኝ:: ነፍሱን ይማረውና መቶ አለቃ ሀይለሚካኤልንም እየረሳሁት ነው:: ለነገሩማ እንኳን የሞቱት ያለነው እየተረሳን ነው::

ሌላው ከሰሞኑ የተከሰተው አዲስ ነገር የድርጅት ጋጋታ ነው:: በሽፈዲድና በሞገዲድ ስንማረር ሌሎች በህቡእ ይንቀሳቀሱ የነበሩት አሁን ዲሞክራሲ በሚገባ በመስፈኑ ፕሮግራማቸውን ይፋ አድርገው ካምፑን ያተራምሱታል::

1ኛ. አገልግል መንትፍ ዲሞክራሲያዊ ድርጅት (አመዲድ)
2ኛ. አገልግል ጠላፊ ዲሞክራሲያዊ ድርጅት (አጠዲድ)
3ኛ. ሚስት ነጣቂ ዲሞክራሲያዊ ድርጅት (ሚነዲድ)
4ኛ. ፖስታ ቀዳጅ ዲሞክራሲያዊ ድርጅት (ፖቀዲድ)
5ኛ. ኪስ ዳሳሽ ዲሞክራሲያዊ ድርጅት (ኪዳዲድ) ናቸው::

አመዲድና አጠዲድ ካንድ ላይ ተዋህደው ለመስራት ቃል ገብተዋል:: ምክንያቱም በፕሮግራማቸው ላይ ምንም አይነት ልዩነት የለም:: ኪስ ዳሳሽና ፖስታ ቀዳጅ ትንሽ ልዩነቶች ስላሏቸው በህብረት ለመስራት ወስነዋል:: ሁሉም ድርጅቶች ግን ፕሮግራማቸውን ይፋ ከማድረጋቸው በፊት በተግባር ብዙ ድርጊቶችን አከናውነዋል:: አሁን በቅርቡ ፕሮግራሙን ይፋ ያደረገው ኪዳዲድ የተባለው ድርጅት አስደናቂ ተግባር በመፈፀሙ የተነሳ በርካታ አባላትን ለማፍራት ችሏል::

ነገሩ እንዲህ ነው:: ያንድ መኮንን ሚስት ባሏን ለመጠየቅ ካዲስ አበባ መጣች:: ያንዱ ቤተሰብ ሲመጣ ተሰባስበን ማጫወት፣ ስላዲስ አበባ መጠየቅ ባህላችን ነው:: በመሆኑም አንድ የኪዳዲድ ስራ አስፈፃሚ አባል ጠጋ ይልና ፍትፍቱንም፣ ወሬውንም ሲፈተፍት ያመሻል::

ሚስት ለባሏ "ጓደኛህ መቶ ብር ልኮልሃል" ትልና ከቦርሳዋ ውስጥ አንዲት ሌላ ትንሽ ቦርሳ ታወጣና "እንካ" ትለዋለች:: ባልም ለሚስቱ አሳቢ ኖሮ ጓደኛውን አመስግና "እኔ ለጊዜው ችግር የለብኝም:: አንቺ ልጆች ይዘሽ ስለሚቸግርሽ ላንቺ ይሁንሽ" ይላታል:: ሚስትም ችግር ኖሮባት ኖሮ ሳታንገራግር መልሳ ከሚጢጢ ቦርሳዋ ከታ እሷን ደግሞ ከትልቁ ቦርሳዋ ክትት ታደርጋለች:: እጅሬ ኪዳዲድ እይት::

ከመብል፣ ከመጠጥ፣ ከጨዋታ በኋላ በየካምፖችን ለንግዳ ማረፊያ ብለን የፀጉር ቤቶችን፣ የልብስ መተኮሻ የነበሩትን [illegible]ጃጆችን

እንግዶች እንዲያድሩበት አድርገናል። ይህ መኮንንም ሚስቱን ይዞ ወደ ማረፊያው ይሄዳል፤ በኪዳዲድ አጃቢነት። ታዲያማ ከመኝታው ሲደርሱ ሚስት ቦርሳዋን ታስቀምጥና ወደ መፀዳጃ ቤት ለመሄድ ስትነሳ ባል ሊያሳያት አብሮ ብድግ ይላል። ተያይዘው ውልቅ፤ ኪዳዲድ ብቻውን ቅርት። ቦርሳ ጠባቂ ሆኖ...

ባልና ሚስት ከመፀዳጃ ቤት ሲመለሱ "መልካም ሌሊት" ብሎ ውልቅ። እነሱም ተነፋፍቀው ኖሮ ወዲያው የፍቅር ጨዋታቸውን ጀምር። ዕጌ ትዝ አለችኝ። ምነው በመጣችልኝ። በየኔነሽ መቼም ተስፋ ቆርጫለሁ።

በማግስቱ ጧት፣ እሁድ ማለት ነው፣ ሚስት ወደ አዲስ አበባ ለመመለስ ቀድማ ትነሳና ባሏ ለሷ ሲያስብ እሷም ማሰብ ነበረባትና ትንሽ ብሮች ልትሰጠው ፈልጋ ቦርሳዋን ከፍታ ሚጢጢን ታወጣና ክፍት ስታደርግ መቶ ብሩ የለም። ክው ትላለች

"ምን ሆንሽ?" ባል ካጠገቧ ቆሞ ይጠይቃል።

"መቶ ብሩን ወሰድከው እንዴ?"

"እረ አልወሰድኩም" እሱም ይደነግጣል።

"ታዲያ የት ደረሰ?" ትልና ትልቁን ቦርሳዋንና ያችኑ ትንሽ ቦርሳ ኑ ውሰዱ ትል ጀመር። ባልየው ደግሞ የተኙበትን ዙሪያ ይመነቅር ጀመር።

ሚስት ቦርሳዎቿን አገላብጣ ምንም ነገር ስታጣ ቆም ብላ ትንሽ ታስብና "አንተ! ብሬን የወሰደው ማታ አብሮን የነበረው መቶ አለቃ ነው። ወደ መፀዳጃ ቤት ስንሄድለት ነው የወሰደው" ትለዋለች።

"እረ ተይ አያደርገውም። መኮንንኮ ነው" ይላታል።

"በኔ ይሁንብህ፣ ብሬን ያለሱ የወሰደው የለም" ትለዋለች በርግጠኛነት።

"እስቲ ለሁሉም 'ወድቆ አግኝተህ እንደ ሆነ' ብዬ ልጠይቀው" ይላትና እሷን ከውጭ ንፋስ ላይ አስቀምጦ እሱ ወደ መኮንኖች መኝታ ክፍል ይገባል። ጓድ ኪዳዲድን ግን ከመኝታው ላይ ያጣዋል። ካጠገቡ የሚተኙትን ሲጠይቃቸው በሌሊት ከታ ከተማ ብለው ካንድ ጓደኛው ጋር መሄዳቸውን ይነግሩታል። ወደ ውጭ ይወጣና ለሚስቱ ይህንኑ ይነግራታል። እጅሪትም ትንታግ ኖራ፦

"ዛሬ አልሄድም! ይህን ክብረቢስ ከስሼ ነው ክብሩን የማላጣው" ትልና ከጉዞዋ ተሰናክላ ትቀራለች።

ማታ ጓድ ኪዳዲድ ጥንብዝ ብሎ ሰክሮ በጓደኛው ተደግፎ ይመጣል። ባለ ብሯ እመቤት ትጨሳለች። ያኔስ ባልየውም ጭሶ ኖሮ ተንደርድሮ ከመኝታው በመሄድ፦

"ቀስ አድርገህ ጉድ ሳይፈላ የሰረከውን መቶ ብር አምጣ!" ይለዋል። ቅንቡራ ቅንቡራ ይላል። በዚህ ላይ ደግሞ 'የሌባ አይነደረቅ መልሶ ልብ ያደርቅ' ነውና ከጓደኛው ጋር በመሆን በተደፈርኩ ባይነት ካልገደልኩ ይላል። እኛ ትርኢቱን እያየን እንስቅ ጀመር።

"አንተ ሌባ! እዳ ልታስገባኝ እንጅ አቅም ኖሮህ አይደለም" ይልና ውልቅ ብሎ የሻለቃውን ጠርናፊ ወይንም ካቦ ይዞ በመምጣት አንጠልጥሎ ወደ ኢህአዲጎቹ ያስወስደዋል። ኢህአዲጎቹ ሲጠይቁት መልስ ሰጭው አረቂ ይሆናል። ኪሱ ሲፈተሽ አምሳ ሰባት ብር ይገኛል።

እርባ ሶስት ብር ውሃ በልቶታል። የሚያደርጉት ቢያጡ ከኪሱ የተገኘው ብር በኤግዚቢትነት ይያዝና እሱ ለይደር ይለቀቃል። እንደ ደነፋ ነበር ያነጋው።

ጧት ቀርቦ ሲጠየቅ ወደላይ ወደታች በመርገጥ ለማምታታት ሞከረ። "እውነቷን" ሲሉት ኢህአዲጎቹ አንድ ነገር ሳይቀር ዝክዝክ። በመጨረሻ የሆነው ነገር የለም። አምሳ ሰባቱ ብር ለወይዘሮዋ ተመልሶ እሱ ተለቀቀ።

ሚስት ነጣቂ ዲሞክራሲያዊ ድርጅት ደግሞ ጠላይ ከተቋቋሙት ድርጅቶች መካከል አንዱ ነው። ተግባሩም ሴቶችን እየጠለፉ ለሁለት ለሶስት የግብረ ስጋ ግንኙነት መፈፀም ነው። ምናልባት ሌሎቻችን አረመኔነት ልንለው እንችል ይሆናል፤ ሚኒዲዶች ግን «እርካታን ይሰጠናል» ይላሉ።

ሚኒዲድ ባለፈው ሳምንት ከባህል አዳራሽ ያንድ መኮንን ሚስት ካውቶቢስ እንደ ወረደች «የባልሽ ጓደኞች ነን፤ ነይ እንውሰድሽ» ይሉና ያመጣችውን ያገልግል ፍትፍት በመሸከም ወስደው ከባዶ ክፍል በመዝጋት ፍትፍቱን ፈትፍተው እሷንም ሳምስት ሲፈተፍቷት አደሩ። ጧት ደም ሸንታለች። ጊዜው ይሆን እንዴ እንዲህ ያስጨከነን?

27

በእምነት ከሆነም ኢትዮጵያ አገራችን ክርስቲያን ነበረች፣
እስልምናም ቢሆን እሷ በየቦታው በርካታ መስጊዶች፣
እአምሮ አጥተን ነው ተቀብራ የቀረች።

እንቁራሪቶች ከየኩሬያቸው እየተንበጫረቁ ደስታቸውን ይገልፃሉ። የተፈለፈሉትም ደርሰዋል። ቂርቂር... የሚል ድምፅ ይሰማል። ድሪያው ደርቷል... አሁንኮ ነገ፣ ከነ ወዲያ ይች የኩሬ ውሃ ድርቅ ስትል እልም ለማለት ነው። ያንድ ሰሞን ቡረቃ። እየ እንቁራሪቶች! በሉስቲ እስከ ጊዜው ድረስ ጨፍሩ...

ከእንቁራሪቶቹ እልልታና ፍልቅልቅታ ጋር በትልልቅ ዛፎች ስር የጼንጤ መዝሙር ያስተጋባል። አቤት የዜማው ቃና! እእምሮን ይሰልባል። አሁንማ መኮንኑ በሞላ ተለቅቆበታል። መፅሃፍ ቅዱስ ያልጨበጡት መኮንኖች በጣም ጥቂቶች ናቸው። ልክ እንደ ማሌ ጥናት በክብ ይዘውታል። እየ ማሌ! በመፅሃፍ ቅዱስ ተተካ! ያሁሉ እብዮተኛ ነኝ ባይ መኮንን ዛሬ ቂጡን ገልቦ ያዘጠዝጣል። ጊሙን ያላሳደገ የለም። ያንዳንዳቼማ ልክ ያባ ማስያስን ጊም አክሏል።

አዱኛ ደቻሳና በድሉ ጫኔ በጧት ነው ወደ ከታ የሄዱት። እንቢ ብያቸው እንጅ አብሬያቸው እንድሄድ ለምነውኝ ነበር። ለምን እንደ ሆነ እንጃ ሁሉም ነገር እያስጠላኝ መጥቷል። ብቸኝነትም መምረጥ ይዣለሁ። ቁጣ ቁጣም ይለኛል። ምናልባት ተስፋ መቁረጥ ይሆናል።

ካምፑ ጭር ሲልብኝ ጊዜ ወደ ዋዩ ከተማ ምሳየን በልቼ ወጣሁ:: ከሆለታ እንደ መጣን ሰሞን ብቅ ብዬ ነበር:: በተረፈ ዛሬ ገና መዝለቁ ነው:: የመንገዱ ግራና ቀኝ እስከ ወንዙ ማዶ ድረስ ቡናና ሻሂ መቱን ገጥሞ፣ በየዛፉ ስር ይፈላል:: የሚያፈሉት ደግሞ ኮረዳዎች ናቸው:: ቡናውን፣ ሻሂውን ሲቀዱ ባይኖቻቸውም መኮንኖቹን ይቀዳሉ:: ጠጣዎቹም ከዚያው ወንዝ ለወንዝ ቂኝ ቂኝ... እያሉ ይንጋጋሉ:: ጓደኞች አገኘን ብለው ተደስተዋል:: መኮንኖቹም ከበው ይስቃሉ:: እየ ጥርስ ሞኙ...

ከከተማው መሀል ስደርስ ደግሞ ሁለቱን የዋርካ ዛፎች ከቦ የሰፈረው መኮንን ብዛት ገበያተኛ መስሏል:: ነገሩስ ገበያ ነው:: የመዝናኛ ገበያ:: አረቂው፣ ቡናው፣ ሻሂው፣ ቆሎው... የማይሸጥ ነገር የለም:: ከፍተኛውን ገበያ አድርቶ የያዘው አረቂ ነው:: በቡድን በቡድን ሆነው ጠርሙስ አረቂ አቅርበው ያን እየለጉ ይጨፍራሉ:: ሴቶቹ ደግሞ የማያስቀው ሁሉ ያስቃቸዋል:: በሰማይ ላይ የስጋ ቁራጭ እንደ ሚናጠቁ ጭልፊቶች የኛን ገንዘብ ይናጠቃሉ:: አንዳንዶቹማ ዳሊያቸውን ሲነቀንቁት በሩቁ ይጣራል:: እኛ ደግሞ ፈርዶብን የዳሌ ነገር አይሆንልንም:: «ጥሬ ስጋና ሴትን ለወታደር ነው» ሲሉ እሰማለሁ:: በዚህ አባባል ቅር እሰኛለሁ:: ጥብስ መብላት ጠልተን ሳይሆን የመጥበሻ ጊዜ ስለሌለን ጥሬውን ጎራርደን፣ ተጣድፈን በበላን ተተረተብን:: ኧረ ስንቱ ነጋዴ በቢኖ እያወራረደ ሲገሸልጠው አያለሁ::

ሴትም ቢሆን ሚስታችንም ትሁን ወዳጃችን በወቅቱ የማግኘት እድል የለንም:: ፍቅርን መጀመር እንጂ መጨረስ አንችልም:: ይኸው እኔ ዛሬ እንኳን ዲሞክራሲ አለ እየተባለ በሚለፈፍበት ወቅት ፅጌን ጀመርኳት እንጅ መቼ ጨረስኳት::

እኔም ከዋርካው ስር ቁጭ ብዬ እንደ ሰዉ ሆንኩኝ:: ሁለት ስኒ አረቂየን ሳፍኩኝ:: ያንዱ ስኒ አረቂ ዋጋ አንድ ብር ነው:: «ጨሌ» ይሉታል:: ንፁህ አረቂ ለማለት ነው:: ከዚያ እያፎጫጨሁ ወደ ካምፕ ተመለስኩ:: በቃ ደስታው ይኸው ነው:: ባረቂ ሞቅታ የተሸበረ መንፈስን ማደስ::

ወንዝ ለወንዝ ያሉት ሻሂና ቡና አፍሊዎች ከጧቱ አሁን ነው የደመቁት:: አረቂውን፣ ጠላውን ሲግፍ የዋለው ከዚህ አረፍ ብሎ ቡናውን፣ ሻሂውን ጠጥቶ፣ ተጫውቶ ወዳያውም የስካር መንፈሱን አብርዶ ወደ ካምፕ ይመለሳል:: ባህል አዳራሽ ስደርስ ኮለኔል ዘርጋውን ከዛፍ ስር ቁመው አገኘኋቸው:: ትክዝ ብለው ነበር::

"ምነው ጌታየ ብቻዎትን ቆመዋል?" አልኳቸው እጃቸውን ለመጨበጥ ወደሳቸው ስሄድ::

"ባለቤቴ ዛሬ እመጣለሁ ብላ ልካብኝ ስለነበረ እሷን እየጠበኩ ነው:: ምላድርግ ብለህ ነው፣ ሚነዲዶች ያፈኑብኝ እንደሆነ ብዬ ነው" ሲሉኝ ተሳሳቅን::

"ዋዩ ውለህ ነው?" አሉኝ ከሰላምታ በኋላ::

"አዎን፣ እራሴን ላዝናና ብዬ::"

"ደግ አድርገሃል:: አንዳንድ ጊዜ ያስፈልጋል:: እነ በድሉስ?"

"እነሱ ጧት ነው ወደ ከታ የሄዱት::"

"አንተስ አብረህ አትከትም ኖሯል?"

"መከተቻው እንጅ ችግሩ ጌታዬ::"

"እሱስ ልክ ነህ:: በዘመነ ደርግ ባዶህን የቀረህ አንተ ነህ:: ሌላውስ ትንሽም ቢሆን ከራሴ ጀምሮ በየምክንያቱ ያልቦጨቀ የለም:: ይህም ባይሆን በማእረግ እድገ ጠቀም ያለ ደመወዝ አግኝቶ እነሱም በዛ እራሱን ያላሻሻለ የለም:: አንተ ብቻ ነህ ተቀብረህ የቀረህ::"

"አዎን፣ ቀብረው አስቀርተውኛል:: የደርግ ካድሬዎች እንደ ጠላት ነበር የሚያዩኝ:: ዛሬ ግን እኩል ወድቀናል:: ግን ደግሞ ማን ያውቃል! ዘመኑ ጥሩ ከሆነ አንድ ቀን ከነሱ ልቄ እታይ ይሆናል::" አልኳቸው::

"ትልቃለህ እንጅ ምን ጥርጥር አለው:: አገር እማን ከሆነ ትምህርትህን መጨረስ ነው:: ከዚያ ስራና ደመወዝ ማግኘት ነው:: ትልቅ ሰው መሆን ማለት ይህም አይደል? ለመሆኑ ምን አሏችሁ? የዩኒቨርትቲ ተማሪዎች ሲሄዱ ነው እየተባለ የተወራው ወሬ ውሸት መሆኑ ነው?"

"ውሸት ነው ጌታዬ:: እነሱ ያሉን ነገር የለም:: ሞገዲድ ያስወራው ወሬ ነው:: በዋዛ የሚለቁን አይመስለኝም::"

"አንድ ተረት ልንገርህ" አሉኝ ትንሽ ፈገግ ብለው::

"እሺ" አልኳቸው::

"አንድ ሰው አይኑን በጠና ይታመምና ሆስፒታል ይገባልህና 'ኦፐሬሽን' ይሆናል:: ከዚያም የሱ አይኖች ከጥቅም ውጭ ስለሆኑ ወጥተው ይወድቁልህና በምትካቸው የድመት አይኖች ይገቡለታል:: በሽተኛው ከመጠን በላይ ይደሰትልህና አይን ያስገባለትን ሃኪም:- 'ዶክተር እድሜዎን ያርዝምልኝ:: ከጨለማ አላቀው ብርሃን አሳይተውኛልና ከፍ ያድርግዎት' እያለ ይመርቅ ጀመር:: ዶክተሩም:-

'አሁን አይኖችህ በደንብ አዩልህ?' ሲል ይጠይቀዋል::

'አዎን እንጅ:: ቁልጭ አድርገው ያዩልኛል::'

'እስቲ ምን ምን ይታይሃል?' ብሎ ሲጠይቀው ምን ብሎ መለሰ መሰለህ:-

'ዶክተር መንጋ አይጦች ይታዩኛል' ብሎልህ እርፍ" ሲሉኝ ሁላችንም ሳቅን::

"እኛምኮ መንጋ ከብት ሆነው ጌታዬ:: ሲነዱን መነዳት፣ ሲያጉሩን መታጎር! እንቢተኛነትከ አንዳንድ ጊዜ ያልተገራ ፀባይ ያላቸውን እብሪተኞች ይገራል:: ይኸው እነሱ ደርግን ገርተውት የለ እንዴ::"

"የኛን መንጋነትማ ምኑን ታወራዋለህ? አርባ ስምንተኛ ኮርሶች ሲመረቁ የትምህርት ቤቱ አዛዥ ምን እንዳሉ ሰምተሃል?"

"አልሰማሁም::"

"እንግዲያው ልንገርህ፤ የቀድሞውን የሀረር ጦር አካዳሚ ሲነቅፉ ነው 'አስራ አምስትና ሃያ እጩ መኮንኖችን የቀድሞው ባለስልጣኖች ባምስት አመት አስልጥነው ያስመርቁ ነበር:: ዛሬ ግን በውድ አብዮታዊ መሪያችን ብልህ አመራር አምስትና ስድስት ሺህ እጩ መኮንኖችን በስድስት ወራት ጊዜ ውስጥ ለማሰልጠን ተችሏል' በማለት መንግስቱ ሀይለማርያምን አሞግሰውታል::"

"ለዚህ ነዋ አርባ ስምንተኛው ኮርሶች 'ግሪሳ' የተባሉት::"

"ታዲያስ:: ስድስት ሺህ አጪ መኮንኖችም አይደሉ እንዴ ባንድ ጊዜ የተመረቁት:: ታዲያ እንደ መንጋ ከብት መነዳት ይነሰን እንዴ ጎርፉ? ምግባረ ብልሹ ብዝሆን ይፈረድብናል እንዴ? የቱን የመኮንንነት ስነምግባር ተምረነው ነው? ኧረ ባክህን ተወኝ ጎርፉ" አሉ በስጪት ብለው ወዲያው ደግሞ ቁንዲፍቱ እየተገፈተረ የሚያንገዳግዳቸውን ሁለት መኮንኖች አዩና:-

"እየውልህ፣ ከነዚህ ጋር ነው የታጎርነው! ወይኔ ዘርጋው!" አሉ ጭስው:: እኔም ጨስኩ! ግን ምን እናድርጋለን? ጊዜው እራሱ ሰካራም ነው:: ሁሉም ነገር ግልብጥብጥ ያለበት:: ወይ መቆየት! ደርግምክ ተገለበጠ!

በደል ቢበዛብኝ ቢቆረጥ አንጀቴ፣
ሞቴን እመኝ ነበር በየዋህነቴ፣
በመቆየቴ አይደል ይህንን ማየቴ::

ምእራፍ አስራ አንድ

ወሮች እንኳን አውቀው ጎጆ ሲቀልሱ፣
እኛ ብቻ ቀረን ተባልተን አስበሱ::

28

ነሃሴ ወር ከነባ ዋል አደር ብሏል:: ሰማዩም፣ መሬቱም ቅልል ብሏል:: አረንጓዴው ሳር ገርጥቶ ወደ ቢጫነት መለወጥ ይዟል::

የእንቁራሪቶች ድምፅም ቀነስ እያለ መጥቷል:: በነሱ ምትክ ግሪሳ ወፎች ከባኒት ጀምረው እንደ ተንጫጩ ነው የሚውሉት:: ለጎጆ ስራ እየተጣደፉ ነው:: ዛፉ ሁሉ የነሱን ጎጆ ተሸክሟል:: እኛ ከምንተኛበት ክፍል ከበሩ አጠገብ አንድ ግራር ዛፍ አለ:: ከትመውበታል:: ሲነጋ ያን ዛፍ እንጋጥጨ ማየት ይገርሰሁ:: በጥንድ በጥንድ ሆነው ጎጆ ስራ ይጣደፋሉ:: መክነፍ... መብረር... ከዚያም ሳር ነጭተው ባፋቸው ነክሰው በማምጣት ከግራሩ ቅንዘሎች ላይ እያይዘው መታታት፣ መተብተብ፣ ማጠላለፍ፣ ከዚያም ጎጆ ስርት፣ እንቁላል ጣል፣ ጫጩት ፍልፍል፣ አምሳያን ተክቶ ማለፍ:: እኔ ግን አምሳያ የለኝም:: ቤትም የለኝም:: ከማማ ልኬ ተጠግቼ ነው የምኖረው:: አንድ ቀን ያባርሩኛል፣ ያው ዋታች መሆን ነው...

ከትናንት ወዲያ ግን ከረፋዱ ላይ ከፍተኛ ጦርነት ተነስቶ ነበር:: ሁላችንም ጉድ ብለናል:: መልካቸው ያው አንድ አይነት ግሪሳ ወፎች ናቸው:: ጎጇቸውን ምንዝርዝር እያደረጉ አፈራረሱባቸው:: እንቁላሎቻቸው ከዛፉ ላይ እየጎኑ በመውደቅ እንቦጭ እያሉ ፈረጡ:: ጫጩቶች ደግሞ ገና ላባ ያልበቀለባቸው እየወደቁ ትንሽ ከተንፈራፈሩ በኋላ ይሞታሉ:: ግራ ተጋብቼ:-

"እነዚህ ወፎች ምንካቸው?" አልኩኝ እንጋጥጨ ወደ ዛፉ እያየሁኝ::

"በነሱም ጎሳ ሳይኖር አይቀርም" አለኝ በድሉ እየሳቀ:: ወዲያው ሌሎች ወፎች ግርር... ብለው ደረሱ:: ለካም ጎጆ አፍራሾቹ ወራሪዎች ኖረዋል:: በጥንድ በጥንድ ሆነው ተናነቁ:: እፍላፍ እንደ ተናከሱ ከዛፉ ላይ ይወድቃሉ:: ደግሞ እይላቀቁም:: ሁለቱን እንደ ተናነቁ ያዝኳቸው:: ተዳክመው አፋቸው ክፍት ክፍት ይላል:: አሳዘኑኝ:: ደግመው እንዳይተናነቁ አልኩና በተለያዩ አቅጣጫዎች ለቀኳቸው:: ይህን በማድረጌ ደስ አለኝ:: ሌሎቹንም "እሽ" ብዬ አባረርኳቸው::

"አንተስ ወፎቹን ገላገልካቸው፤ እኛን ከኢህአዲግ ማን ይገላግለን?" አለኝ በድሉ ከግንቡ ጥግ ተቀምጦ የምስራውን አትኩሮ እያየ::

"ፕሬዚዳንት ቡሽ ወይንም ኸርማን ኮኸን" ስለው ከልቡ ሳቀ::

"እውነቴን ነው፤ ምን ያስቅሃል? ከንግዲህ ሌላ ተቀናቃኝ ብቅ እስከሚል ድረስ አለምን የምታሽከረክር አሜሪካ ነች:: ለታሃድሰም የበቃነው በሷ ችሮታ ሳይሆን ይቀራል?"

ያን አለት ዛፉ ጭር ብሎ ዋለ:: የጦርነት ውጤቱ ጭርታ ነው:: ገና ዛሬ ነው መልሰው መቋቋም የጀመሩት:: እኛ መቼ ይሆን የምንቋቋመው? ምኑን እንቋቋመዋለን፤ ባካልም፤ በመንፈስም ክልውስውስ ብለን:: ስነምግባርም ጨርሶ እያጣን ነው::

ቁማር ጨዋታ ከመጠን በላይ ተጧጡፏል:: ባንድ ስአት ውስጥ እስከ አንድ ሺ ብር ድረስ የሚበሉ አሉ:: ካዲስ አበባ እስከ አስር ካርታ ድረስ አስመጥተው መደብ በመስራት እያከራዩ በቀን ከሃያ እስከ ሰላሳ ብር የሚያገኙ አሉ:: ከካርታው የሚገኘው ገቢ «ጋሞታ» ይባላል:: እውነትም ጋሞታ ሆነናል::

የሜዳ ላይ ቁማር ከተጀመረ ወዲህ የተቋሙ አትክልት እንዳልነበረ ሆኖ ወድሟል:: የሙዝ ተክሎች እየተዘነጠፉ ለድልዳል ውለዋል:: ለውበት መስመር ይዘው የተተከሉት ጥርብ ድንጋዮች እየተፈነቀሉ መቀመጫ ሆነዋል:: ከድንጋዮቹ ላይ ድንጋዮች ተቀምጠው መቆመር ነው:: ኢህአዲግም እየቆመረን ነው:: ይህ ሁሉ ውድመት ሲደርስ እየተዶ አይሉም:: እንደ እውነቱ ከሆነ የግቢን ድልድይ ለማፍረስ ብንዘጋጅ ቀድመው መደሻ በመያዝ ይሰለፋሉ:: አሰራራቸው ሁሉ ከቶ ሊገባን አልቻለም፤ ማፍረስ ብቻ... መናድ ... መበተን ... በቃ ይኸው ነው ተግባራቸው::

እኔ አንዳንድ ጊዜ ድርጊታቸው ሁሉ ግራ እያጋባኝ ስለነሱ ተጠግቼ ለማጥናት ጥሬአለሁ:: አብዛኞቹ በድሜ ለጋ ከመሆናቸው የተነሳ ያመራር ብቃት የላቸውም:: የትምህርት ደረጃቸው አይነሳ:: ከክብት እረኛ እስከ ገበሬዎች ነው የተሰለፉት:: እነዚህ ህዝብን መምራት ቢችገሩም አይፈረድባቸውም:: ዋናውን ችግር የሚፈጥሩት ግን እንደነዚህ ያሉት አይደሉም:: ትንሽ ፊደል ቆጠርን የሚሉት ናቸው:: ጨርሶ ከተከዜ ወዲህ ያለው አገርና ህዝብ ጠላት እንጂ ወገን መስሎ አይታያቸውም:: ሁሉን ነገር ከደርግ ጋር ያመሳስሉታል:: ለዚህም ነው ለባንዲራ ደንታ የሌላቸው:: ለመንግስት ገንዘብ ቁብ የላቸውም፤ ለህዝብ ሀብት አይጨነቁም:: ከቻሉ ይዘርፋሉ፤ ካልቻሉ ደግሞ ያወድማሉ::

ታዲያ አንዱ ተስፋ የሚያስቆርጠን ይኸ አይነት ተግባራቸው ነው:: የመኮንኖቹ ቁማር እየደራ መምጣት መንስኤው ተስፋ መቁረጥ ሳይሆን ይቀራል:: ጨርሶ የመለቀቅ ነገር የለም::

ሽፈዲድና ሞገዲድ ሰሞኑን እንዳናፈሱት ከሆነ አንድ ተባዝቶ የመጣ ፎርም አለ:: ምናልባት እሱን ከሞላን በኋላ እንለቀቅ እንደ ሆነ አላውቅም:: ኧረ እውነት ሆኖ በተገላገልን:: እንዳመላችን ቤታችን በቻልን:: ግን ምን ቤት አለን? ያብዛኞቻችን ቤት የቀበሮ ጉድጓድ ነበር:: እሱንም ተነጥቀናል:: ለነገሩ ዛሬም ቢሆን ጉድጓድ ውስጥ ነው ያለነው:: ኧረ መቼ ይሆን ደግሞ ከዚህ ጉድጓድ የምንወጣው?

29

ያባት የናታችን ስም ሞልተን ጨረስን፤
የኛ ስም ብቻ ነው የጎደለብን::

ወሮቹ በየዛፉ ላይ ይንጫጫሉ:: እንቁራሪቶቹ ግን ፀጥ ብለዋል:: ኩሬዎቹ መምጠጥ ስለያዙ ነው:: አንዳንድ ጊዜ በሳሩ ውስጥ እንጡጥ እንጡጥ ሲሉ እናያቸዋለን:: ዘለው ዘለው የት ይደርሱ ይሆን? አንድ ተረት አለኩ:-

"እንቁራሪት የት ትሄጃለሽ?"

"መተማ::"

"እንደዚህ ብለሽ?"

"ልብማ::"

"እየ የመተማ ጉዞ! እውነትም ልብማ! እስቲ እንጡጥ... እንጡጥ... በይ!"

አክሱም ጊዮን ምን ታርግ እሷን የምንወቅሳት፤
መልእኩ እኮ ነው ጎንደርን የፈታት::
ይህን ብሶታችን አጥተን ተመልካች፤
ወንዶቹ ቁጭ ብለን ሴቲቱ ሄደች:

ዛሬ ቅፁን የምንሞላበት እለት ነው:: ካንዳንዶች በስተቀር ያብዛኛው መኮንን ፊት ፈታ ያለ ነው:: ዘግየት ብዬ ነበር እኔ ወዳዳራሽ የገባሁት:: ውስጡ ጢም ብሎ ሞልቶ ዙሪያውን በመስኮት በኩል አገርግሮ የቆመው መኮንን በማገር ያልተያዘ ግድግዳ ይመስላል:: ሲጋራ ከያቅጣጫው ይስተጎለላል:: ነጭ ሸንኩርት አልሸተተኝም:: ባፍንጫው የውተፈም አላየሁም:: አሁን ደግሞ ለወባ መድሃኒት ነው የተባለው አረቂ ነው:: መቀመጫ ስላጣሁ ከወደ በሩ በኩል አገርግረው ከቆሙት ጋር ቆምኩ::

ታጋይ ሀጎስ መጥቶ ከፊት ለፊታችን ሲቀመጥ አዳራሹ መጠነኛ ፀጥታ ሰፈነበት:: ከሱ በስተግራ በኩል ከኛው ውስጥ

ለመዝጋቢነት የተመረጡ አምስት መኮንኖች ብእርና ቅፁን እስተካክለው ተቀምጠዋል:: ቅፁን እግድሜ እየሁት፤ እንሶላ ያክላል::

ሀጎስ ከተቀመጠበት ተነስቶ እንዴት መሙላት እንዳለብን ካብራራልን በኋላ ተቀመጠ:: ወዲያው መዝጋቢዎቹን ከበቧቸው:: "እኔን መዝግበኝ፤ እኔን አስቀድመኝ" ትንቅንቅ ሆነ:: ሲጋራ ደግሞ ከፀሀፊዎቹ ላይ ወደቁባቸው:: የጠፈ ጫጫታ ተፈጠረ:: ሀጎስ ተፈናጥሮ በመነሳት ትን እስከሚለን ነገረን:-

"ዋእ! የት ለመድረስ ነው?! እየ የደርግ መኮንኖች!" ሲለን አብዛኞቻችን እርር አልን::

"እውነቱን ነው! የት ለመድረስ ነው? እየተስገበገቡ የሚያሰድቡን?" አልኩት ካጠገቤ የቆመውን መኮንን::

"በመጀመሪያ የተመዘገበ ለማግባባት ሲባል ጥያቄ አይበዛበትም ስለተባለ ነው" አለኝ::

"ማነው ይህን ያለው?"

"ሽፈዲዶች" አለኝ ፈገግ ብሎ::

"ሀይ! ሽፈዳ ሁሉ!" አልኩኝ በሽቁ::

ምዝገባው ቁሞ የሰላምና የመረጋጋት ኮሚቴዎችን ከመረጥን በኋላ ስማችን እየተጠራ ቅፁን እንድንሞላ ወስነን ስራው ተጀመረ:: በወሰነው መሰረት አምስት መኮንኖች ቅፁን ከሞሉ በኋላ በረድፍ ከኛ ፊትለፊት ቆሙ:: ከዚያም ሀጎስ የሞሉትን ለኛ በንባብ አሰማን:: ከቤቱ ጥያቄ ስላልቀረበባቸው ፊርመው ተቀመጡ:: ሌሎች አምስት መኮንኖች ተተኩ:: እንግዲህ አሰራሩ በመጀመሪያ ቅፁን መሙላት ነው፤ ቀጥለው ተራ በተራ ወደ ሀጎስ ይቀርባሉ:: አንዳንድ ጥያቄዎችንም ይጠይቃቸዋል:: ከቤቱ ጥያቄ ወይንም ተቃውሞ የቀረበባቸው መኮንኖች ቁመው ሲንቀጠቀጡ መዋላቸው ነው:: በዚህ መልኩ እስከ አስራ ሁለት ሰአት ድረስ አስራ ሁለት መኮንኖች ብቻ ቅፁን ሞሉ:: ብዙ ችግሮች ተከስተው ነበር::

ካዳራሹ ከመልቀቃችን በፊት ሀጎስ ስለቅፅ አሞላሉ አስተያየት ስለጠየቀን አንዳንድ መሻሻል የሚገባቸውን ነገሮች ጠቆምነው:: ከነዚህ ውስጥ አንደኛው የፀሀፊዎቹ ቁጥር ወደ አስር ከፍ እንዲል፤ ሁለተኛ ዝርዝር የህይወት ታሪክን መጠየቁ ጊዜ ከማባከን በስተቀር ጥቅም ስለሌለው ዋና ዋናዎቹን ብቻ መጠየቅ እንደሚገባው አሳሰብነው:: እሱም በቀረበው ሀሳብ ቅር ሳይሰኝ ተስማማ::

ዋና ዋና ጥያቄዎች የተባሉት ወይንም በመኮንኖቹ አጠራር ስምንቱ ወርቃማ ጥያቄዎች የሚባሉት:-

1ኛ. በዘመነ ደርግ የስራ ሀላፊነት፤
2ኛ. ቤት አለህ የለህም?
3ኛ. ባንክ ገንዘብ አለህ የለህም?
4ኛ. ኢሰፓ ወይንም የደህንነት አባል ነህ?
5ኛ. የደመወዝ መጠን::
6ኛ. ልዩ ሙያ::
7ኛ. ልዩ የገቢ ምንጭ::
8ኛ. የቤተሰብ ብዛት ናቸው::

ከዚህ ውጭ ያሉት ጥያቄዎች ይህን ያህል ዋጋ የላቸውም:: "የት ተወለድክ፣ ያገለግሎት ዘመን፣ ብሄረሰብ፣ የትምህርት ደረጃ..." የሚሉ ናቸው:: በዚሁ የዛሬው ቅፅ መሙላት ተጠናቀቀ::

30

ጠፎቹ ሲከንፉ እኔም እከንፋለሁ፣
እነሱ ዛፍ ሲያርፉ እኔ የት አርፋለሁ::

ጧትም ሆነ ቀን ከምተኛበት ክፍል ብቅ ባልኩ ቁጥር እንጋጥጨ ያን ዘርፋፋ ግራር ነው የምመለከተው:: የወፎቹን እንቅስቃሴ ለማየት:: ነግቶ እስከ ማመሽ ድረስ እረፍት የላቸውም:: መከነፍ ነው:: ጎጇቸውን ቸምችም አድርገው ሰርተው ከጫፈሩ ሰንብተዋል:: የግራሩ ቀንዘሎች በሙሉ የወፍ ጎጆዎች ተሰርቶባቸዋል:: ነፋስ ሲነፍስ፣ የግራሩ ዛፍ ሲወዛወዝ የወፎቹ ጎጆዎችም አብረው ይወዛወዛሉ:: እኛም እየተወዛወዝን ነው::

ቅፁን በመሙላት ላይ ነን:: ሁለተኛ ሳምንታችንን ይዘናል:: ይህ ቅፅ መሙላት እውነትም በመጀመሪያዎቹ ቀናት ረገብ ያለና የቀዘቀዘ ነበር:: መፈራራትም፣ ምን አገባኝም ነበረበት:: አሁንማ ካንዱ ሻለቃ ወደ ሌላው ሻለቃ የመወያያ አዳራሽ የሚራወጡ እሳት የላሱ አጋላጮች ፈልተዋል:: ኢህአዴግ የዋዛ አይደለም:: እንኳን ቅሳቶ ገና እናትና ልጅን ያስተናንቃል:: ቀስቅሶ እኛኑ በኛው አስተናንቆን ቁጭ አለ:: ዛሬ እነሀጎስ ባንድ በኩል ብር በጆንያ ያጭቃሉ:: በሌላ በኩል ደግሞ ነፃ ትርኢት ያያሉ:: በጥይት ቢገሉን እንኳን እንደዚህ አይረኩም:: እስከ ወዲያኛው መተረቻና መሳቂያ ሆነነው ቁጭ አልን::

ከሆለታ ጀምረን እያንዳንዱ ደመወዝ ከፋይና ገንዘብ ቤት ትንሹ ሰማኒያ ሺ፣ ትልቁ ሶስት መቶና አራት መቶ ሺ አስገብቷል:: ግማሽ ሚሊዮን ሳይቀር ያስገዙ አሉ:: ይኸ ሁሉ እንግዲህ ከቸከ ሌላ በጥሬ ገንዘብ ነው:: የሚገርመው ግን ይኸ ሁሉ ገንዘብ ሲገባ ያለ ህጋዊ ደረሰኝ መሆኑ ነው:: አንዳንዶች «ታጋይ እከሌ» የምትል ፊርማ ያለባት ብጣሽ ወረቀት ይዘዋል:: አንዳንዶቹ ግን ባዷቸውን ቀርተዋል:: ደግነቱ ዳግመኛ የሚጠይቃቸው ያለ አይመስለኝም:: ቁምነገሩ ብሩን ማስረከባቸው ነው:: ተረካቢዎቹ ታጋዮች ደግሞ መቶ ብር እንኳን ቆጥረው የሚያውቁ አይመስሉም:: በሰምሶናይት እንደ ታጨቀ ወስዶ ሲዘረግፍላቸው "ዋእ!" በማለት ከው ብለው ይደነግጣሉ:: እየቆዩ ግን ስሙኒም አታመልጠን አሉ:: ዛሬ ካይናቸው ላይ ገንዘብ በቅሎ ተንሰፍስፈው ሊሞቱ ነው::

'ታዲያ ይኸ ሁሉ ብር ወዴት ነው የሚገባው?' መቼም ወደ መንግስት ካዝና አልገባም:: ወደ ላይ ነው የተጋዘው::

ከስምንቱ ወርቃማ ጥያቄዎች መካከል «ቤትና ሌላ የገቢ ምንጭ» ከሚሉት ውስጥ እየተመዘዙ የሚወጡ ምስጢሮች እጅግ አስገራሚዎች ናቸው:: ባለጉዳዮቹ ሽምጥጥ ቢያደርጉም የውስጥ አዋቂዎች እየጎለጎሉ ያወጧቸዋል:: በሚስታቸው ስም ቡና ቤት

የከፈቱ፣ መኪና የገዙ፣ ኬክ ቤት የከፈቱ፣ ታክሲ የገዙ... ሁሉ ተጋልጠዋል:: አንድ አዛውንት ሻለቃ ቤትና መኪና እያላቸው «ምንም ነገር የለኝም» ብለው ቅፁን ይሞላሉ:: በኋላ ምስጢር አዋቂ ከሌላ ሻለቃ ይመጣና ጣቱን ይቀስርባቸዋል:: ሀጎስ ሆየ ከፊታችን ይገትራቸውና:-

"ለምንድን ነው ምስኪን መስለው በቅፁ ላይ 'ምንም ነገር የለኝም' ብለው የሞሉት? ይላቸዋል::

"አሁንም ቢሆን ምስኪን ነኝ" ብለው መለሱ::

"እሽ፣ ምስኪንነትዎትን ይተውትና፣ ቤትና መኪና አለዎት የለዎትም?" ሲል ከረር ብሎ ጠየቃቸው::

"በርግጥም ምርት የተላጠ አሮጌ ቤት አለኝ::"

"ታዲያ በቅፁ ላይ 'ምርት የተላጠ ቤት' ብለው አይሞሉም ነበር?" ሲላቸው እኛ እውክትን ሳቅን:: እሳቸው ግን ላብ በግንባራቸው እየተንቆረቆረ አስር ጊዜ በመሃረባቸው ይጠርጉ ነበር::

"እስቲ ደግሞ ስለመኪናዋ ጉዳይ ያብራሩልን" አላቸው::

"መኪናዋ የባለቤቴ ስለሆነች ነው በቅፁ ላይ ያልሞላኋት:: ደግሞ አሮጌ ቮልስዋገን ናት:: ለልጆች ትምህርት ቤት ማድረሻ ብላ የገዛቻት" አሉ:: ሀጎስ በዚህ ጊዜ የሞሉትን ቅፅ ገልበጥ አድርጎ እየና:-

"ባለቤትዎት የቤት እመቤት እንደ ሆኑ ነው በቅፁ ላይ የሞሉት:: ታዲያ ገንዘብ ከየት አግኝተው ነው አሮጌዋን ቮልስዋገን የገዟት?"

"ኧ... ቀደም ሲል እኛ ከመንግስት ቤት እየኖርን ቤታችንን ላንድ የውጭ ዜጋ ሶስት መቶ ብር በወር አከራይተን ያን በማጠራቀም ነበር የገዛቻት" አሉ::

"ምርት የተላጠው ቤት ነው ወይንስ ሌላ?"

"ምርቱ አሁን በቅርቡ ነው የተላጠው::"

"ኢህአዴግ ሲገባ ነው የተላጠው? ይበሉ ይቀመጡ" አላቸው በንቀት እስተያየት እያያቸው:: ሹክክ ብለው ተቀመጡ:: አንድ መቶ አለቃ ደግሞ ተራ ይደርሰውና ለጥያቄ ይቀርባል::

"ቤት አለህ ወይ?" ሲል ሀጎስ ጥያቄውን ያቀርባል::

"አዎን"ይልና ይመልሳል::

"በንት አሰራኸው?"

"በነፃ" አለና ኮራ ብሎ መለሰ::

"እንዴት በነፃ ትለኛለህ? በገንዘብ አሰርተኸው ከሆነ በገንዘቤ ነው በልና መልስልኝ" አለ ሀጎስ ቆጣ ብሎ::

"አምስት ሳንቲም አላወጣሁበትም:: የኔ ቤት ናቅፋ ምሽግ ነው:: አስራ ሰባት አመት የኖርኩበት:: ዛሬ ኢህአዴግ ምትክ ቤት ሊሰጠኝ ይገባል" ሲል እኛ በሳቅ ፈነዳን::

"ዋእ! ታሾፍብኛለህ እንዴ?!" አለ ሀጎስ ከተቀመጠበት በቁጣ እየተነሳ:: እኛ በመሳቃችንም በሽቀበታል::

"እኔ አላሾፍኩብህም! ሀቁን ነው የምነግርህ!" አለው እሱም ተቆጥቶ::

"ቁጭ በል!" አለውና እሱም በመቀመጥ ሲጋራ አቀጣጥሎ አከታትሎ ቡልቅ ቡልቅ አደረገና ትንሽ ከንዴቱ በረድ ሲል እያጨሰ መጠየቅ ያዘ:: እንደ ሙቶ አለቃ ደግሞ ተጠርቶ ከፊቱ ሲቆም:-

"ሙያህ ምንድን ነው?" አለው::

"አየር መቃወሚያ" ሲል መለሰ::

"ስንት አይሮፕላን ጣልክ?" ሲለው::

"እናንተ አይሮፕላን የላችሁማ" ሲለው እኛ ሳቅን:: አሁንስ ሀጎስም ሳቀ:: ሲግል እንደ ብረት ምጣድ ነው:: ሲበርድ ደግሞ የገለባ ፍም ነው::

አንድ ሻምበል ደግሞ ለጥያቄ ቀርቦ "ባንክ ያለዎት ገንዘብ?" ብሎ ሲጠይቀው::

"ሶስት ብር ከ60 ሳንቲም" ይልና ይመልሳል::

"ይኽ ባንክ ገንዘብ እንዳለዎት አይቆጠርም" ሲለው::

"ካልክስ ይኽም ያደራ እንጅ የኔ አይደለም" ሲለው:-

ሀጎስ ብው ብሎ:-

"ሆን ብላችሁ እኔን ለማብሸቅ ነው እንዴ!" አለና ከተቀመጠበት ተወራጨ:: ወዲያው ደግሞ ሲጋራ ለኮሰ:: ለትንሽ ጊዜም በመቆጣቱ የተነሳ ቅፅ መሙላቱ ቀሞ ነበር:: ከሲጋራው ጋር ቁጣውም አብሮ ስላለቀ የቅፅ መሙላቱ ተግባር ቀፀለ:: አንድ ሻምበል ነበር ለጥያቄ የቀረበው:: ወዲያው ከሀጎስ ቀድመው ሁለት መኮንኖች በመነሳት:-

"ሽሬ ላይ ጦሩ ሲደመሰስ ግማሽ ሚሊዮን ብር ይዞ ወሎ በመግባት በልቶት ቀርቷልና ይጠየቅልን" አሉት:: ሻምበሉ ደንግጦ ዝም ብሎ ቆመ::

"ይመልሱ እንጅ" አለው ተቆጥቶ::

"ግማሽ ሚሊዮን ብር ለግል ጥቅሜ ባውል ኖሮ ልጆቼና ባለቤቴ ዛሬ ከመቀሌ መጥተው ጃንሜዳ ከስደተኞች ጋር ባልተቀመጡ ነበር" አለ እንደ እንባ እየተናነቀው::

"እውነት ሚስትዎትና ልጆችዎት ዛሬ ጃንሜዳ አሉ? በስልክ እናረጋግጥ?" በማለት ሲያፋጥጠው:-

"ዛሬስ ወጥተዋል" አለ ቀዝቀዝ ብሎ::

"መልካም፤ዛሬ የት ነው ያሉት?"

"ከባለቤቴ እናት ቤት::"

"የባለቤትዎት እናት ስራቸው ምንድን ነው?"

"ሆቴል አላቸው"

"ማን ገዛላቸው?"

"እራሳቸው::"

"ገንዘብ ከየት አግኝተው?" ሲለው አንገቱን ደፍቶ ዝም አለው::

"ይበሉ ይቀጥሉ" ካለው በኋላ "እኒህ ሻምበል ምስኪን መስለው ከናንተ ፊት ለመታየት ቢሞክሩም እኛ ግን አጣርተን የያዝነው ጉድ አለ:: አሁን ጥያቄው ከተነሳ ብዬ ጠየኳቸው እንጅ የሚጠየቁበት ጊዜ ገና ነው:: መኮንኑ በሚስታቸው ስም አንዲት ዳትሰን መኪና የገዙ ሲሆን በሚስታቸው እናት ስም ደግሞ አንድ ሆቴል ገዝተዋል:: ግማሽ ሚሊዩን ብር ብቻ ሳይሆን ካንድ ሚሊዮን ብር በላይ ለመብላታቸው

ጥርጥር የለውም" በማለት ሀጎስ ሲተነትንልን ሻምበሉ በሁለቱ እጆቹ እራሱን ይዞ ተነሳ:: ሀሰት ነው ለማለት::

"ይቀመጡ! በሚጠየቁበት ጊዜ መልስ ይሰጣሉ" ብሎ አስቀመጠው:: ቀይ ስለሆነ ፊቱ ባንድ ጊዜ ሳንባ መሰለ::

እንግዲህ ይህ ቅፅ መሙላት ይኽ ሁሉ ጉድ የተፍረጠረጠበት፤ የኛም ማንነት ቁልጭ ብሎ የወጣበት ነው:: ከሽንፈታች የበለጠ ይኽ እስበሳችን መዘራጠጣችን የበለጠ አሳፋሪ ሆኑ:: ዘራፊውን ዘራፊ ሲያጋልጠው እኛ አፋችንን ከፍተን መመልከት ነው:: ባንድ ሰው ጉዳይ ብቻ ተገትረን የምንውልበት ቀን አለ:: ያንዳንዶቹማ ስራ ጭራሽ ለማመን ያዳግታል::

ደርግና ስርአቱስ እንኳንም ሞቱ!

31

አንግተን አንግተን ከቀን ባደረስነ፣
በድላችኋልና ካሽናችሁ ተባልን::

ከሶስት ቀናት በፊት ነበር ቅጡን ሞልተን የጨረስንነው:: ታዲያማ በቅፅ መሙላቱ ወቅት በምዝበራ የተጋለጡት መኮንኖች በትናንትናው እለት ከሁለቱም ክፍለ ጦሮች ተጋፊው እስር ቤት ታጎሩ:: ሁኔታዎች ሁሉ ክብድ እያሉ መጥተዋል:: አብዛኛው መኮንን ተደናግጧል:: አንዳንዶች እንደ ከብት እረኛ መኩበለል ጀምረዋል:: ደግሞኮ ቢያመልጡ ደህና ነበር:: መያዛቸው የበለጠ መሳቂያ አደረገ እንጅ:: ከትናንት ወዲያ ግቤ ላይ አራት ሻለቆች ተይዘው መጡ:: ባለፈው ሳምንት ደግሞ በሲሙ በኩል ሊያመልጡ ሲሉ ገበሬ ይዞ አስራ አንድ መኮንኖችን አምጥቶ አስረክቧል:: እኛው በኛ እየሳቅን አለነው::

ዛሬ የተሰበሰብነው ባህል አዳራሽ ነው:: ከሁለቱም ክፍለ ጦሮች ተወጣጥተን ወደ ሁለት ሺ እንጠጋለን:: ካዲስ አበባ የተሃድሶ ኮሚሽኑ ተወካይ ሊያነጋግሯችሁ ነው ተብለን ነው::

የኮሚሽኑ ተወካይና የተሃድሶ ማእከል ሀላፊ በጥቂት ታጋዮች ታጅበው በጀርባ በር በመግባት ከፊት ለፊታችን ተቀመጡ:: ጠየም ያሉ ናቸው::

የማእከሉ ሀላፊ መነፅራቸውን አስተካክሉና ሰላምታ ከሰጡን በኋላ "የኮሚሽኑ ተወካይ ስለተሃድሶው አላማና ተግባር ማብራሪያ ይሰጧችኋልና በጥሞና አዳምጧቸው" ብለው ንግግራቸውን ቋጭተው መድረኩን ለንግዳው ለቀቁላቸው::

እንግዳው በመጀመሪያ የደርግን ፀረ ዲሞክራሲነት ካወገዙ በኋላ "...ይህ መኮንን የዚህ ፀረ ሰላም አራማጅ ፋሽስት መንግስት ዋነኛ መሳሪያ ነበር:: በመሆኑም ይህ ደርጋዊ እመለካከቱ ጨርሶ እንዲፋቅ ለማድረግ መኮንኑን ተሃድሶ ማእከል ማስገባት አስፈላጊ በመሆኑ ጣላይ ማእከል ውስጥ ባሁኑ ወቅት ትገኛላችሁ:: የናንተ ጥረት ከታከለበት በኛ በኩል ማንኛውንም ነገር አጠናቀን ጨርሰናል:: በቅርብ ቀን ትምህርቱን

ትጀምራላችሁ:: ህንፃቱን እንደ ጨረሳችሁም ወደ ህብረተሰቡ ትቀላቀላላችሁ" በማለት ንግግራቸውን ጨረሱ:: ወዲያው ለጥያቄ ብዙ መኮንኖች እጃቸውን አወጡ::

"ለመሆኑ ከኛ ምንድን ነው የምትፈልጉት? ለሶስት ቀናት ብላችሁ አምጥታችሁ ይኸውና አራተኛ ወራችንን ይዘናል:: ዛሬ ደግሞ 'ጥቂት ቀናት' የምትሉን ጥቂት አመታት ልታስቀምጡን ነው? ለምን ያህል ጊዜ እንደምታቆዩን ቁርጥ አድርጋችሁ ንገሩን:: ስለመብታችን ጉዳይም ማወቅ እንፈልጋለን!" ብሎ ተቀመጠ:: ሀሳቡን ደግፈን አዳራሹ እስከ ሚነቃነቅ አጨበጨብን:: እንደ መገንፈልም ብለን ነበር:: ሌላ መኮንን ከተቀመጠበት ተነሳና:-

"እኔ ተጨማሪ አድርጌ የማቀርበው ጥያቄ ለመብታችንም አጠባበቅ ሆነ ከዚህ ያለአግባብ ተግዞን ለሚፈፀምብን በደል የውጭ ተመልካች ነጮቹ ይምጡልን!" አለና በቁጣ ተወራጭቶ ተቀመጠ::

"ሽም!" አሉ የኮሚሽኑ ተወካይ ተቆጥተው:: "ፈረንጅ መስሎኝ ሲያፋጀን የኖረው:: መስኮብኮ አመድ የመሰለ ነጭ ነው" ሲሉ ቢጨንቀን ሳቅን:: ንግግራቸውን ቀጠሉ:: "ዛሬ ደግሞ የትኛውን ፈረንጅ እንጥራላችሁ?" እያሽሟጠጡ ልክ ልካችንን ነገሩን::እስተካክሎ አይደል የሰጣቸው! የልባቸውን ተወጡ:: "ይልቅ በመጀመሪያ 'ከኛ ምንድን ነው የምትፈልጉት?' ብለህ ለጠየከኝ ብዙ የምንፈልጋቸው ነገሮች ይኖራሉ:: እንደኛ መታነፃችሁን በጅጉ የምንፈልገው ነው:: ህንፀት ደግሞ በሂደት እንጅ በሀያ አራት ሰአት የሚከናወን አይደለም:: ዋናውና መዘንጋት የሌለበት ጉዳይ ግን ከናንተ መካከል አሁንም ቢሆን ገና ተመንጥሮው መውጣት ያለባቸው ዘራፊዎችና ነፍሰ ገዳዮች አድፍጠው እንዳሉ ናቸው:: እነሱን በማጋለጡ በኩል እርብርብ ማድረግ አለባችሁ:: በይሉኝታ መታፈን የለባችሁም ::

"ሌላው ጥያቄህ 'ለምን ያህል ጊዜ እንደምንቆይ' የሚል ነው:: በእውነቱ ይህን እኔም ብሆን አላውቀውም:: ነገር ግን የናንተ ሙሉ ትብብር ከታከለበት እርግጠኛ ነኝ በጣም አጭር ጊዜ ብትቆዩ ነው:: በሶስተኛ ደረጃ የጠየከው ስለመብት ጉዳይ ነው:: የመብትን ጉዳይ በሶስት ደረጃ ከፍሎ ማየት ይቻላል:-

1ኛ. የጡረታ ደብተር ያላቸው ወይንም ዳግም ዘማቾች በዚህ ሳምንት ውስጥ ትመለሳላችሁ:: መብታችሁም እንደተጠበቀ ነው::

2ኛ. የድሜ ጣራችሁ አምሳ አመት የሞላችሁ የጡረታ ቅፅ የመጣ ስለሆነ ቅፁን ትሞላላችሁ:: ስለመብታችሁ ግን የተዛድሶ ኮሚሽኑ የሚያውቀው ነገር የለም:: ምናልባት የጡረታ ኮሚሽን የሚፈታው ይሆናል::

3ኛ. በዚህ ክልል ውስጥ የምትገኙ መኮንኖችን (አብዛኞቻችሁ ማለት ይቻላል::) እንደ ገና በሶስት ከፍሎ ማየት ነው:-

ሀ/ በግል ለሚስተዳደሩ መንግስት አስፈላጊውን ድጎማ ያደርግላቸዋል:: ግብርናም ሆነ ንግድ እንዲሰማሩ ይደረጋል::

ለ/ ምንም አይነት መተዳደሪያ ለሌላቸው መንግስት መጠነኛ ስልጠና እየሰጠ እንዳስፈላጊነቱ ክፍት የስራ ቦታ ሲያገኝ እያወዳደረ ስራ ለማስያዝ ይሞክራል::

ሐ/ ያካል ጉዳት የደረሰባቸው ቦርድ እንዲወጡ ይደረጋል:: በሀኪም ውሳኔም ጡረታ ማግኘት የሚገባቸው ወደፊት እንደ ሁኔታው ተጠንቶ እንዲያገኙ ይደረጋል:: ከዚህ ውጭ ግን የሚወሰድ እርምጃ የለም" በማለት ማብራሪያቸውን ጨረሱ:: እኛ ጭጭ አልን:: ለካ የሚያወራጨን ተስፋ ኖሯል:: አሁን ግን ተስፋችን በመሟጠጡ ፀጥ አልን:: ፀጥታችን ግን ጤነኛ አልነበረም:: "ሌላ ጥያቄ ካለ?" አሉ ትንሽ ከተፋጠጥን በኋላ:: እኛ ግን ትንፍሽ አላልንም:: ቁጭ እንዳሉ ጥለናቸው ወጣን::

ከነገ ጀምረን ደግሞ "ግለ ሂስ" እንደ ምናካሂድ ቅፁን ሞልተን የጨረስን እለት ነግረውናል:: ኧረ ጉዳችን ገና ነው::

ምእራፍ፡ አስራ ሁለት

መቆየት መልካም ነው እየሁ ብዙ ነገር፣
ጠያቂ ሲጠይቅ አሳሪው ሲታሰር::
ያ ሁሉ ድንፋታ ያ ሁሉ እብሪት ሲቀር፣
ቁርጥ ሳይደረግ ሳያርፍበት ጨንገር፣
የቀጡን የባጡን ይቀባጥር ጀመር::
ለካ እንደዚህ ኖሯል «አብዮታዊ» ጦር?

32

ሰማዩ ጭው ብሎ ጉም የሚባል ነገር የለም:: መሬቱም መደራረቅ ይዟል:: በጣላይ ማእከል ግራና ቀኝ የሚፈሱት ወንዞች ደክም እያሉ መጥተዋል:: እያደር የማይደክመውና እየተሟሟቀ ያለው ንግድና ቁማር ጨዋታ ነው::

ሌላው እስከዛሬ እያየኋቸው ነገር ግን ያላጤንኳቸው ወደ ሰላሳ የሚጠጉ ጥጆች ናቸው:: በማእከሉ ውስጥ እንዷ ጥጃ በሄደችበት ሌሎቹ እየተከተሉ ከኛው ጋር ይጋፋሉ:: ቀደም ሲል የማሰልጠኛ ማእከሉ ነበሩ:: እናቶቻቸው ስለታረዱባቸው ዛሬ እናት እልባ ናቸው:: እኛም፣ እነሱም እኩል ነን:: እኛም ከዋኝ የለን፣ እነሱም ከዋኝ የላቸውም:: ቀተር ሲል ደግሞ ዝንቡና ትንኙ ያሯሩጣቸዋል:: ፍዳ ነው የሚያሳያቸው:: እኛንም ኢህአዲግ "እመኑ" እያለ ፍዳችንን እያሳየን ነው:: ብናምንም አላመነን:: ዛሬ ደግሞ ግለ ሂሱን የምንጀምርበት እለት ነው::

ቀደም ብዬ ነበር በመስኮት በኩል ወንበር የያዝኩት:: ከጎኔ በድሉ ጫኔ ተቀምጧል:: ስማችን ተጠርቶ እንዳበቃ ሀጎስ ጠረጴዛውን መታ መታ አድርጎ ፀጥ ካሰኘን በኋላ በግለ ሂሱ ላይ በቅድሚያ ሀሳብ ወይንም አስተያየት እንድንሰጥበት ጋበዘን:: በዚህ መሰረት ስላብዮታዊ መሪያችን ፋሽስትነት፣ ስለስርአቱ አረመኔነት... እየተነሳ በተለያዩ መኮንኖች ውግዘት ወረደ:: እነ መላኩ ተፈራ፣ እነ አሊ ሙሳ፣ እነ ለገሰ

አስፋው... እየተጠቀሰ ተረግመዋል:: በመጨረሻም በምዝበራም ሆነ በቀይ ሽብር ተዋንያን የነበሩ መኮንኖች ግለ ሂስ ማውረድ እንደ ሚገባቸው ከተብራራ በኋላ ሀጎስ:-

"እንግዲህ ስለ አላማው ይህን ያህል ከተነጋገርንና ለቤቱ ግልፅ ከሆነ በቀጥታ ወደ ግለ ሂሱ እንገባለን" አለና ሲጋራ አቀጣጥሎ ሳብ እያደረገ የሂስ አውራጅ እጅ ለማየት አይኖቹን በዝግታ ከወዲያ ወዲህ እያዘዋወረ ያይ ጀመር:: አዳራሹ ግን ፀጥታ ሰፍኖበታል:: እስበስ መተያየት ሆነ:: እንደ ቅፅ መሙላቱ ሽሚያ አልተገጠመም::

"እንዴት ነው ዝም አላችሁሳ? ግለ ሂስ የሚያወርድ የለም ማለት ነው?" አለ ሃጎስ ፈገግ ብሎ:: ማንም መልስ አልሰጠም:: ዝምታ ነግሷል:: ቢጨንቀኝ እኔ እጄን አወጣሁ::

"እንዴ! ምን ልትሆን ነው?" አለኝ በድሉ::

"እሽ ሙቶ አለቃ ጎርፉ" አለኝ፤ ሀጎስ የያንዳንዳችንን ስም ለመያዝ ሞክሯል::

"እንዴት ነው ጎበዝ? የማይቀርልን ከሆነና በመሰረተ ሀሳቡ ከተስማማን ጊዜ ባናባክን ጥሩ ነው:: ምነው ፅዋው በኛ ሲደርስ ከበደን? ባንድ ወቅትኮ የነፍስ አባት ሆነን ኢህአፓዎችን እናዘን ነበር:: የምንለው ካለ ማለት ነው" ብዬ ስቀመጥ:-

"ኢህአዲግን ደግሞ ማን ያናዝዘው ይሆን?" አለኝ በድሉ ወደ ጆሮዩ ጠጋ ብሎ::

"ባለጊዜ" አልኩት::

ወዲያው አንድ መኮንን "ጥያቄ አለኝ" ብሎ ከተቀመጠበት ተነሳና "ይኸ ግለሂስ እንደ ቅፅ መሙላቱ እያንዳንዳችንን ይመለከታል?" አለ::

"በርግጥ እንደ ቅፅ መሙላቱ እያንዳንዳችሁን ላይመለከት ይችላል:: የሆነ ሆኖ አይመለከተንም ብላችሁ ደግሞ ብታደፍጡ የኋላ ኋላ በሂሱ ወቅት ችግር ላይ ትወድቃላችሁ:: ስለዚህ ትንሽም ትሁን ግን ሂስ ብታወርዱ ነው የሚጠቀመው" ብሎ ሀጎስ መልስ ሰጠ:: አሁንም እስበሳችን እየተያየን ዝም አልን::

ቀጠል አርጎ "ጊዜ ባንገድል ጥሩ ነው:: ይኸ ግለ ሂስ ደግሞ የሚጠቀመው እናንተኑ ነው" ሲል አግባባን:: ወዲያው አንድ ሻምበል ብድግ ብሎ:-

"እኔ የሚፀፀተኝ ለደርግና ለፋሽስታዊ ሥርአት አራማጅ መሆኔ ነው:: በተለይ የኢሠፓ መሠረታዊ ድርጅት አንደኛ ፀሐፊ ሆኜ ማገልገሌ ዛሬ ይቆጨኛል:: ከዚህ ውጪ ግን የሰራሁት ስራ የለም" ብሎ ተቀመጠ:: ለካስ መድረኩ አስከሚከፈት ድረስ ኖሯል:: ሽሚያ ገጠሙ:: ሌላው ተነሳና ደግሞ:-

"እኔ የሚፀፀተኝ፤ ደሞ ያኔ በጦርነቱ ወቅት ገና ተራ ወታደር ነበርኩ:: እናም ብዙ አላውቅም ነበር:: አንድ የሶማሌ ወታደር ማረኩና ነዶኝ ስለነበር በጥይት ገድዬ አሬሳውን በሳንጃ ዘነጣጠልኩት:: ይኸ ይቆጨኛል" ብሎ ተቀመጠ::

"ትክክለኛ ግለ ሂስ ነው:: ምንም እንኳን የጠላት ወታደር ቢሆንም በሰብአዊ ርህራሄ ሊይዙት ሲገባ መግደላቸውና ይልቁንም

በሬሳው መጫወታቸው አግባብ አልነበረም" በማለት ሀጎስ ለማግባቢያነት ተጠቀመበት::

አንድ ያረብ ክልስ የመሰለ ወጣት መኮንን ተነሳና ደግሞ "ሰሜን ጦር ግንባር በነበርኩበት ወቅት ጠጅ ቤት ያላቸው አንዲት ወይዘሮ ነበሩ:: በየጊዜው ጠጅ በዱቤ እየጠጣሁ በደመወዝ ወቅት እከፍላቸው ነበር:: በመጨረሻ በሁኔታዎች አስገዳጅነት ሰባ ጠርሙስ ጠጅ ጠጥቼ ሳልከፍላቸው ወዲህ ልመጣ ችያለሁ" ሲል እኛ ሳቅን::

"ቦቱ ነህ ማለት ነው?" አለው ሀጎስም ስቆ::

በድሉ ነካ አደረገኝና ወደሱ ዞር ስልለት "አፈር ይጠጣና! ሻቢያ የወገኖቻችንን የወርቅ ጥርስ በመደሻ እያወለቀ እንደ ገና ጠጅ የዱቤ ጠጣሁ ብሎ እዳ ይሰደናል እንዴ!" አለኝ::

"አይዞህ አትስጋ፤ የሚነግራቸው የለም:: ሀጎስ የነሱ ወኪል አይደለም" አልኩት:: ቀጥሎ የተነሳው ግለ ሂስ አውራጅ ሙክክ ብሎ የለመጨ ነው:: ጨርሶ ፀሀይ ነክቶት አያውቅም:: ነካ ቢያደርጉት ፍርጥ የሚል ይመስላል:: ማእረጉ ሻምበል ነው::

"በ69 ዓ.ም. ተራ ወታደር ነበርኩ፤ ሁለት ኢህአፓዎችን ይዘን እንዲመረምሯቸው ለፖሊሶች ሰጠናቸው:: ፖሊሶቹ ሳይመረምሯቸው ኢህአፓዎች አይደለንም ብለውናልና ልንለቃቸው ነው ብለው ይነግሩናል:: እኔና ጓደኛዬ በራሳችን አነሳሽነት ፖሊስ ጣቢያ ሄደን አስወጥተን ወደ ጫካ በመውሰድ እንበርክከን በጆሯቸው አስጠግተን ጥይት በመተኮስ አሳመናቸው:: ከዚያ በኋላ መልሰን ለጣቢያው አስረከብናቸው:: በማያገባኝ ስራ ገብቸ ይህን በመፈፀሜ ዛሬ ይፀፀተኛል" ብሎ ሲቀመጥ በድሉ ወደ ጆሮዬ ጠጋ ብሎ:-

"ውሸቱን ነው:: ወደ ጣቢያ አልመለሷቸውም:: ገለዋቸዋል:: ማእረጉንም ያገኘው ይህን በመስራቱ ነው" አለኝ::

"ታውቀዋለህ እንዴ?" አልኩት::

"ማወቅ አላውቀውም:: ነገር ግን የሰው ደም የጠጣ ወዙ ያስታውቃል:: አስተውለህ እየው፤ የደርግ የበኸር ልጅ ነው" አለኝ:: ቢጨንቀኝ ቀና ብዬ እየሁት:: እውነትም የፊቱ ወዝ ይቀዳል::

ሁለት መኮንኖች ደግሞ "የገበሬ ፍየሎችና በጎችን በልተናል" ብለው እራሳቸውን ወቅሰዋል:: በዚሁ ሰአት ደረሰና ተበተን::

33

ምሳየን በልቼ እንዳበቃሁ ከግንቡ ስር በመቀመጥ የወፎቹን ጫጫታ አዳምጥ ጀመር:: ጫጩቶች ፈልፍለዋል:: ከጎጇቸው ውስጥ ሲንጫጩ ይሰማሉ:: እናቶቻቸው የሳር ፍሬ፤ ትላትል ለቃቅመው በማምጣት ጠቅጥቀውባቸው ተመልሰው ይበራሉ:: ጫጩቶቻቸውን ሳያጠግቡ አንድ ነገር ወዳፋቸው አይሉም::

እነሱን አትኩሬ ባየሁ ቁጥር በትካዜ እዋኛለሁ:: የወፎቹን ጎጆ ባየሁ ቁጥር ጎጆ መያዝ ያምረኛል:: ጫጩቶቻቸውን ሲመግቡ ሳይ ልጅ

ወልዶ መሳም ያጓጓኛል:: ግን የት ሆኜ? ኢትዮጵያ ውስጥ ሆኜ? አልሞክረውም! በየጊዜው ባለጊዜ እየተነሳ የሚረግጣት አገር! እኔ ብረገጥ አንሶኝ ሌላ ተረጋጭ አልፈጥርም:: ወንጀል ነው!

በትካዜ እንደ ተዋጥኩ በድሉ መጥቶ ከጎኔ በመቀመጥ "የሚዐዕትህ ነገር ካለ ቶሎ ብለህ ግለሂስ ማውረድ ነው" ሲል ቀለደብኝ::

"እንኳን የማወርደው የምስቅለውም የለኝ::"

"ታዲያ ምን ያስተክዝሃል? ዘመኑ ዲሞክራሲ ነው:: የተሰማህን መናገር ነው::"

"እኔን የሚያስተክዙኝ እነዚህ ወሮች ናቸው:: እኛ ከዚህ ሳንንቀሳቀስ እነሱ ጎጆ ሰርተው እንቁላል ጥለው፣ ጫጩት ፈልፍለው እያሳደጉ ናቸው" አልኩት::

"አይዞህ፣ ከዚህ እንደ ተመለስን ሚስት አጭቼ እድርሃለሁ::"

"ለጥሩ ጓደኝነትህ አመሰግናለሁ:: እኔ ግን ሚስት ማግባት አልፈልግም::"

"ለምን?" አለኝ ወደኔ እትኩሮ እየተመለከ::

"እኔ እየተሰቃየሁ ለምን ሌላ ስቃይተኛ እፈጥራለሁ?"

"ይኸ የዋህነት ነው:: ሌላው ቢቀር ስቃይህን የምትነግረው ልጅ ሊኖርህ ይገባል::"

"ለልጅ ንብረት፣ ቅርስ፣ ታሪክ ታወርሳለህ እንጅ እንዴት ስቃይ ትናዘዛለህ?" ስል መልሼ ጠየኩት::

"የኢትዮጵያ እጣ ፋንታ ይኸው ነዋ! ቢደንቅህ ወደ ፊት ንብረት፣ ቅርስ፣ ታሪክም ማውረስ አይቻልም:: ታሪክ በሙቶ አመት ተወስኗል፣ ቅርስም ታቦት ሳይቀር እንደ ሽቀጥ እየተሸጠ ነው:: የግል ሀብትም በጉልበተኞች እየተዘረፈ ነው:: ታዲያ ምኑን ነው የምታወርሰው? ስቃይህን ግን ማውረስ ትችላለህ:: ስለዚህ ሚስት አግባና ልጅ ውለድ፣ ችግርህን ለልጅህ አካፍል:: ማን ያውቃል? አንተ የወለድከው ልጅምኮ ባለጊዜ ሊሆን ይችላል?" አለኝ ፈገግ ብሎ::

"ከዚህ ላይ ልክ ነህ:: አምሳ አለቃ ሀይለማርያም ልጅ ወልደው የኢትዮጵያን ህዝብ ይጫትራል ብሎ በዚያን ዘመን ማን ያስብ ነበር? እንዲህ አይነት ልጅም እንድፈጥር አልፈልግም:: ይህማ መርገም ነው:: በተለይም የውጭ ቅጥረኛ ሆኖ አገርን ቡትቶ ጨርቅ የሚያደርግ አባቱን ገሎ እናቱን ላባቱ ባላንጣ የሚድር ልጅ ነው" ስለው:-

"ልክ ነህ፣ ከሞሰለኒ ጎን ተሰልፈው አርበኞችን የጨፈጨፉ፣ የገዛ ወገናቸውን ቤት ያቃጠሉ፣ ንብረት የዘረፉ ስንት ባንዳዎች ነበሩ:: እንደዚህ አይነቶቹም አይደሉ አባታቸውን ገለው እናታቸውን ለአባታቸው ባላንጣ የሚድሩ?" አለኝ::

"አዎን" አልኩት::

"ታዲያኮ ዛሬም ቢሆን ባንዳዎች በመካከላችን አሉ::"

"ትክክል:: ያውም ሁለት አይነት ባንዳዎች:: አንደኛዎቹ ጊዜ የፈለፈላቸው፣ በለት ከርሳቸው እየተገዙ ስሞኑን የሚያተራምሱን ናቸው:: ሁለተኛዎቹ ያው ካየት፣ ከቅድመ አያቶቻቸው የወረስናቸው ቀንደኛ ባንዳዎች ናቸው::"

የሪጋ ጨዋታ ይዘን ሳለ እነዚያ እናት አልባ ጥጆች እየተማሩ ከወደ ፊትለፊታችን መጡ:: ትንኙና ዝንቡ መከራ ያሳያቸዋል:: ጭራቸው ከመከላከል አያርፍም፣ አስር ጊዜ ያወናጭፋታል፣ ትንኙና ዝንቡስ እኛንም አላስቀመጠን:: እንደነሱ ጭራ የለን:: በምን እንከላከለዋለን? ተያይዘን ማለቅ ነው እንጅ፣ አንዳንዱ ዝንብማ ከገራችን ላይ ሲነድፈን ደም ነው ዝረር የሚለው:: እንዲህ አይነቱን ዝንብ ያካባቢው ኗሪዎች «ቡትሪ ዝንብ» ይሉታል:: በቡትሪ አለቅን!

ትልቁ ጥጃ እየመራቸ ሌሎቹ እየተከተሉ ጥቅልል ብለው ባጠገባችን አልፈው ሄዱ:: እስተውለን አየናቸው፣ ደራርቀዋል:: ማለቃቸው የማይቀር ነው:: ወተት ሳይጠግቡ እናቶቻቸው ታረዱባቸው:: ያለ እናት ታዲያ ስንቱን እቀበት ወጥተው ነው ኮርማ የሚሆኑት? ኧረወዲያ! በቅማንጀር ያልቁታል!

ወዲያው ደግሞ በታች በኩል ያካባቢው አርሶ አደሮች አህዮች ጆሮቻቸውን እያራገፉ እስበሳቸው እንደ መጋመጥ እያሉ በኛ በኩል መጡ:: እነሱንም ዝንቡና ትንኙ እየጣደፋቸው ነው:: ያውም እህያ ሁሉን ቻይ ነበር:: እኛን አለፍ እንዳሉ ትልቁ አለሌ እናፋ:: ደግሞ ፈሉ መቆረጫ የለውም:: ቆረጥ... ቆረጥ... ያደርገው ጀመር:: በድሉና እኔ ሳቅን:: ደርግም እናፍቶ እናፍቶ ነው ፈሰቶብን የሄደው::

እንደገና ወደ ጨዋታችን ተመልሰን እያለን "ሙከራ፣ ሙከራ" እለ በድምፅ ማጉሊያው፤ በዚህ ጊዜ ወጋችንን አቋመን ጆሮዎቻችንን አቆረፍን::

"የዩኒቨርስቲ ተማሪዎች ነገ ከጧቱ ሁለት ሰአት በማእከሉ የባህል አዳራሽ እንድትገኙ" በማለት ደጋግሞ እስተጋባ::

"እንኳን ደስ አለህ! ጨብጠኝ!" አለ በድሉ ቀልጠፍ ብሎ:: ከኔ በበለጠ ነገር የፈነደቀው::

"ገና ምኑ ታውቆ? የዩንቨርስቲ ተማሪዎች ስላለ" አልኩት::

"በቃ መሄዳችሁ ነው:: ምንም ጥርጥር የለውም" አለኝና በደስታ ተጨባበጥን::

ደስታም ለካ እህል አያስበላም:: እራቱን በቅጡ አልበላሁም:: ሁለመናዩ በደስታ ጠገበ:: ሌሊትም እንደ ያንለት እንቅልፍ ወስዶኝ አያውቅም::

ጧት ቁርሳችንን በልተን ልክ በተባለው ሰአት ባህል አዳራሽ ተሰበሰብን:: ወደ ሁለት መቶ እንጠጋለን:: ወዲያው ፀጉራቸውን ያጎፈሩ ሁለት ታጋዮች መጥተው ከፊት ለፊታችን ተቀመጡ:: ሁለቱም ሲጋራ ያጨሱ ነበር:: እስበሳቸው ካሾከሹኩ በኋላ አንደኛው ወደኛ መለስ ብሎ ሰላምታ ሰጠንና "የዩንቨርስቲ ተማሪዎች ያልሆናችሁ ካላችሁ ብትወጡልን ጥሩ ነው" አለ እትኩሮ እየተመለከተን:: በርግጥም ለምን እንደ መጡ እናውቅም፣ እምስት መከንኖች ብድግ ብድግ እያሉ ተከታትለው ወጡ:: የሽፈዲድና የሞገዲድ አባላት ሳይሆኑ አይቀሩም::

"ዛሬ የሰበሰብናችሁ ትምህርታችሁን እንድትማሩ ኮሚቴው ፈቅዶላችኋል" ሲለን ንግግሩን አቋርጠን ሞቅ ያለ የደስታና የምስጋና ጭብጨባ አጨበጨብን::

"እንግዲህ ትምህርታችሁን የምትማሩ መሆናችሁ አጠያያቂ አይደለም:: አጠያያቂው ከናንተ ጋር ወንጀለኞች ተቀላቅለው እንዳይሄዱ

ነው። ስለዚህ ሰሞኑን ታካሂዱት እንደ ነበረው ግለ ሂስ ታካሂዳላችሁ። ይህም በራሳችሁ ፈቃደኝነት ይሆናል። አሁን ወደ ግለ ሂሱ እናመራለን" አለና ሲጋራ አቀጣጠለ። እኛ እስበሳችን እየተያየን ዝም አልን።

"እንዴት ነው፤ ጊዜ ባትገድሉ ጥሩ ነው። ሌሎች የምንሰራቸው ስራዎች ይኖራሉ። ቶሎ ብለን አጠናቀን በዚህ ሶስት ቀናት ውስጥ መሄድ አለባችሁ" ሲል የሁላችንንም ልብ አንጠለጠለው። ወዲያው አንድ መኮንን ብድግ አለና፡-

"እኔ የፖሊስ መኮንን ስሆን የኢስፓ አባልም ነኝ። የሚያፅተኝ ነገር ቢኖር ኢህዲሪ ለመሰረት አቅራቢያ መርካቶ፤ ከታላቁ መሸጊድ ጀርባ በርካታ ድሆች ላስቲክ ነገር በመወጠር ሰፍረው ይኖሩ ነበር። ጣቢ ስለሆኑ ፀረ ህዝብ ሀይላት በነሱ በመጠቀም ችግር ሊፈጥሩ ይችላሉና ታፍሰው ወደ አሶሳ አካባቢ እንዲወሰዱ ተብሎ ተወሰነ። በወቅቱ የፖሊስ ጠቅላይ አዛዥ የነበሩት ሜ/ጀኔራል ወርቁ ዘውዴ እኔንና ሌላ መኮንን በመያዝ ቤተመንግስት ከጓድ ለገሰ አስፋው ቢሮ ወሰዱኝና ስለአፈፃፀሙ ከጓድ ለገሰ አስፋው ትእዛዝ ተቀበለን ወጣን። ትእዛዙም፡-

"ከሄዱበት ቦታ ሁከት ቢፈጥሩና ለማምለጥ ቢሞክሩ በጥይት እንድትረሸኗቸው። ይህን ሳታደርጉ ቀርታችሁ አምልጠው ከዚህ ደርሰው ችግር ቢፈጥሩ በናንተ ላይ እርምጃ የሚወሰድ መሆኑን እንድታውቁ" የሚል ነበር።

"በዚህ መሰረት በሌሊት በሰራዊት አጅበን በግፈስ ወደ ተባለው ቦታ ወሰድናቸው። ለወር ያህል እንደ ተቀመጡ ሀይለኛ ዝናብ ጣለ። በእውነት ዶፍ ነበር። መጠለያ አልነበራቸውም። ዱር ነገር ነበር። ከላያቸው ላይ ተደረመሰ። ከላይ ዝናብ፤ ከስር ጎርፍ አጥለቀለቃቸው። 'ድረሱልን' እያሉ ይጮሁ ነበር። ግን ምንም ልንረዳቸው አልቻልንም። እርዳታ ሲያጡ ክልላቸውን ጥሰው በመውጣት በየቅጣጫው መሮጥ ያዙ። ሌሊት ነበር። ወደ ሰግይ እየተኮስን ለማስፈራራት ሞከርን። ግን አልቻልንም። ያለን ምርጫ በተሰጠን መመሪያ መሰረት መፈፀም ነበር። በርካታዎቹን ገደልናቸው። እንደ ምንም ተጨፍጭፈን የተወሰኑትን አስቀረን። ያመለጡትም ቢሆን በረሃ አቋርጠው ሲሄዱ ኬላ ጠባቂዎች አራቱን ገደሏቸው፤ የቀሩትን ደግሞ ይዘው በማምጣት ለኛ አስረከቡን። ይህ ድርጊት እጅግ ይዘገንነኛል። እንደ እውነቱ እነዚህ ጭቁኖች ድሃ አዲስ አበባ ውስጥ እንደ ካልተባለ በስተቀር ምንም አይነት ወንጀል አልፈፀሙም ነበር። ወንጀላቸው ድህነታቸው ብቻ ነው።

"ዛሬ ጓድ ለገሰ አስፋውም ተይዟል። ጓድ ጀኔራል ወርቁም የሉም። እኔ ኑሬ ይህን ደባ ለመመስከር በመብቃቴ ባንድ በኩል ሀዘን ቢሰማኝም በሌላ በኩል ግን ደስታ ይሰማኛል። ይኸው ነው" ብሎ ተቀመጠ።

ታጋዩ ፊቱን ጭፍግግ አድርጎ "አዎን፤ የደርግ መንግስት እንደዚህ ያለ ነበር። ለጭቁኖች ቆሜአለሁ እያለ ጭቁኖችን ይጨፈጭፍ ነበር። እናንተም የዚህ ፋሽሽት መንግስት መሳሪያ መሆናችሁ ይኸ ተግባራችሁ ይመሰክራል" አለና መደዳውን ወቀሰን።

ከዚህ በኋላ የተካሄደው ግለ ሂስ የረባ አልነበረም። "የኢስፓ አባልና የደህንነት ሰራተኛ ነበርኩ" የሚሉ ብቻ ነበሩ። በመጨረሻም በመኮንኖች ፊት በየሻለቃችን የመወያያ አደራሽ እንደ ምንቀርብ

ተነገረን። አላማውም ተቃውሞ ወይንም ጥያቄ የቀረበበት ተማሪ ለትምህርት እንዳይለከ ማድረግ ነበር። በተረፈ ተዘጋጅተን እንድንጠባበቅ ተነግሮን ካዳራሹ ወጣን።

34

«መልካም አዲስ አመት!» ይላል ከመመገቢያ አዳራሻችን በር ላይ በጉልህ የተፃፈው የመልካም ምኞት መግለጫ። አደራሹም ኸረው ተብሎ ተሸክሙ የተባለ ነው። አበባዎች በብርጭቆ ተደርገው በየጠረጴዛው ላይ ተቀምጠዋል። ወጋወጉ ተሟልቷል። በቃ መስከረም ባተ።

ሳንጠብቀውና ሳናስበው ኢህአዲግ በየሻለቃው በሬዎችን አርዶ አንበሸበሸን። ሲጋው ሳይሆን ስግነቱ ነበር ደስ ያሰኘን። ምነው ስራና ተግባሩም ስጋ ስጋ ቢሸት። ደስ ብሎን ነበር የተመገብነው። ምን ይሆናል ታዲያ እኛ ብንጠግብ በርሃብ የሚቀሉ ደግሞ አሉ።

ተሰፈኞች አፈር መስለው በሩን ከበው ቆመዋል። እንደ ጥጆቹ ከዋኝ ያጡ ልጆች ናቸው። መቼ ነው ከቁራሽ ልመና የምንገላገለው? የሰውን እጅ እንደ ማየትኮ ስቃይ የለም። በሌላ በኩል ትርፍራፊ መልመድ ዋልጌነትን ያስፋፋል። ለም መሬት እያለን የኛ መራብ እንቆቅልሽ ነው። ወደ ፊትማ ጭራሽ እንጃ፤ በጎሳ ተከፋፍሎ መናቆር እንጅ ስራን ማን ጉዳይ ብሎት። ሲርብ አንዱ ጎሳ ሄዶ ሌላውን መዝረፍ፤ ማቃጠል ነው። የግቢ ወንዝ እንኳን የስንቱን ጉሮሮ ዘግቶ ባደረ። አንድ ሰሞን ደርግ «አባይ! አባይ! አንት የባድ ሲሳይ!» እያለ በሬድዮ ያላዝን ነበር። አባይ ምን ያድርግ? አልገደብም አላለ። ዛሬስ ከናካቴውም እንኳን አባይን ልንገድብ ይቅርና በደም ካሳ የተገደበችውንም የቆቃን ግድብ እንዳንደረምሳት ያሰጋል።

መኮንኑ ሁሉ ምሳውን ከበላ በኋላ ወደ ዋዩ ሄደ። ቅንቡራ ለመቀንበር ነው። እነ አዱኛም ጥለውኝ ቀደም ብለው ሄደዋል። እኔም ቀንቡሬ ለመምጣት ወደዚያው አመራሁ።

ባህል አዳራሽ ስደርስ ቆም ብዬ አስተዋልኩት። ግዙፍ ነው። ከዚያ በረሃ ላይ ተገጭሮ ግርማ ሞገስ አለው። ትናንት ከዚሁ አዳራሽ ለሁለተኛ ጊዜ ተማሪዎች ተሰብስበን ነበር። ማጣሪያ ተብሎ ነው፤ በርግጥም አበጠሩን...

መሰንበቻችንን በየምንወያይበት አዳራሽ ከመኮንኖች ፊት እየቀረብን ንፁህ መሆናችን ተረጋግጦልን ነበር። አንድም ተማሪ ጉድፍ አለበት፤ ይቆይ አልተባለም ነበር። እኛም ቅዱስ ዮሐንስን አዲስ አበባ ለመዋል ችኩለን ነበር። ኢህአዲግ ግን ጎተተን። ከናካቴውም ትናንት በሁለት ሰዓት ሰበሰቡንና፡-

"ይቅርታ አድርጉልን፤ የኢስፓና የደህንነት አባል የሆናችሁ የተሃድሶ ትምህርቱ እስከ ሚያልቅ እንደ ማንኛውም መኮንን ትቆያላችሁ። አሁን ውጡልን" ሲላቸው ታጋዩ እንዳቸውም ጥያቄ አላነሱም። ውልቅ ውልቅ አሉ። አሳዘኑኝ። የቀረነው ስማችንን እንደ ገና ባዲስ ተመዝግበ ለጉዞ ተዘጋጅተን እንድንቀመጥ ተነግሮን ካዳራሹ ወጣን። የኛ መሄድም ቢሆን አጠራጣሪ ነው።

"ጎበዝ ተስፋ እንዳታደርጉ። የወፍ ወንዱ የኢህአዴግ ሆዱ አይታወቅም" ብሎ ውጭ ከወጣን በኋላ አንዱ ተማሪ አስቆናል።

ግለ ሂሱን የጨረስነው ከትናንት ወዲያ ነበር። ችግሩ አንዱን ስንወጣው ሌላው እየተተካ ነው። በነፍሳችን ነው የተጫወቱብን። ከነገ ጀምረን ደግሞ ሂስ እናካሄዳለን አሉ። ይኼ ደግሞ አደገኛ ነው አሉ። ብዙ መኮንኖች ፈርተውታል። በተለይ ከደርግ ጋር ቀረቤታ የነበራቸው እንደ ጨው ሚሙተው ሊያልቁ ነው።

ምእራፍ፡ አስራ ሶስት

ሌላውን ከመውቀስ፣ ወንድሙን ከማርከስ፣
ምናለ በስራ ሰው እራሱን ቢያድስ።

35

የመስከረሚ በሀይ ገረር ብላ እናት ትበጠብጣለች። ሂሱም እናት ይበጠብጣል። ሂሱን ከጀመርን ሰባተኛ ቀናችንን ይዘናል። ተፋፍሟል። የትርኢቶች ሁሉ ትርኢት ተብሏል። ከቅዕ መሙላቱ ጀምረው ተሽፋፍነው የተቀመጡትን ሁሉ እንደ ተርብ የሚናደፉ አጋላጮች እየመዘዙ አወጧቸው። የሚያውቋቸውን ለመሸሽ ሲሉ ክፍላቸውን እየቀየሩ ያደፈጡትን ሁሉ ከያሉበት አጋለጧቸው። የሚገርመው ግን ቁሞ ሲሂስ የነበረው ሳይቀመጥ ከዚያው ላይ "አንተም ተጠየቅ" ሲባል ነው።

አዳራሹ ግጥም ብሎ ሞልቷል። እኔ የዘወትር መቀመጫዬን፣ በመስኮቷ በኩል ተሽቀዳድሜ ይገባለሁ። ሀጎስ ከፊት ለፊታችን ጉብ ብሎ ሲጋራውን ካቦነነ በኋላ በመጠኑ ፈገግ ብሎ "አንድ ነገር ልንገራችሁ?" አለን። ንገረን በሚል የጠቀላላችን ጆሮ ቆመ። "እኛ የማንኛውንም እምነት ተከታይ አንቃወምም። ሁሉም ሰው ይጠቅመኛል ያለውን እምነት መከተል ይችላል። ነገር ግን በዛይማኖት ሽፋን ጴንጠ ቆስጤዎች በየዛፉ ስር በፀሎት ፈንታ እርግማን እያወረዱ ናቸው። 'አጋላጩን ያዘልኝ። አይኑን ጨለማ፣ ጉልበቱን ቁጠማ፣ ወገቡን ሽባ አድርገው፣ ጆሮውን ደፍነህ መስሚያ ንሳልኝ እያሉ ይፀልያሉ" ሲለን እንደ ተለመደው አውኩተን ሳቅን። በዚህ ላይ እንዳለን ሁለት የምድር ጦር ማስተናገጃ ደመወዝ ከፋዮች ባንድ ታጋይ እየተነዱ ገብተው ከፊትለፊታችን ተገተሩ። የጠቅላላችን አይን አፈጠጠባቸው። የዛሬው ሂስ የተጧጧፈ ነው የሚሆነው።

ሀጎስ ከተቀመጠበት ብድግ እለና "እነዚህ ከፊትለፊታችሁ ቆመው የምታዩዋቸው መኮንኖች የምድር ጦር ማስተናገጃ ደመወዝ ከፋዮች የነበሩ ናቸው። መቶ አለቃ ለሜሳን የምታውቋቸው መሰለኝ። ባለፈው በቅዕ መሙላቱ ወቅት በሰማኒያ ሺ ብር ተጠያቂ በመሆናቸው

ያው በስር ላይ ይገኛሉ። አሁን በመካከላችን የተገኙት አብረዋቸው በቆሙት መኮንን ላይ ሂስ አለኝ ስላሉ ነው።

"እኒህኛው መኮንን ሻምበል ብሩ ፈይሳ ይባላሉ። የማስተናገጃ አንዱ ደመወዝ ከፋይ ነበሩ። ሆለታ ለሶስት ቀናት ያህል ከቆዩ በኋላ ጠፍተው አዲስ አበባ ካደፈጡበት ሲያዙ ችለዋል። አሁን በቀጥታ ወደ ሂሱ እንገባለን፤ በንቃት ተከታተሉ" አለንና ተቀመጠ። ወዲያው መቶ አለቃ ለሜሳ ፈቀቅ ብሎ እንዲቆም ሆነና ሀያሲው መኮንን ማስታወሻውን ይዞ ከፊትለፊታችን ከሻምበል ብሩ ጎን ቆመ። ማእረጉ መቶ አለቃ ነው። ሂሳብ ተቆጣጣሪ የነበረ ነው። ጉሮሮውን ሞረደና፦

"ጓዶች! ሁላችሁም እንደምታውቁት እኔ ለመሂስ የምፈልጋቸው መኮንኖች ጠፍተዋል። ያሉትም ያው ባለፈው አጋልጫቸው ታስረዋል። እንግዲህ ከጠፉት መካከል አንዱ ሻምበል ብሩ ነበሩ። የዛሬውን ሂሴን የማቀርበው በሳቸው ላይ ነው" አለና ገልመጥ ብሎ አየው። እጆቹን አጣምሮ ከደረቱ ላይ በማድረግ ፍርሃትና ድንጋጤ ወሮት ቆሟል። ቦርጩም ትርሽትሽት ብሎ ትል የወጋው ዱባ መስሏል።

ሀያሲው መኮንን ማስታወሻውን ገልበጥ አድርጎ አይቶ "ጓዶች! ከሁሉ አስቀድሜ ለመግለፅ የምፈልገው ለግል ጥቅም ብዬ አለመነሳቴን ነው። ጥቅም ብፈልግ ኖሮማ ሆለታ ሳለን 'አርፈህ ተቀመጥ፤ ሀያ ሺ ብር እንስጥህ' ሲሉኝ አርፌ በተቀመጥኩ ነበር። የኔ አላማ ሀቅ እንድትወጣ ነው።

"ጓዶች! ምድር ጦር ማስተናገጃን የምታውቁ ታውቁታላችሁ። ማስተናገጃ ሳይሆን ማሳበጃ ነበር። በርግጥም በሺ የሚቆጠሩ አብደውበታል። የማስተናገጃ ደመወዝ ከፋዮች ሀያ ሶስት ሲሆኑ አዲት በምናደርግበት ወቅት ትንሹ ደመወዝ ከፋይ በካዝናው ውስጥ ሰማኒያ ሺ ብር ሲገኝበት ትልቁ ደግሞ መቶ ሃያ ሺ ብር ነበር። ከነዚህ ውስጥ አንዱ ሻምበል ብሩ ናቸው። በዚህ ስሌት ተነስተን በየወሩ ይህን ያህል ገንዘብ ተመላሽ ቢያደርጉ ኖሮ በትንሹ ሁለት ሚሊዮን ሰባት መቶ ስልሳ ሺ ብር ይሆን ነበር። የአንዱ ዓመት ደግሞ ሰላሣ ሶስት ሚሊዮን አንድ መቶ ሃያ ሺህ ብር ይሆን ነበር። ነገር ግን ይህ መስሪያ ቤት እብዮት ከፈነዳ ጀምሮ አዲት ተደርጎ ስለማያውቅ ምን ያህል ገንዘብ እንደተዘረፈና ግለሰቦች እንደበለፀጉበት በቀላሉ መገመት ይቻላል። 'ታዲያ አብዮት ከፈነዳ ጀምሮ አዲት ካልተደረገ እንተ እንዴት አዲት ልታደርግ ቻልክ?' የሚል ጥያቄ ሊነሳ ይችላል። መልሱ፦

"የማስተናገጃ አንዱ ንኡስ ክፍል በ1983 ዓ.ም. በመስከረም ወር የሰው ሀይል ሰላሳ አራት ሺ ሆኖ ሳለ አርባ ሺ ሰው ተብሎ ደመወዝ ይጠየቅና ወጭ ሆኖ የስድስት ሺ ሰው ደመወዝ በነፃ ይበላል። ይህንን ጉድ መከላከያ ሚኒስቴር ይደርስበትና የማስተናገጃ ደመወዝ ከፋዮች ካዝናቸው ታሽጎ አዲት እንዲደረጉ ትእዛዝ ለምድር ጦር ጠቅላይ መምሪያ ይሰጣል። በትእዛዙ መሰረትም ባንድ ሻለቃ የሚመራ ሶስት አባላት ያሉት ኮሚቴ ተቋቋመና የምርመራው ተግባር ተጀመረ። ከነዚህ መርማሪዎች መካከል አንዱ እኔ ነበርኩኝ። የሚገርማችሁ ነገር ታዲያ ሆለታ ሳለን ሀያ ሺ ብር እንስጥህ ያሉኝ ያኔ ሀያ ሳንቲም አላሉኝም ነበር። እንዲያውም 'አርፈህ ብትቀመጥ ይሻልሃል' ይሉኝ ነበር። ይህን ከሚሉኝ መካከል አንዱ ሻምበል ብሩ ነበሩ። በርግጥም የተወሰደ እርምጃ

አልነበረም። የእዲቱ ተግባርም እኛ በማናውቀው ሁኔታ ቀሞ እኛ እንድንበተን ተደርጓል።

"የምድር ጦር ማስተናገጃ ጉድ እንዲህ በቀላሉ ተዘርዝሮ የሚያልቅ አይደለም። ያበላሉ ስለት ሰፊና የረቀቀ ነው። ከየር ሀይል፣ ከባህር ሀይል፣ ከፖሊስ ሰራዊት በስተቀር ባራቱም ማእዘናት ወደዚህ መስሪያ ቤት በየቀኑ የሚጎርፈው ቁጥሩ እጅግ ብዙ ነው። በመቁሰል፣ በህመም፣ በጡረታ፣ አዲስ በመቀጠርና በልዩ ልዩ ምክንያት የምድር ጦር አባል የሆነ ሁሉ ማስተናገጃን የጉድ ይረግጣል። ለነገሩማ የንግዳ ማረፊያ ነበር። ታዲያ ይኸ ሁሉ ይዘረፋል። የሚገባው ሁሉ ሲመዘገብ ሲወጣ ግን ሂዷል ተብሎ ከሰው ሀይል አይቀነስም። በሚሞቱት፣ በሚከዱት፣ ቡብዶቹ ሁሉ ደመወዝ እየተጠየቀ ይበላል። ለምሳሌ አንድ ኮለኔል ሶስት ወራት ተስተናግደው ወደ ክፍላቸው ከተመለሱ በኋላ በስማቸው ደመወዝ ወጭ እየሆነ ሶስት አመት ተበልቶበታል። ስምንት ወታደሮች ደግሞ ጡረታ ከወጡ በኋላ እንደ ገና አዲስ ከግንባር እንደ መጡ ተደርገው ስማቸውን በማስተከል ለሁለት አመት ደመወዝ ተከፍሏቸዋል። ችግር የለም፣ ከፀሀፊዎች ጋር መሻረክ ነው። "ፔሮል ተፍቶሀል፣ ስምህ ሰነድ ላይ የለም" እየተባለ የሚዘረፈው የዋህ ሰራዊት ቁጥሩ ብዙ ነው።

"ሌላው ትርኢት ከየግንባሩ በጠና ቆስለው ይመጡና በየሆስፒታሉ ይሞታሉ። በቀን ቢያንስ ቢያንስ ኣምስት እስከ አስር ድረስ ይሞታሉ። የነዚህ ሁሉ ያንገት ሀብል፣ የጣት ወርቅ፣ ቴፕ፣ ሬዲዮ፣ የጅ ሰአት፣ ጥሬ ገንዘብ፣ ልብስ ለቤተሰብ አይሰጥም። ተሸጦ ገንዘቡን ይከፋፈሉታል።" በማለት እየዘረዘረ እንዳለ አንድ ሻምበል እጁን አወጣና:-

"ስለሚሞቱ የጦሩ አባላት ንብረት መዘረፍ ጉዳይ የማቀው ነገር ስላለ ለጓዱ ተጨማሪ ማስረጃ እንዲሆን መናገር ፈልጌ ነበር፣ ይቻላል?" አለ ከተቀመጠበት ተነስቶ።

"ይቻላል! ይቻላል! ይናገሩ" አለ ሀጎስ። እንዲህ አይነት ማጠናከሪያ ይወዳል።

"ቀደም ሲል መኮንኑ እንደ ገለፀው የማስተናገጃ ጉድ እንዲህ በቀላሉ በግል ሂስና በሂስ የሚያልቅ አይደለም። ገና መመርመር ያለበት መስሪያ ቤት ነው። ለነገሩ 'ያሳ ግማቱ ከጭንቅላቱ' እንዲሉ ከላይ ነው የተግማሙብንና የተጨማለቁብን። እኔ ከዚሁ መስሪያ ቤት ለሁለት አመት ተቀምጫለሁ። እያሌ የሚዘገንኑ ነገሮች ሲፈፀሙ አይቻለሁ። ከነዚህ ዘግናኝ ደባዎች ውስጥም የሙታን ንብረት መዘረፍ ነው። ጓዶች! ለቤተሰብ ንብረት ማስረከብ ይቅርና ሙተውላችኋል ተብለው የሚረዱት በጣም ጥቂቶች ናቸው። ያውም የሟቾቹ ቤተሰቦች ጠንካሮች ከሆኑ ነው። ደርግ የሞቱትን ለቤተሰቦቻቸው ማርዳት የማይፈልገው በሁለት ምክንያቶች ይመስለኛል። አንደኛው በየቀኑ እንደ ቅጠል የሚረግፈው ሰራዊት ቁጥሩ እጅግ ብዙ ስለሆነ የጡረታ መብቱን ለመጠበቅ ካቅሙ በላይ ስለሆነበት፣ ሁለተኛው የሟቾቹን ንብረት ለመውረስ ነው። ንብረቱ ደግሞ ቀላል አይደለም።

ግን እንዲህ ነው። አንድ ጓደኛዬ ከሶማሌ ጦር ግንባር ይቆስልና ለከፍተኛ ህክምና አዲስ አበባ መጥቶ ጥቁር አንበሳ ሆስፒታል እንዲተኛ ተደረገ። ያኔ እኔ ታምሜ ከዚሁ ሆስፒታል ተኝቼ ነበር። የጣት ቀለበቱን፣ ያንገት ሀብሉን፣ የጁን ሰአት፣ ቴፑን፣ አራት ሺ ብርና አንድ ሙሉ ሳጥን ልብስ አሳካሚ ተብየዎች ሲረከቡት አይ ነበር።

"ከጥቂት ቀናት በኋላ ሻምበሉ ሞተ። እኔ ድኘ እንደ ወጣሁ አገር ቤት ልኬ ባለቤቱ እንድትረዳ አደረኩኝ። የወራሽነት መብቷን ለማስከበር አዲስ አበባ ስትመጣ 'ንብረቱ ሆስፒታል አለና ነይ ተረከቢ' ብዬ ይገናት ሄድሁ። አሳካሚ የተባሉት የሰጡን መልስ 'እኛ ማሳከም እንጂ ስለ ሟቾች ንብረት የምናውቀው ነገር የለም' አሉን። 'ታዲያ ማንን እንጠይቅ?' ስንላቸው 'የቀብር ስነስርአት አስፈፃሚዎችን ጠይቁ' አሉን። እነርሱን ስንጠይቃቸው የሰጡንን መልስ እራሳቸው ይግለፁት። ጓድ ሻምበል አንድ ጊዜ ይንሱልኝ" ሲላቸው አመዳቸው ቡን አለ። ደግሞ ሽማግሌ ናቸው። ነጭ መነፅር ሰክተዋል። ቁሽሽ ብለው ተነሱና:-

"ነገሩ እውነት ነው። የሟቹ ባለቤትና ጓድ ሻምበል በወቅቱ ጠይቀውኝ ስለሟቾች ንብረት እኔ የማውቀው ነገር እንደሌለ ገልጨላቸው ነበር። የኔ ስራ ከየሆስፒታሉ የሚታከሙትን የጦሩን አባላት ሲሞቱ አሳካሚዎች ሲነግሩን ሄደን አስከሬኑን አምጥተን እንቀብራለን። የኔ ስራ መቅበር ነው" ሲሉ ዋ! ብለን ሳቅን።

"ታዲያ ንብረትን በተመለከተ ማነው ተጠያቂው?" ሲል ሀጎስ አፋጠጣቸው።

"አንድ የጦር አባል ከግንባር ቆስሎም ሆነ ታሞ ሲመጣ ንብረቱን በመጀመሪያ የሚረከቡት በየሆስፒታሉ የተመደቡ አሳካሚዎች ናቸው። በሞት ሲለይ ከነሱ ላይ ድርጅት ይረከባል። ከዚያ በኋላ ግን የት እንደሚደርስ አላውቅም" ሲሉ መለሱ።

"የማስተናገጃ የድርጅት መኮንን አሉ?" ሲል ሀጎስ ጠየቀ።

"የሉም" የሚል መልስ ከቤቱ ተሰጠ።

"የራሳ ሳጥንስ አልሸጡም?" ብሎ ሲጠይቃቸው እኛ ሳቅን።

"አልሸጥኩም" አሉ።

"ይቀመጡ" ሲላቸው ሹክክ ብለው ተቀመጡ።

"እንግዲህ ጓዶች፣ አይኔ እያየ የተረከቡትን ንብረት በልተውት ቀርተዋል፣ ጨርሻለሁ" ብሎ ሻምበሉ ሲቀመጥ ሲሄስ የነበረው መቶ አለቃ ደግሞ ቀጠለ።

"የማስተናገጃ የገቢ ምንጩም ማለቂያ የለውም፣ ከክቡብ፣ ከፀጉር፣ ከሺዲዮ፣ ለስፖርት እየተባለ ከወታደሮች ላይ ሁለት ብር፣ ከመኮንኖች ላይ አራት ብር ይቆረጣል። ይኸ ሁሉ ደረሰኝ የለውም። የሚገርማችሁ ነገር ለሽንት ቤት እየተባለ ሃያ አምስት ሳንቲም ከደመወዙ ላይ ይቆረጥበታል። ፍረዱ እንግዲህ፣ ጦሩ ደሙን እያፈሰሰ እሱ ሽንቱን የሚያፈስበት አጥቶ ስሙኒ ይቆርጡበታል። ይኸ ሁሉ ገንዘብ ተ.ጋር ለልማት ሲውል አላየንም። ግለሰቦች ሲሰሙበት እንጂ።

"እንግዲህ አጠቃላይ ስለማስተናገጃ ያለኝ ሂስ ይህን ሲመስል ሻምበል ብሩን ግን በወቅቱ በመቶ ሀያ ሺ ብር አስፈርሚአቸዋለሁ። ጨርሻለሁ" ሲል ሞቅ ያለ ጭብጨባ አጨበጨብንለት።

ሀጎስ ከተቀመጠበት ተነሳና "እናመሰግናለን ሙቶ አለቃ" ካለው በኋላ "ስለማስተናገጃ ጉድ የሰማችሁ መሰለኝ:: ሰው ተጠብሶ የተበላበት ነው ማለት ይቻላል:: እስቲ ደግሞ ሙቶ አለቃ ለሜሳ የሚሉትን እንስማ:: ይቀፀሉ" ብሎት ተቀመጠ::

ለሜሳ ወጣ ብሎ በመቆም "ጓዶች፣ ቀድም እንደተገለፀው ባሁኑ ወቅት እኔ እስር ቤት እገኛለሁ:: ለስር ካበቃኝ አንዱ ሻምበል ብሩ ፈይሳ ነው:: የማስተናገጃ አባላት እንደምታወቁት እሱና እኔ ጓደኛሞች ነበርን:: ሀቅ እንድትወጣ ብየ አንጅ እሱን ለመወንጀል ፈልጌ አይደለም:: ይኸ ጎደለብህ የተባልኩት ሰማኒያ ሺ. ብር በሙሉ አጥፍቼው አይደለም:: አንድ ጊዜ አምስት ሺ. ብር፣ አንድ ጊዜ ደግሞ አስር ሺ. ብር በሱ አስተባባሪነት ለበላይ ጠባቂዎች ተብሎ አዋጥቻለሁ:: ቀሪውን ስልሳ ሺ. ብርም ቢሆን ከሱው ጋር ነው ያጠፋሁት:: እንደሱ እንኳን ንብረት አላፈራሁም::

"ሻምበል ብሩ ፈይሳ ባለ ቀለም ቴሌቪዥን ገዝቶ ለወዳጁ ገበ በረከት የሚያቀርብ መኮንን ነው:: አሁን በቅርብ ጊዜ ደግሞ በዚችው በወዳጁ ስም አንዲት ሚኒባስ ገዝቷል:: ከዚህ ሌላ እንኳን እኔ እሱም ቁጥሩን በትክክል የማያውቀው ገንዘብ ዘርፍዋል" ብሎ ሂሱን ሲጨርስ:-

"የሻምበል ብሩ የወዳጅ ስም ማን ይባላል ሙቶ አለቃ?" አለው ሀጎስ ስሟን ለመመዝገብ ማስታወሻ እያወጣ::

"የኔነሽ እሰፋ ትባላለች" ሲለው ልቤ በድንጋጤ ዘለለች::

"ድራማውን እየተከታተላችሁት መሰለኝ:: እስቲ ደግሞ ሻምበል ብሩ የሚሉትን እንስማ" አለ ሀጎስ የየኔነሽን ስም በማስታወሻው ከመዘገበ በኋላ:: ሻምበል ብሩ ላብ በላብ ሆኖ ነበር:: ያንገቱን ዙሪያ ሁሉ ጠራረገና ወደኛ ቀና ብሎ ለማየት ብዙ ተቅለሰለሰ:: ሳውቀው ትቢተኛና ጉረኛ ነበር:: ዛሬ ግን ሙትት ብሏል::

"ሙቶ ሀያ ሺ. ብር አለብህ ለተባልኩት እውነት ነው:: በመተማመኛው ላይ ፈርሜለት ነበር:: ከዚህ ውስጥም አሁን ስያዝ መቶ ሺ. ብሩን አስረክቤአለሁ" ሲል አዲተሩ አቋረጠውና:-

"ሀሰት ነው ጓዶች:: መቶ ሀያ ሺ ብሩ በመስከረም አዲት ስናደርግ ከካዝናቸው ውስጥ የተገኘ ተመላሽ ማድረግ የሚገባቸው ነው:: አሁን ሲያዙ የተገኘባቸው መቶ ሺ ብር ግን ኢህአዴግ አዲስ አበባ ለመግባት ሲገሰግስ የግንቦትን ወር ደመወዝ ለጦሩ ክፈሉ ተብሎ የተሰጣቸው ነው:: ይኸውም ቢሆን እሳቸው እንደ ሚሉት መቶ ሺ ብር ብቻ አይደለም፤ የዚህን አራት እጅ ይሆናል" በማለት አስተባበለበት::

"አይዋሹ ሻምበል ብሩ:: ካሁን በኋላ ውሸት አያዋጣዎትም::"

"እንዲህ ከሆነ ስለገንዘቡ ጉዳይ ወደፊት የሚጣራ ይሆናል:: አሁን የምለው የለኝም:: ቴሌቪዥን ለተባለው አሁን የተያዙኩ እለት ታጋዮች ወስደውታል::" ብሎ ዝም ሲል:-

"በወዳጅዎት ስም የገዟት ሚኒ ባስስ?" አለው ሀጎስ::

"ባለቤቴ እንጅ ወዳጆ አይደለችም:: ይህ አባባል ይታረምልኝ" አለ ኮስተር ብሎ::

"ይቅርታ እርማለሁ:: ስለሚኒባሷ ይቀፅሉ" አለው::

"በርግጥ በባለቤቴ ስም አንዲት የሰራች ሚኒባስ ገዝቻለሁ::"

"ገንዘብ ከየት አምጥተው ገዟት?" ሲለው:-

"በደመወዜ" ሲል እኛ ሳቅን::

"ለቤቴ ግልፅ መሰለኝ:: ካሁን በኋላ ጥያቄና መልስ የሚያስፈልግ አልመሰለኝም" አለ ሀጎስ:: በዚህ ጊዜ ብሩ:-

"እኔም በሙቶ አለቃው ላይ ሂስ አለኝ" አለ::

"ይቀፅሉ" አለው::

"ሙቶ አለቃው ችሎታ የሌለው ደካማ ነው:: እንኳን ደመወዝ ከፋይ ሊሆን ይቅርና ተረኛ ዘብ ማውጣትም አይችልም:: ደመወዝ ከፋይ ለመሆን የቻለው አምስት ሺ. ብር ቅድሚያ ጉቦ በመክፈሉ ነው:: ከዚህ ሌላ ደግሞ ምንም ነገር የለኝም ደላል እንጅ በናቴ ስም አገር ቤት ጠጅ ቤት መክፈቴን አሜውቶኛል" በማለት የራሱን ሂስ አቀረበ:: ለሜሳ ደግሞ በመወራጨት:-

"ሀሰት ነው ጓዶች! 'እናቴ ጠጅ ቤት አላት 'አልኩት እንጅ 'በናቴ ስም ጠጅ ቤት ከፈትኩ' አላልኩትም" በማለት መለሰ:: ሻምበል ብሩ በበኩሉ ለመናገር ሲቃጣ ሀጎስ ከለከለውና:-

"ቤቱን ሳየው ድካም የተሰማው ይመስላል:: በይህ ላይም ሰአት ደርሷል:: ስለዚህ ለዛሬው በዚህ ቢበቃንስ?" ሲል ሀሳብ አቀረበ:: በመስማማት አጨበጨብን:: በዚሁ ውይይቱ አበቃ:: እኛ ከመውጣታችን በፊት ሻምበል ብሩና ሙቶ አለቃ ለሜሳን ጧት ያመጣቸው ታጋይ ይዟቸው ሄደ::

"እየ የኔነሽ! ለካ የብሩ ሆነሽ ነው የጠፋሽኝ" አልኩኝ ካዳራሹ ስወጣ:: የት አግኝታ ጠለፈችው? የፍቅር ቀበኛ:: ቅናት በገበገኝ!

36

እኛን ደስታ እራቀን እንጅ እለቱስ ብሩህ ቅዳሜ ነበር:: ምሳ በልተን እንዳበቃን ከካምፓችን ጀርባ ካለው አንድ ዘርፋፋ ግራር ስር ሄደን ተቀመጥን:: ጥላው ደስ ይላል:: እኛ ግን ጥላ የለንም:: መስከረም ከጠባ ጀምሮ ከዚህ ዛፍ ስር መቀመጥ አዘውትረናል:: ሲከፋን መተከዣ፣ ደስ ሲለን መጫወቻ፣ ሲደክመን ማረፊያ አድርገነዋል::

ሂሱ ከተጀመረ ወዲህ በየግላችን ማሰብ ይዘናል:: አንድነት አጥተናል:: መተዛዘን ጠፍቷል:: አንዱን ጥሎ ሌላው ለማለፍ እሩጫ ተይዟል:: ሁኔታዎች ሁሉ አሳሳቢ እየሆኑ መጥተዋል:: በተሃድሶ ማእከሉ ውስጥ ትካዜ ነግሷል:: ወያኔዎች በስንጥር እንጨት ቁስላችንን እየመነቀሩ በማነፍረቅ እስበሳችን እስተናነቁን:: በፖለቲካው፣ በኢኮኖሚው፣ በአስተዳደሩ ሲናቆር የኖረው መኮንን ዛሬ ጉርቦ ለጉርቦ ተናንቋል:: ይሉኝታ፣ ትህትና፣ መቻቻል የሚባል ነገር የለም:: እራስን አድኖ ሌላውን ለመቅበር እሽቅድድም ተይዟል::

ከዛፉ ስር ሶስታችንም እንደተቀመጥን ከወደታች በኩል ኮሎኔል ዘርጋው መጡ:: ስናያቸው ፈገግ አልን:: ካጠገባችን ሲደርሱ ከተቀመጥንበት በመነሳት አክብሮታችንን ገለፅንላቸው::

"እረ በግዜር ተቀመጡ" ብለው ቀልጠፍ በማለት ካጠገባችን ተቀመጡ::

"የነሽምበል ብሩ ነገር አላስገረመዎትም ጌታዬ?" አላቸው አዱኛ::

"ሁላችንም እናስገርማለን አዱኛ:: በመንጋ ተመርተን መንጋ ሁነን የቀረን:: እረ ዛሬስ ሳንዋረድ ከዚህ በተገላገልን:: ምነው የምስራቁ ጦርነት ጊዜ ሙች ቢሆን ኖሮ" አሉ የድምፃቸው ቃና እንደ መሰበር ብሎ:: እንደዚህ ሲሉ አሳዘኑን:: ጀግናና ምሁር እንደ ዲሪቶ የተናቀበት ዘመን:: እረ ዲሪቶስ ተጠቅም ይጠቅማል::

"በዚህ አይነትማ ምኑን እንገላገለዋለን? በየምክንያቱ ያስሩናል እንጅ" አላቸው:: ይህን ሰምን አዱኛ ክፉኛ ትካዜ ውጦታል:: ጮክ ብሎ መናገር አቁሟል:: ተጠቅልሎ መተኛትም ይዟል:: በተለይ ሂሉ ከተጀመረ ወዲህ ስጋት ገብቶታል::

"ልክ ነህ:: እናር ባይ አንስቶ ይለጥፍብናል:: ጎበዝ! ክፉ ጊዜ ነው የመጣብን:: አብረን የበላነውን፣ አብረን የጠጣነውን፣ ባንድ የጦር አውድማ አብረን የተሰለፍነውን እንደዚህ ክፍልፍል አድርገው አስበሳችን ያናክሱን! ህዝቡ እንዴት አድርጎ አንድነት ኖሮት እንደሚችላቸው እግዚአብሄር ይወቅ:: ትንሿን ጥፋት ንቀን በመተው ትልቁን ጥፋት በመመከት እኛ አንድነታችንን አጠንክረን ያልተቋቋምናቸው ህብረተሰቡ እንዴት አድርጎ ይቋቋማቸዋል? ይኸ ጎሳ የተረሳ፣ይኸ ዘር የተጨቆነ፣ ይኸ ዘር ደግሞ ጨቋኝ እያሉ በመከፋፈል እንደ ፈለጉ በዚች አገር ላይ ይፈነጩባታል:: እረ እግዚአብሄር ፍርዱን ይስጠን:: እረ ይችን አገር ይቅር ይበላት" አሉ ምርር ባለ አነጋገር::

"መቶ አለቃ ዘከሪምኮ ነገር እያመጣ ነው ጌታዬ" አላቸው አዱኛ:: ከስጋቱ ጋር ነው የሚጫወተው::

"እሱ ደግሞ ምን ልሁን ነው የሚለው? ታስሮ የለም እንዴ?" አሉ ግንባራቸውን ኩፍትር እያደረጉ::

"ቢታሰር መቼ አረፈ:: 'እስመጋቢ መኮንኖች፣ የክበብ ሃላፊዎች፣ ተቆጣጣሪዎች፣ የደመወዝ ትኬት ቆራጮች የነበራችሁ ሁሉ አንዳንድ ሺ ብር አዋጥታችሁ ለሚስቴ ካልሰጣችኋት አጋልጣችኋለሁ:: እኔ ብቻ ታስሬ አልቀርም' ብሎ ይኸውና ውስጥ ለውስጥ በመላክ ማስቦካት ይዟል" ሲላቸው ብልጭ አላቸውና:-

"እምስት ሳንቲም እንዳታዋጣ! ይህ ሌባ! የዘረፈው አልበቃው ብሎ እንደገና ግለሰቦችን እያስፈራራ መዝረፍ ይፈልጋል?! እረ ከምን አይነቱ ጊዜ ደረስን? ምነው እናንተ በሽተኛ ውሻ ይመስል ዛበሩ!" አሉ በቁርቱ ተቆጥተው::

"ከኋላክ ግፊትና ቅስቀሳ አለ ጌታዬ:: እነሁኅስ 'ሌሎችን ከጠቆማችሁና ካጋለጣችሁ እናንተን እንፈታችኋለን' እያሉ ይሰብኳቸዋል" አለ በድሉ::

"የነሁኅስ ቅስቀሳና ሴራ መሆኑንማ መቼ አጣሁት በድሉ:: እንዴት መሰሪነታቸውን መገንዘብ ያቅተናል ብዬ እንጅ:: ጎበዝ አንደየ፣

ሁለትየ እንታለል:: ከዚህ ወዲያ እንዴት ስንታለል እንኖራለን? አእምሮ ቢኖረንማ የደርግም ድርጊት ትምህርት ሊሰጠን ይገባ ነበር::"

"ቆይ ታያላችሁ ያልተጫወቱባቸው እንደ ሆነ፤ አላምጠው፤ አላምጠው ነው እንደ አገዳ የሚተፍዋቸው" አለ በድሉ::

"በቀር ሊሾሟቸው፤ ሊሸልማቸው ኖሯል:: በደርግ ጊዜ አንድ የተለመደ ነገር ነበር:: አንዱ የፖለቲካ ድርጅት ሲመታ ወደ ደርግ ልጥፍ እየተባለ ከቀን ተደርሶ ነበር:: እነሁኅስ ግን በዚህ መንገድ የሚጓዙ አይደሉም:: ዘር ለማንገስ ነው ጥረታቸው:: መመሪያቸው ከዘር ጋር የተቆራኘ ነው" አሉ ኮሎኔል:: እኔ ደግሞ እሳቸው ዘርን ሲያነሱ በአእምሮየ አንድ ነገር ተጫረብኝ:-

ዘረኞች በወቅቱ ዘርተው አበቀሉ፣
ምቀኞ ቀራችሁ አረም ስትነቅሉ::
የኑግ ፍሬ መስሎኝ አንስቼ ብቀምሰው፣
መጭ ሆኖ አገኘሁት አረግ የዛሬ ሰው::

ለጥቂት ጊዜ በመካከላችን ዝምታ ሰፍኖ ሳለ በድሉ ትንሽ በቀልድ ሊያዝናናን ፈልጎ አስቀድሞ እሱ ፈገግ በማለት "ጌታዬ ሌላምኮ አስገራሚ ነገር አለ" አላቸው::

"ምንድን ነው ደግሞ?" አሉ ወደሱ አፍጥጠው እያዩ::

"የሻምበል ብሩ ሚስት የተባለችው የጎረቤ ወዳጅ ሆና ተገኘች" ሲላቸው:-

"አትለኝም! እውነት ነው ጎርፉ?" አሉ ወደኔ በመዞር::

"ስመ ሞክሽም ልትሆን ትችላለች ጌታዬ::"

"የሰው ሚስት አባልገሃላ! እኔኮ እንደዚህ ያለህ አትመስለኝም ነበር:: የሚነዲድ አባል ሆንክ እንዴ?" ሲሉ ቀልድ ጨመሩበት::

"የለም ጌታዬ፤ የሰው ሚስት አላባለኩም:: የተባለችው ሴት የኔ ወዳጅ ከሆነች እሱ ነው የነጠቀኝ:: ከኔ ጋር ግንኙነታችን የቆየ ነው:: እሷ ከሆነችም ወዳጄ ትሆናለች እንጅ ሚስቱ አትሆንም:: ባል እግብታ በሰማኒያ መታሰር አትፈልግም::"

"ኤዲያ! ጅል፣ የሚስማማትን ስታገኝ ለምን አታገባም:: የጡሩ ብር ያልቀው ባንተ ወዳጅ ነዋ! በዚህ አይነትስ አንተም ከተጠያቂነት አታመልጥም:: በተዘዋዋሪም ቢሆን ሳይደርስህ አይቀርም::"

"በሚገባ ደርሶታል:: ጥርጥር የለውም" አለ በድሉ::

"ታዲያ ምን ትጠብቃለህ በድሉ? ይሆን ጉድ ለሆነስ ጠቁመህ ከዚህ አትገላገልም" ሲሉ ተሳሳቅን::

"ሁለተኛ ክፍለ ጦር ባንዱ የሻለቃ አዳራሽ ውስጥ የተካሄደ ሂስ ልንገራችሁ" አለ በድሉ አስቀድሞ ፈገግታውን በማድመቅ::

"እስቲ ንገረን፤ መቼም ጉዳችን ማለቂያ የለው" አሉ ኮሎኔል::

"ከዚያው አዳራሽ ውስጥ የሚወያይ ወዳጄ ነው ያጫወተኝ:: መቶ አለቃው የክበብ ሀላፊ ነው:: ሻለቃው ደግሞ የብርጌድ አዛዥ ነበሩ:: መቶ አለቃው ሻለቃውን ሲሄስ 'በየጊዜው የክበብ ገንዘብ እምጣ እያሉኝ እንቢ እንዳልላቸው ደግሞ አለቃየ ስለሆኑ በመፍራት የሚጠይቁኝን ገንዘብ እሰጣቸው ነበር:: ስለዚህ በማስታወሻየ እይዝ

ስለነበረ ጠቅላላ የወሰዱት ገንዘብ ሀያ ሺ. ብር ነው' ይልና ይሄሳል:: ሻለቃው በበኩላቸው መልስ ሲሰጡ:-

'ያለው ሁሉ ትክክል ነው:: አምጣ ስለው ይሰጠኝ ነበር:: ነገር ግን አንድ የቀረው ሃሳብ አለ:: አረስቶት ከሆነ እኔ አስታውሰዋለሁ:: ገንዘብ አምጣ እያልኩ እንደ ተጠቀምኩ ሁሉ ሚስትህንም አምጣልኝ እያልኩ ተጠቅሜባታለሁ:: ለሱ የማትገባ ቆንጆ ሚስት አለችው:: በግለ ሂሴ ወቅት ይህን ንስሃ ባለማውረዴ ቤቱን ይቅርታ እጠይቃለሁ' ብለው እርፍ" ሲለን አዱኛና እኔ ስንስቅ ክለኤል በሁለት እጆቻቸው እራሳቸውን ያዙና:-

"ሙተናል ጎበዝ! አለን ትላላችሁ! ለመሆኑ መጨረሻቸው ምን ሆነ በድሉ?" ሲሉ ጠየቁት::

"መጨረሻቸውማ ሁሉቱም እስር ቤት ገቡ::"

"እንግዲህ ማስቲቱ ለሆሉቱም ስንቅ ታቀብላ!" ሲሉ እንደገና ሳቅን::

"በሉ ጎበዝ ልግባና ልተኛ" አሉና ተነስተው ሄዱ:: እራስ ምታት ሳይነሳባቸው አልቀረም:: እኛም ሻሂ ለመጠጣት ተነስተን ሄድን::

እራት ላይ ነበር ክለኤልን ያየናቸው:: ተኝተው ሳይውሉ አልቀሩም:: ፊታቸው ዥብድብድ ብሎ አይኖቻቸውም ቀልተዋል:: አላነጋገሩንም:: እራታቸውንም የረባ አልበሉ:: ትተውት ነው የወጡት:: አዱኛም ነክቶ ነው ትቶት የወጣው:: ያውም አጅሬ የሆዱ ነገር አይሆንለትም ነበር:: እኛም ስለነሱ ተጨነቅን::

እኔና በድሉ አረጋ ብለን እራታችንን በልተን ስንሄድ አዱኛ ከዚረንዳው ብቻውን ፊንጠር ብሎ ተቀምጦ ሲተክዝ አገኘነው:: ሄደን ከጎኑ ተቀመጥን:: ቀዝቃዛ ንፋስ በርጋታ ሽው እያለ ያልፋል:: ሁለታችን ስንነጋገር እሱ ዝግት አንዳለ ነበር:: ለማበረታታትም ተቸገርን:: ሀመሙ የውስጥ ሆነ:: ወይ ግልፅ አድርጎ ምስጢሩን ቢነግረን ኖሮ ችግሩን በተጋራን ነበር:: ለመጠየቅ ደግሞ ከበደን:: በርግጥ አንድ ስሞን አስመጋቢ መኮንን መሆኑን እናውቃለን:: ገንዘብ ያባክን አያባክን ግን የምናውቀው ነገር የለም:: ከሰሞኑ ሁኔታው ስናየው ግን ሳይባክንበት አልቀረም:: ሂሱን እንደ ጦር ነው የፈራው::

ቢጨነቅን አንዳንድ ጊዜ ወደ ሰማይ እናንጋጥጣለን:: ከተወለደች አራት ቀናት የሚሆናት ጨረቃ ማጭድ መስላ ከጠራው ሰማይ ላይ ተለጥፋ ትታያለች:: ጊዜውም ማጭድ ነው:: ጠማማ! አጭዶ የሚጥል፤ ከዋክብት ፍንጥቅጥቅ ብለው ፈክተዋል፤ እንደ ፈንዲሻ:: የኛ ፊት ግን አልፈካም:: ፍዝዝ ቅዝዝ ብሏል:: ጆሮዎቻችንን ብቻ አልፎ አልፎ ለድምፅ ማጉሊያው እንሰጣለን:: እሱ፡ ቅዳሜ በመሆኑ ካዲስ አበባ ጠያቂ ዘመድ የሚመጣላቸው መኮንኖች ይጠራሉ:: ከድምፅ ማጉሊያው አጠገብ አገርግረው ጥሪ የሚጠባበቁ መኮንኖች በርካታ ናቸው:: የሚጠሩት ደግሞ እየተጣደፉ ይሄዳሉ::

"ሙቶ አለቃ ጎርፉ እንደሻው! ባህል አዳራሽ ድረስ ዘመድ ይፈልግዎታል" ሲለኝ የደስታ ድንጋጤ ከተቀመጥኩበት አነጠረኝ::

"ዕኔ ነኝ!" አለ በድሉ ቀልጠፍ ብሎ::

"እንኳን ደስ አለህ" አለኝ አዱኛ ቀጥሎ:: ለሁለቱም መልስ ሳልሰጣቸው ፈጥኜ በመነሳት ተጣድፌ ሄድኩ::

"ከእንግዳ ማረፊያዋ መኝታ አዘጋጅለት:: እኔ አብሬው ልሂድ" በማለት በድሉ እሩጦ ደረሰብኝና "በፍቅር ተርበህ ነበር፤ ዛሬ ይለፍልህ" አለኝ በመንገድ ላይ እንዳለን::

"ተው አስቀድመህ ስሜቴን አታነሳሳው:: እክስቴም ልትሆን ትችላለች" አልኩት::

"በኔ ይሁንብህ ዕኔ ነች::"

ካዳራሹ ስደርስ እውቶቢሶቹ መቱን ተደርድረው ቆመዋል:: መርካቶ እውቶብስ መናኸሪያ ሆኗል:: ህዝብ ይንጫጫል:: ትርምሱ ሌላ ነው:: ታጋዮች ከግቢው በር ላይ በመቆም ያልተጠራ ወደ ውስጥ እንዳይገባ ይከላከላሉ:: እነ ኪዳዲድ፤ ሚነዲድ፤ አመዲድ ሰርገው እንዳይገቡ ነው:: ከውጭ እንዳይገቡ የተከለከሉት መኮንኖች ጭፍቅ ብለው ቀመው ወደ ውስጥ ይመለከታሉ:: ከውስጥ ደግሞ ካዲስ አበባ የመጡት እንግዶች ካዳራሹ በር ፈሰው ወደ ውጭ አፍጥጠው ያያሉ:: በመሀል አጋፋሪዎቹ ወደ ላይ ወደ ታች ሽርጉድ እያሉ:-

"እረጋ በሉ፤ እንዳትንቀሳቀሱ፤ ተጠርተውላችኋል፤ ካላችሁበት ድረስ እየመጡ ይወስዷችኋል" በማለት እንግዶቹን ያስተናብራሉ:: ጫጫታው ጆሮ ይጠልዛል::

"ሙቶ አለቃ ጎርፉ እንዳሻው መጥቻለሁ" አልኩት ከበሩ ላይ እንዳንገባ የሚከላከለውን ታጋይ:: የስም ዝርዝር የያዘበትን ወረቀት አየና በርሳስ ምልክት አድርጎ አስገባኝ:: በድሉ ከበሩ ቆሞ ቀረ:: ከነኪዳዲድ ጋር::

ካዳራሹ በር ላይ ያለው ትልቁ ፍሎረሰንት መብራት ግቢውን አድምቆታል:: የሳት እራቶች እሱን ከበው ይርገበገባሉ:: ብርሃን ፍለጋ ... እኛስ የሳት እራት ሆነን ቀርተን የለ ...

አይኖቼ በጉጉት ቃበዙ:: የልብ ምቴም ጨመረ:: እምር እምር ይልብኝ ጀመር:: አየኋት:: እንደ መብረቅረቅ አልኩ:: ያልጠበኳትና ያላሰብኳት በመሆኗ ይሆን የተብረከረኩት? የኔነሽ አስፋ ነች:: በመገረም ቀማለች:: ግርግሩ እንግዳ ነገር ሳይሆንባት አልቀረም:: ደግሞ ነጠል ብላ ብቻዋን ነው የቆመችው:: ካጠገቧ ልደርስ ስል እሷም አየችኝ:: ጥርሶቿ ተፈለቀቁ:: እኔም ፈገግ አልኩ:: ወዲያው:-

"የኔ ጎርፍ" ብላ እቅፍ ስታደርገኝ የሽቶዋ መአዛ እውድ አደተገኝ::

"ጎርፍዬ ደህና ነህ?" አለችኝ ተሳስመን ካበቃን በኋላ:: የለበሰችው ቀይ የባህር ማዶ ቀሚስ እንድኛዋን የበረሃ እንቁ አስመስሏታል:: በዚህ ላይ ልስልስ ብላ ለምጭታለች:: ድንገት ቅናት ወረረኝ:: ተሽቀርቅራ ሳያት እንዳች ነገር በአእምሮዬ መጣ:: ሻምበል ብሩ በመካከላችን እንደ ጋሬጣ ሲሳግ ታየኝ::

"ደህና ነኝ" አልኳት ጆሮን ብዬ::

"አማየ ትሙት፤ እውነትም ደህና ነህ:: የታሰርክም አትመስል:: አምሮብሃል" አለችኝና ያን ዘንቢል ቦርሳዋን ወደ ትከሻዋ ከፍ እያደረገች:: አትኩሬ ባየኋት ቁጥር ቅናት ደረጃውን ጨመረብኝ:: ሻምበል ብሩን ልትጠይቅ እንደመጣች ገባኝ:: እሱን ስታጣ ነው እኔን ያስጠራችኝ:: "ነይ እንሂድ" ለማለት ከበደኝ:: ዝም ብያት ቆምኩ:: ከግሯ ስር ዲብ የሚያክል አገልግል ጉብ ብሏል:: ለብሩ የመጣ ፍትፍት መሆን አለበት::

ፊቴ ጨርሶ ፈገግታ አጣ፡፡ እሷም ግራ እንደመጋባት ብላ አይናይኔን እየችኝ፡፡

ከኔ በኋላ እየመጡ ቤተሰቦቻቸውን እየያዙ ይወጣሉ፡፡ እኔ ግን የኔ ያልሆነችውን ይዤ ለመሄድ ከፋኝ ከበደኝ፡፡ ደግሞስ የተገናኘነው ድንገት ቢሆንስ? እኔን ያስጠራችኝ ፅጌ ብትሆንስ? እንደ ገና መንገደኞቹን አስተዋልኳቸው፤ የለችም፡፡ ወደሷ መለስ አልኩና፡-

"አንቺ ነሽ እንዴ ያስጠራሽኝ?" አልኳት፡፡ ድንገት ነበር ካፌ ያመለጠኝ፡፡

"ሌላ የምታስጠራህ አለች እንዴ?" አለች ፊቷ ስብስብ ብሎ፡፡

"ማለቴ... " ብዬ ለመናገር ያሰብኩትን ሳልጨርስ አቋረጠችኝና፡-

"እማየ ትሙት እንዳታስቀይመኝ፡፡ ምን ለማለት እንደፈለክ ገብቶኛል፡፡ ደግሞ የመጣሁት አንተንም ለመጠየቅ ነው፡፡ ለሁሉም በኋላ እንደርስበታለን፡፡ አሁን ደክሞኛል፤ ወደምትወስድበት ውሰደኝ" አለችኝ በትካዝ መልክ፡፡ ከግሯ ስር ያለውን አገልግል አንስቼ በመሸከም፡-

"በይ ነይ" ብያት ቀደም አልኩ፡፡ በርሳዋን ወደ ትከሻዋ ከፍ አድርጋ ተከተለችኝ፡፡ ከውጭው በር ስንደርስ፡-

"ምነካህ? ዋልክሳ?" አለኝ በድሉ የኔነሽን ሰረቅ አድርጎ እያየ፡፡

"ከውስጥ ያለው ትርምስ የወግ መሰለህ እንዴ? 'አልኩትና' 'የኔነሽ አሰፋ' ብዬ ሳስተዋውቀው ደንገጥ አለና እጇን ጨበጣት፡፡ ከዚያም አገልግሉን ተቀበለኝና፡-

"እናንተ ቀስ ብላችሁ ኑ፤ እኔ ልሂድ" ብሎን ነጠቅ ነጠቅ እያለ ተራመደ፡፡

"ይህን ሻምበል አውቀዋለሁ" አለችኝ፡፡

"የት በታ?" አልኳት፡፡

"ከሙቶ አለቃ ለሜሳ ሰርግ ላይ፡፡"

"ሙቶ አለቃ ለሜሳ የባልሽ ጓደኛ?" ድንገት ቅናት ብልጭ አለብኝ፡፡

"እማየ ትሙት! እንደዚህ እንድትለኝ አልፈልግም 'ባለቤትሽ' የምትለኝ ድረኸኛል እንዴ?"

"አዳራሽ ሙሉ ህዝብ በተሰበሰበት ነው 'ሚስቴ ነች' ብሎ የወሸከተልሽ፡፡ ደግሞስ ከተጋባችሁ ምን አሳፈረሽ? ይኸው ልትጠይቂው መጥተሽ የለም እንዴ?"

"በቃ ዝጋ" አለችኝና "አዛባ! አሱም ብሎ ባለሚስት!" አለችው፡፡ እንዲህ ስትለው ደግሞ ደስ አለኝ፡፡ ንቃዋለች ማለት ነው፡፡

ዝም ተባብለን ትንሽ እንደ ሄድን ቆም አልኩና "አንድ ስህተት ሰርተናል!" ስላት፡-

"ምንድን ነው?" አለችኝ፡፡

"ሻምበል ብሩ የታሰረው ወደ ኋላችን ነው፡፡ አገልግሉን እንኳን አቀብለነው የምንመጣውን" አልኳት፡፡ ሆንብዬ ነበር ይህን ጥያቄ ያነሳሁት፡፡

"ለሱ አይደለም ያመጣሁት፡፡ ላንተ ነው፡፡ ደግሞ አንድ ከረጢት በሶ ሰጥቼዋለሁ፡፡ ያን እየበጠበጠ ይጠጣ" አለችው በንቀትና በግዴለሽነት አነጋገር፡፡

"አይተሽዋል እንዴ?" አልኳት እንደገና ንዴት እየመጣብኝ፡፡

"አዎን" ስትለኝ፡-

"እሱ እስረኛ ስለሆነ እንደ ማታገኘው ስታውቂ ነዋ እኔን ያስጠራሽኝ?" ስላት ቆም አለችና፡-

"እማየ ትሙት ጎርፉ! በምን ተጣላችኝ እንዴትል! መኝታ ቤቱ እንዳይመስልህ አንተን ያስጠራሁህ፡፡ ለእስረኞች ቤተሰቦች ተብሎ አዳራሽ ውስጥ ተዘጋጅቶ ነበር፡፡ ከዚያ ማደር አችል ነበር" አለችኝ፡፡ የድምፅዋ ቃና እንደ መሰበር አለ፡፡

"በይ አሁን እንሂድ" አልኳት እንደ ገና ለዘብ ብዬ፤ አሳዘነችኝ፡፡ ካባቴ የሽምብራ ማሳ ያገኘኋት አደረኳት፡፡

ወደ መኝታ ክፍል ይዣት ልገባ ስል "ወደዚህ ይዘሃት ና" አለኝ በድሉ ከንግዳ ማረፊያዋ በር ላይ ቁሞ፡፡ አጠፍ ብለን ሄድን፡፡ ገና ከበሩ ስንደርስ የሰንደሉ ሽታ ተቀበለን፡፡ አዱኛ ደቻሳ ተፍ ተፍ ይላል፡፡ ወደ ውስጥ ስንገባ ደግሞ የኔ ፍራሽ መጥቶ በሚገባ ተነጥፍዋል፡፡ ግሩም ጫጉላ!

ካዱኛ ደቻሳ ጋር አስተዋወኳትና ከፍራሹ ላይ አስቀመጥኳት፡፡ ድካም ስለያዛት ነው መሰል ፍዝዝ ብላለች፡፡ እኔም ሳላስቀይማት አልቀረሁም፡፡ ምን ላድርግ! ቅናት አቃጠለኝ፡፡

"አይዞሽ" አልኳትና ከጎኗ ተቀመጥኩ፡፡

"ውሃ ጠማኝ" አለችኝ፤ ቀልጠፍ ብዬ በመነሳት ከመኝታ ክፍሌ ሄጀ ቀዝቀዝ ያለች የኮዳ ውሃ አምጥቼ ሰጠኋት፡፡ ሽምጥጥ አድርጋ ጠጣችና፡-

"እሁ! ተቃጥየ ነበር" አለችኝ፡፡

"እኔ ልቃጠልልሽ" ስላት፡-

"ምን በወጣህ! እኔው ልቃጠልልህ እንጂ" ስትለኝ እቅፍ አድርጌ ከንፈሮቿን ሳምኳቸው፡፡

"እማየ ትሙት ባለጌ ነህ" አለችኝና ቶሎ ብላ ወደ በሩ አቅጣጫ አየች፡፡ እነበድሉ እንዳያዩን ብላ ነበር፡፡ እነሱ ደግሞ ቡና ለማፍላት ይጣደፋሉ፡፡ ወጣ አልኩና፡-

"በድሉ! ሂድና ኮለኔልን ይዘሀቸው ና፤ ቡናም እንዲጠጡ" ብዬው ተመልሼ በመግባት ከጎኗ ተቀመጥኩ፡፡ ኩርትም ብላ በንግዳ ወግ ነበር የተቀመጠችው፡፡

"ዘና ብለሽ ተቀመጭ" አልኩና ጋቢየን አለበስኳት፡፡

አዱኛ ደቻሳ ከውጭ ቡናውን እድው እድው እያደረገ ሲወቅጥ የኔም ልብ አብሮ እድው እድው ማለት ያዘ፡፡ ትክ ብዬ አየኋት፡፡ ፈገግ አለችልኝ፡፡ እቅፍ አድርጌ ልስማት ስል ኮለኔልና በድሉ እየተነጋገሩ ገቡ፡፡ እሷም እኔም ቁመታችንን ሙሉ ተነሳንላቸው፡፡

"እረ በግዜር! እንደምን ዋልሽ" በማለት ቀልጠፍ ብለው እጇን ጨበጧትና ተቀመጡ፡፡

"አዲስ አበባ እንዴት ነው? ስለኛ ምን ይወራል?" አሏት ከተረጋጋን በኋላ፡፡

"መስከረም ከጠባ እንኳን ስለናንተ ብዙም አይወራም" አለቻቸው፡፡

"መረሳታችን ነዋ" አሉ ራሳቸውን ነቅንቀው።

እየተጫወትን አዱኛ ያፈላውን ቡና ከጠጣን በኋላ እጃችንን ተጣጥበን ያኑ የጤፍ ቂጣ የሚያክል አነልግል ከፈትኩት።

"ሙቀቱ አበላሽቶት ይሆን?" አለች ስጋ በማለት።

"ደህና ነው። ምንም አልሆነ" አልኳት። እንጀራውን ከላይ በፊያው እነሳሁለትና በማንኪያ ገመስመስ ሳደርገው እንቁላሉና መላላጫው ዝክንትሉ ወጣ።

"በሉ እንግዲህ" አልኩ አመቻችቼ ከመሀከላችን እያስቀመጥኩ።

"ጎርፉ! ይኸ ነገር እንዴት ነው?" አሉኝ ኮሎኔል የኛ ድርሻ ብቻ ነወይ በሚል ያሽሙር ጥያቄ።

"ይትረሱ ጌታዬ፤ ከዚህ የሚተርፍ የለም።"

"እኔማ ይገርለሁ። ብይስቲ የኔመቤት፤ ጎርፉ እትርሳት እስቲ፤ አልበላችም!" አሉኝ። ከመላላጫው ልልኤ በፍትፍት አጎረስኳት። ልደግማት ስል፡-

"እማየ ትሙት በጁ አበላሰሁኝ" ስትል ተከላከለችኝ።

"ይችን ብቻ" ብዬ አስገድጄ አጎረስኳት።

ቆንጆ እራት ነበር የበላነው። ኮሎኔል መራርቀው ሲወጡ ልንሸኛቸው እኔና በድሉ አብረናቸው ወጣን።

"አንተ ጎርፉ፤ ይችን እንኮይ የመሰለች ልጅ አሳልፌህ ለብሩ ትሰጥ? የማትረባ!" አሉ በሽቀው።

"ጌታዬ፤ እሷም ባል ማግባት አትፈልግ። እኔም ሚስት የሚባል ነገር አልፈልግ። ሁለታችንም አስበንበትም አናውቅ።"

"ኢዲያ ጅል! ባል ማግባት ካልፈለገች ብሩን ለምን አገባችው? የሆነ ሆኖ ጠይቃዋለች?"

"እውን! ጠይቃዋለች።"

"በል የዛሬን ሙቼም የክብር እንግዳህ ነች። ውሽን ያነሳ ውሽ፤ ነገ በጧት አሳፍረህ መላክ አለብህ። ይኸ ነገር ይሰማና ደግሞ የስረኛ ሚስት ይዞ አደረ ተብለህ እንዳትዋረድ። በሉ አሁን ተመለሱ" ብለውን ሄዱ።

ተመልሰን ስንገባ ካዱኛ ጋር እረጋ ያለ ጨዋታ ይዘው ነበር። "አዱኛ! እኛ እንሂድ፤ መንገደኛ ነች፤ ትረፍበት" አለ በድሉ እንደ ቆመ።

ሁለቱ ሲወጡ ተከትያቸው በመውጣት ሸኘት አድርጊያቸው ተመለስኩ። ስገባ ደመና ገልባ የወጣች የምሽት ጨረቃ መስላ ጠበቀችኝ። ልብሷን አውልቃ በውስጥ ልብስ ብቻ ነበረች። በሩን ቀረቀርኩትና እኔም ተጣድፌ ልብሴን አወለኩና ተስገብግቤ ጥምጥም አልኩባት።

"እስቲ ቀስበል፤ በመጀመሪያ ሳመኝ" አለችኝ፤ ከንፈሮችዋን ሳም አደረኳቸው። ትንሿ አንገል ከጣራው ተንጠልጥላ ዘቅዝቃ ታየናለች።

"ቅድም አስቀየምከኝ አይደል።"

"ምን ብዬ?"

"ብሩን ነው ልትጠይቂ የመጣሽው ብለህ።"

"ይህን ተይውና እስቲ እንዴት እንደ ተገናኛችሁ ንገሪኝ። እውነት ተጋብታችኋል?"

"ሚስቴ ነች አለ እንዴ?"

"አዎን። መኮንኖቹ በተሰበሰቡበት 'በባለቤቴ ስም ሚኒባስ ገዝቻለሁኝ' አለ ስላት፡-

"ክርሳም! ይህን ሁሉ ምን አስለፈለፈው!" አለች ተቆጥታ። ቀጠል አድርጋ "እኔ ደግሞ ሰው መስሎኝ ድንገት እኔን 'ገንዘብ ከየት አምጥተሽ ገዛሽ?' ብለው የጠየቁኝ እንደ ሆነ አልኩልህና ድሬዳዋ ሄጄ አክስቴን አማከርኳት። 'ምንም ችግር የለበት፤ እኔ ገንዘብ ሰጥቸሽ እንደገዛሽት ማስረዳት ነው' ብላኝ ይህን ሁሉ ጨርሽ እመጣልሃለሁ አጅሬ አምኗል። እማየ ትሙት ወንድ አይደለም!

"መቼ መሰለህ የሱን ወንድነት የታዘብኩት? ኢህአዲግ አዲስ አበባ በገባ ማግስት 'መሳሪያችሁን አስገቡ' ብሎ በሬዲዮ ጥሪ ሲያደርግ ለምን ጧት ክላሹንና ሽጉጡን ይዞ አይነሳልህም። 'ኧረ በፈጠረህ! ሲሆን ሁለቱንም አታስረክብ፤ አስረክባለሁ ካልክም ባይሆን ሽጉጥህን አስቀር' ብዬ ለመንኩት። እማየ ሳትቀር 'ኧረ ነውር ነው ልጄ! ወንድ ልጅ መሳሪያውን ተሸክሞ ወስዶ እንኩ አይልም።' ብትለው ሰምቶን ነው! ወስዶ አስረክቦ መጣ።

"ይገርምሃል፤ በፊት 'አንቺን ቀና ብሎ የሚያይ ወንድ ባፉ ነው የማጎርሰው! አንቺን ደግሞ ከቂጥሽ ላይ ነው የማቀምስሽ!' እያለ በሽጉጡ ያስፈራራኝ ነበር። ለካ ቡካቲያም ኖሯል" ስትል ብሽቅ ብሏት ተናገረች።

"ስማኒያ አስራችሁ ኖሯል?" ስል ነካ አደረኳት።

"የምን ሰማኒያ? ኧረ እባክህ ተወኝ" ብላ ከተኛችበት እንደ መገላበጥ ስትል የጡቶቿን መሀል እየሁት።የጧት ጮራ የፈነጠቀበት መስሏል።

"መቼስ ከመሬት ተነስቶ ሚስቴ ነች አይል።"

"ባጋጣሚ ተገናኘን፤ ከዚህ በኋላ በጉልበቱ ገብቶ ጉብ አለ። ግንኙነታችን ይኸው ነው።"

"እስቲ ከመጀመሪያው ስለግንኙነታችሁ ንገሪኝ?"

"ምን ያደርግልሃል?"

"ባውቀው ደስ ይለኛል። አንቺ የፍቅር ሰው እንጅ የትዳር ሰው አይደለሽም። እንዴት ሊያጠምድሽ ቻለ? በፍቅር አንበርክኮሽ ነበር ማለት ነው?" ስላት፡-

"ድንቁም ማንበርከክ!" ብላ የታች ከንፈሯን ለጠጥ ስታደርገው በከንፈሮቼ እንቅ አድርጌ ምጥጥ አደረኳት። ወደ ሰውነቴ ጥብቅ አለችልኝ።

"ምናለ የኔ ሆነሽ ብትቀሪ!"

"አሁንስ ያንተ አይደለሁ። የማን ሆንኩብህ?"

"የብሩ ሆነሻል።"

"አይሉ ይብረር ስሙን አትጥራብኝ!"

"ውሽትሽን ነው። ትወጅዋለሽ።"

"እማየ ትሙት ካንተ አላደርሰውም:: ከሱ አብልጬ እንደምወድህ ማረጋገጫ ልስጥህ"

"እስቲ ስጭኝ::"

"ኢህአዲግ የገባ ጊዜ እኔና አንተ አሊቤርጎ ለሶስት ቀናት አልቆየንም? እየውልህ፤ ያኔ ብሩ ከቤት ትራስ አቅፎ ያድር ነበር:: እስከዚህ ነው የማፈቅርህ:: አሁን ሳመኝ" አለችኝ:: ጉንጮቿን ሳምኳቸው::

ባክነን ባክነን ክንፋ እንደተመታ እሞራ ተዘረርነው:: ላብ በላብ ሆነን ነበር:: በጀርባየ ጋደም ብያለሁ:: እሷ ከጎኔ ለጠፍ እንዳለች ነው:: ድንነት አይኖቿን ሳይ ዕጌ ጥርሶቿን ብልጭ አድርጋ በአእምሮየ ሽው ብላ አለፈች::

"ሆስታ እንኳን መጥተሽ ሳትጠይቂኝ ቀረሽ:: ለነገሩ እኔም ጠያቂ አላጣሁም" አልኳት ኩራ ብዬ::

"ማነች የጠየቀችህ?" ስትል ከወደራሷ ቀና አለች::

"ዕጌ ነች::"

"የማናት ዕጌ?" ስትል ግንባሯን ሰበሰበችው::

"አታውቂያትም:: ፍቅረኛየ ነች::"

"እማየ ትሙት ቅሌታም ነህ" በማለት ኩርፍ ብላ ፊቷን በማዞር ተጠቅልላ ተኛች:: ስለቀናችልኝ ደስ አለኝ::

"ተቀየምሽ እንዴ የኔ?" ብዬ ከወደ ፊቷ ገለጥ አደረኳት::

"በቃ ዝጋ! እማየ ትሙት አበሸከኝ:: የማናባቷ ዕጌ ነች? ዕጌረዳዋ ይርገፍና!"

"አትስደቢያት::"

"አፍቅረሃታል ማለት ነው?"

"በሚገባ እንጂ" ስላት ለትንሽ ጊዜ በዝምታ አስተዋለችኝና:-

"እማየ ትሙት እንዴት ሞኝ ኖሬአለሁ:: ከኔ ሌላኮ ሴት የምታፈቅር አይመስለኝም ነበር::" አለች በመገረም::

"አንቺ ከኔ ሌላ አፍቅረሽ የለ እንዴ?"

"በቃ ዝጋ!" ብላ እንደ ገና ተጠቅልላ ልትተኛ ስትል እቅፍ አድርጌ አስቀረኳትና ሳም አድርጌ አባበልኳት::

"ጎርፋዬ ለምንድነው ግን የምታስቀይመኝ?"

"አይዞሽ:: ስለማፈቅርሽኮ ነው::"

"አሁንማ ከኔ የበለጠች አግኝተሃል:: እማየ ትሙት አትደልለኝ::"

"የኔ ሙች አልደልልሽም::"

"ለመሆኑ ስራዋ ምንድን ነው?" ስትል ጠየቀችኝ::

"ቡና ቤት ነው የምትሰራው" ስላት ከት ብላ የንቀት ሳቅ ሳቀችና:-

"ቅልስልስ! ቡና ልትጠጣ ገብተህ ስትቅለሰለስ አግኝታሃለች ማለት ነዋ? እማየ ትሙት ኤድስ አስያዝከኝ" አለችኝ ፊቷን በመጠየፍ አይነት አክፍታ::

"አንቺ እንደ ምታስቢው የቡና ቤት ሴቶች ብቻ የኤድስ በሽታ አስተላላፊዎች አይደሉም:: አንቺም፤ እኔም ባንድ እስካልተወሰን ድረስ

የበሽታው አስተላላፊዎች ነን" ስላት ዝም አለችኝ:: እኔም ለትንሽ ጊዜ ዝም ብዬ ቆየሁና:-

"ከብሩ ጋር እንዴት እንደተገናኛችሁ ንገሪኝ ብየሽ ነበር?" አልኳት ቀስ ብዬ::

"አንተ በመጀመሪያ ዕጌን እንዴት እንዳገኘሀት ንገረኝና?"

"እኔማ አንቺኑ ፍለጋ ከሆስታ ተነስቼ አዲስ አበባ ሄጄ ስልክ ብደውል 'የለችም ሆስታ ሄዳለች' ተባልኩ:: ለካ ብሩን ጥየቃ ኖሯል የሄድሽው:: በዚህ ተናድጄ ካንድ ቡና ቤት ጎራ አልኩኝ:: ከዚያ ዕጌን አገኘሁኝ:: አብረን አደርን:: በሳምንቱ ሆስታ መጥታ ጠየቀችኝ:: ባጭሩ የግንኙነታችን ሁኔታ ይኸው ነው::"

"እሽ ማደሩንስ ይዘሃት አደር፤ እንዴት ታፈቅራታለህ?"

"ይኸ ከባድ ጥያቄ ነው:: ቢደንቅሽ ገና ሳያት ነው ያፈቀርኳት::"

"አሁን ከኔ አብልጠህ ታፈቅራታለህ?"

"ይኸም ከባድ ጥያቄ ነው:: አልመልሰውም:: ልዋሽሽ ደግሞ አልፈልግም::"

"እማየ ትሙት ጠልተሽኛል:: ገና ስታገኘኝ ጀምረህ ነው በነገር የጠዘጠዝከኝ:: ከድሮው የተለየ ፀባይ ነው ያየሁብህ:: በፊት ብትቀናብኝም እኔን ማስቀየም አትፈልግም ነበር:: ዛሬ ግን ሆን ብለህ ነው የምታበሽቀኝ::"

"የኔ ሙቺ:: አንቺን ሆን ብዬ ለማብሸቅ አላማ የለኝም::"

"አሁን ከዚህ ስትሄድ ከዕጌ ትሄዳለህ?"

"ብሄድም እንደማትቀየሚ ተስፋ አለኝ:: ምክንያቱም አንቺ ባለባል ነሽ::"

"ዝጋ! ደግሰህ ድረሽኛል!" ኩርፍ አለች::

"የኔና የዕጌን ግንኙነት ነገርኩሽ:: በይስቲ ደግሞ ያንቺና የብሩን ግንኙነት ንገሪኝ::" አልኳት:: ትንሽ ዝም ብላ ቆየችና:-

"እየውልህ፤ የተገናኘነው ከመቶ አለቃ ለሜሳ ሰርግ ላይ ነው:: ባይኖቹ ነው የማረከኝ:: በእለቱ አድራሻ ተለዋውጠን ከሶስት ቀናት በኋላ ተገናኘን:: እኔ እንኳን ይህን ያህል አልነበርኩም:: እሱ ነው ሞትኩልሽ ያለው:: መቶ መቶ ብሩን ሲመዘው ያንድ ብር ያህል እንኳን አይቆጥረውም ነበር:: ከሽቶ ጀምሮ ከባህር ማዶ ከሚመጡ ምርጥ ልብሶች ባይነት እንዳንድ ሙሉ ልብስ ገዝቶልኛል:: ይኸ ሁሉ ሆኖ በፍቅር አላንበረከከኝም ነበር:: እማየ ትሙት፤ አንዳንድ ጊዜ የምሰራው ስራ ልክ አልነበረም:: እሱ ገንዘቡን እያፈሰሰ እኔ ሌላ ወንድ አማርጥ ነበረ" ብላ ፈገግ አለችና:-

"አንድ ጊዜ ታዲያ ስንዝናና አምሽተን 'ወደ ቤቴ ልሂድ' ስለው 'ካላደርሽ' ብሎ ችክ አለብኝ:: 'እናቴን እሚታል፤ አልምክረውም' ስለው 'እንግዲያው አብሬሽ ሄጄ እያቻዋለሁ:: አንቺንም አደርስሻለሁ' ብሎ በመኪና ይዞኝ ሄደ:: በርግጥም እማየን እሚት ስለነበር ጠይቋት ተመለሰ::

"በማግስቱ ከረፋዱ ላይ ብሩ ሆየ ሽንጥ ስጋ፤ ታናሽ ታላቅ፤ ፍራፍሬ ካይነት በመኪናው ጭኖ ከተፍ አይልልህም:: ደነገጥኩ:: ትንሽ

ሲያነጋግረን ቆይቶ ከሄደ በኋላ እማየ እንኳን ደንቋት 'ኖረሽ ኖረሽ ዛሬ ገና ከትልቅ ሰው ወደቅሽ' አለችኝ:: ከዚህ በኋላ እማየን ልጠይቅ እያለ ጧት ማታ ይመላለስልህ ጀመር:: ከማየ ጋር ለምን ስምና ወርቅ አይሆኑልህም መሰለህ:: ቢሞት ባዶ እጁን አይመጣም::

"አንድ ቀን ምሽት ታዲያ እሱ እንደ ተቀመጠ ለምን ሀይለኛ ዝናብ አይዘንብልህም:: ብሩ ሆየ ከዚያው እድር አለልህ:: እየውልህ! ቤትን ለወንድ ልጅ ማሳየት ትርፉ ይኸው ነው::

"ስንበበተልህና 'ካልተጋባን' ብሎ ለምን ሙዝዝ አይልልህም:: 'እርፈህ ተቀመጥ፤ እኔ ባል የሚባል ነገር አልፈልግም' አልኩት:: እማየን መቆሚያ መቀመጫ አሳጣት:: እማየ ደግሞ እኔን 'ብሩን ካላገባሽ' ብላ ጭቅጭቅ አደረገችኝ:: አንድ ቀን ምርር ብዬ ስናገራት 'የጤናሽ አይደለም ልጄ ባል የሚያስጠላ ነገር' ብላ ጠብ እርግፍ አድርጋ ተወችኝ:: እጅሬ ግን መች ተስፋ ቆርጦልህ:: ጭቅጭቅ ሲያደርገኝ ጊዜ ከመስሪያ ቤቴ ያስር ቀን ፈቃድ ተቀበልኩልህና ድሬዳዋየ ጭልጥ:: እሱን ሸሽት::

"ፈቃዱን ጨርሽ ስመለስልህ ለምን ተነፋፍቶ አይጠብቀኝም መሰለህ::

'የት ሄደሽ ነው?' አለኝ::

'የትስ ብሄድ አንተን ምን ያገባሃል!' አልኩት:: ለምን በጥፊ አያጮለኝም መሰለህ:: እማየ ትሙት ዘልየ ነው እንደድመት ፊቱን የቧጠጥኩት:: ጉሮሮውን ደሞ ላንቀው ስል መነጫጨቀኝና ወጥቶ ሲሄድ ከበሩ ድረስ ተከትየ 'ዳግመኛ ከዚች ቤት ብትመጣ ትዋረዳለህ' ብዬ አስጠነቀቅኩት::

"ዳግመኛ ብቅ አይልም ስል በማግስቱ ከመስሪያ ቤት ስመጣልህ ባለቀለም ቴሌቪዥን ለምን ገብ ብሎ አይጠብቀኝም መሰለህ:: 'የማነው?' ስላት እማየን 'ሻምበል ብሩ ነው ያመጣው:: ትናንት የኔነሽን አስቀይሜያታለሁ:: ካሳ ነው የገዛሁላት ብሏል:: ልጁ አሁን ይመጣል! ፊት እንዳትነሺው:: የወንድ ልጅ ጡር መጥፎ ነው::' ብላ ተማፀነችኝ::

"እየውልህ፤ ማታ ሲመጣ ፈገግ ብዬ ተቀበልኩት:: በይቅርታ መልክም ተሳሳምን:: ከዚህ በኋላ ብሩ ሆየ ቀስ እያለ በመለሳለስ ጓዙን አንድ ባንድ እያንጠለጠለ በመምጣት ተጠቃሎ ቁጭ አለልህ:: እንዲህ ሲል ቆየልህና ባለፈው አመት በኔ ስም ሚኒባሷን ገዛልህ:: ከዚህ በኋላስ እኔም ስከን አልኩና ከሱው ጋር ለጠኩኝ:: ታዲያ ምን ይሆናል! ኢህአዴግ ገብቶ ነገሩን ሁሉ ፍርስርስ አደረገው! አንጀቱ ይፍረስና!

"ብሩ ሆየ አድፍጦ ቆይቶ ለሶስት ቀናት ያህል ሆስታ ገብቶ ነበር:: ልጠይቀው ብሄድ ወደ አዲስ አበባ ሊመጣ መኪና ሲጠባበቅ አገኘሁት:: 'ምነው?' ብለው:-

'መጥፋት አለብኝ' አለኝ::

'ነፍስ አጥፍተሃል እንዴ?' ስለው:-

'ከነፍስ የበለጠ የመንግስት ገንዘብ አጥፍቻለሁ:: ይህንን ያህል ልልሽ አልችልም' አለኝ:: እንደ ፈረደብኝ ከሱው ጋር ተመለስኩ::

"እንዲት አክስት አሉት፤ ከሳቸው ጋር ለትንሽ ቀን ደህና አድፍጦልህ ሳለ ጨለም ሲልለት እየመጣ ማደር ያዘልህ:: 'ተው

ካክስትህ ቤት ተቀመጥ' ብለው አልሰማኝ አለ:: ማን እንደ ጠቆመበት አላውቅም ከሌሊቱ ስድስት ሰአት ሲሆን የቤቱን በር እንኳኩተው በማስከፈት አንጠልጥለው ይዘውት ሄዱ:: ጧት እሱኑ ይዘው መጥተው ቴሌቪዥኑንና አስቀምጭ ያለኝ መቶ ሺ ብር ነበር እሱን አስረከበ:: ቤቱን በፍተሻ ምንቅርቅር አደረጉት:: አንጀቴን ነው ቁርጥ ያደረጉት:: ኧረ እነዚህን ኢህአዲጎችስ ይንቀላቸው! በሰው ጉሮሮ ሳንጃ የሚሰኩ! ከዚያ ወደዚህ አንጠልጥለው አመጡት እልሃለሁ:: ከዚህ ሌላ የምትፈልገው ነገር አለ?" አለችኝ::

"ባክነሽ ባክነሽ ከብሩ እጅ ላይ በመውደቅሽ በጣም አዝንልሻለሁ:: እንቺን ተጋራኝ ብዬ ሳይሆን እቅድ የሌለው ዝፍጥ ነው:: መኪናና ቴሌቪዥን የገዛልሽ ስላፈቀረሽ ከጁ እንዳትወጭበት እንጅ እንደ ሰው ለመሆን ብሎ አይደለም" አልኳት::

"በል አሁን ልተኛበት፤ ደክሞኛል" አለችኝ እይኖቿ ግርብብ እያሉ::

እኔ ድክም ልበልላት:: ጧት መነሳት አቅቷት ነበር:: ላሳፍራት ወደ መኪናው ይገባት ስሄድም እግሮቿ እስርስር ብለው ስትራመድ እንደ እግረ ተከል ልጅ ፍንግል ፍንግል እያለች ነበር:: ተስፋም ሳትቆርጥ አልቀረችም:: እኔም እንዲህ ሁና ሳያት አሳዘነችኝ:: ቢጨንቀኝ:-

"አይዞሽ! አንድ ብለሽ አትበሳጪ:: እኔ በቅርብ ቀን ስለምመጣ ለሁሉም እንመካከራለን" ስላት ፈጠን ብላ:-

"አንተን ነጥለው ይለቁሃል እንዴ?" አለችኝ::

"እምን፤ የዩንቨርስቲ ተማሪዎች ትሄዳላችሁ ብለውናል" ስላት የከበዳት ነገር ትንሽ የቀለላት መሰላት::

"በል እሺ፤ እንደ መጣህ ደውልልኝ:: ይች ዕጌ ከምትላት ብትሄድ ወዮልህ:: እማየ ትሙት እንዳንጣላ"

"ግዴለሽም አንጣላም" አልኳት ፈገግ ብዬ::

አሳፍሬያት ተመለስኩ:: ከንግዲህ የኔነሽ የኔ ትሆን ይሆን? ዕጌንስ እንዴት አደርጋታለሁ? ወደ ካምፕ ስመለስ አስብ የነበረው ይህንኑ ነበር::

የኔነሽ ... ዕጌ ... የኔነሽ ዕጌ ...

ምእራፍ አስራ አራት

«አልሆን ብሎ ነገሩ ሲጠጥር፣
ውጥረቱ እንዲላላ የላላውን ወጥር!»

37

እሱቱ ሰኞ ነው። ወደ አዳራሽ ስንገባ ፊታችን እንደ ጨፈገገ ነበር። ይህን ሂስ ተሳቀነዋል። ከዚህ ማት በሰላም የተገላገለ ትልቅ ሰው ነው።

ሀጎስ ሲጋራውን እያጨሰ ገባና ሰላምታ ከሰጠን በኋላ "የዛሬውን ሂሳችንን የምንጀምረው በምድር ጦር ጥገና ይሆናል። በጥሞና ተከታተሉ" አለንና ሀያሲው እንዲነሱ ተደረገ። ማአረጋቸው ሻለቃ ነው። አጠር ያሉና ጥቁር ናቸው።

"ጓዶች፣ እኔ ለመሄስ የምፈልጋቸው መከንኖች የሉም። ጠፍተዋል። ነገር ግን ደባውን ለናንተ ለማሳወቅ ነው" አሉና ማስታዎሻቸውን ገለጥለጥ አድርገው አይተው፡-

"የጥገና መምሪያ የወር የስራ ማስኬጃ መቶ ሺ ብር፣ ፒቲ ካሽ አስር ሺ ብር፣ የውሎ አበል አስር ሺ ብር ሲሆን በድምሩ መቶ ሀያ ሺ ብር ነው። እንድም ቀን ግን በተገቢው ሁኔታ ተሰርቶበት አያውቅም። ገንዘቡን ግን ባለስልጣኖች ይከፋፈሉታል። አዛዥን፣ ፖለቲካ ሀላፊን፣ ደህንነትን ማን ይናገራል? ማንስ ሌቦች ናቸው ይላል? እነሱኮ ኮሚኒስቶች ናቸው።

"ሌላው ድራማ በምድር ጦር ጥገና እውቅ ጠጋኞች እያሉን ለሙብላት ሲባል በክፍሉ ቢጠገኑም ከሶስትና ካራት ሺ ብር በላይ የማያስወጡትን ወደ እምቼ እየተላኩ ሰላሳና አርባ ሺ ብር ተበልቶባቸዋል። ይኸም ባልከፋ ነበር። በዚያው ሰጥመው የሚቀሩት ብዙ ናቸው። የማውቀው እስከዚህ ድረስ ነው» ብለው ተቀመጡ።

ቀጥሎ የቀረበው ሂስ በምድር ጦር ድርጅት መምሪያ ላይ ነበር። እንድ ሻምበል ናቸው ሀያሲው።

"እንደሚታወቀው በ66 ዓ.ም. ጦሩን ካስቆጣውና ላመፅ ካነሳሳው አንዱ የቀለብ አቅርቦት ጉዳይ ነበር። ደርግ ስልጣኑን እስኪያደላድል ድረስ የጦሩን ጥያቄ የመለሰ በማስመሰል ያዳ ነጭ ጤፍ፣ ንፁህ ምስር፣ ምጥን በርበሬ ... ለጦሩ እንዲቀርብ ተብሎ ከፍተኛ በጀት ይመደባል። ነገር ግን በነጭ ጤፍ ፈንታ እበቁ የበዛበት ጥቁር ጤፍ፣ በምጥን በርበሬ ምትክ እርድና ሰጋቱራ ወይንም የንጨት ፍቅፋቂ ተቀላቅሎ እስከነ እግሩ እየተፈጨ ይቀርብለት ጀመር። ነበዝ፤ ደርግና ከጎኑ ያሰለፋቸው ባለስልጣኖች ሀሊና የሚባል የላቸውም። ከላይ የዘረዘርኩት ትርፍ የባለስልጣኖችን እንጀት ባለማጥገቡ ሌላ ዘዴ መጠቀም ነበረባቸው። ይኸውም፡-

"ለጦሩ የተዘጋጀው ቀለብ ወደ ተለያዩ ክፍሎች ሲላክ አንዱ ኩንታል መቶ ኪሎ መሆን ሲገባው እነ አጅሬ ግን ከያንዳንዱ ኩንታል

ላይ ሀያና ሰላሳ ኪሎ እየቀነሱ ጆንያውን እያጠፉ በመስፋት ግንባር ያለው ጦር በመቶ ኪሎ ሂሳብ እንዲረከብ ይደረጋል። የተቀነሰው ይሟላና እየተሰፋ ለመርካቶ ነጋዴ ይሸጣል። በዚህ መልኩ እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ ተዘርፍዋል።

"ይህ በእንዲህ እንዳለ በ77 ዓ.ም. ይህን ምስጢር የሚያውቁ በቅጣት መልክ ወደ ኤርትራ ይዛወራሉ። ይህን ጉድም ከዚያ ላለው ጦር ይነግራሉ። አስራሩንም ያሳያሉ። በዚህ መሰረት ወደ ሰሜን የሚላክ ቀለብ እየተራገፈ እንድ ባንድ ሲመዘን በእጥፍ ጉድለት ያሳያል። በዚህ የተነሳ ለመከላከያ ሚኒስቴር ሪፖርት ይደረጋል። ሀገር መከላከያ ሚኒስቴርም ለምድር ጦር ደብዳቤ ፅፎ ድርጅት መምሪያ ኦዲት እንዲደረግ ያዛል። ኦዲት ሲደረግም ከ69 ዓ.ም. እስከ 77 ዓ.ም. ድረስ ወደ ሌሎች የጦር ክፍሎች የተላከውን ሳይጨምር ወደ ሰሜን ጦር ግንባር ከሚላከው የተበላው አስራ አምስት ሚሊዮን ብር ነበር። የሚገርመው ግን ተበላ ተባለ እንጅ የተወሰደ እርምጃ የለም።

"እንግዲህ በዚህ ሁኔታ ነው ጦሩ በቁሙ ቆዳው ተገፎ ሲጋው የተበላው። እንዲህ አይነት ግፍና በደል እየፈፀሙበት ነው 'አብዮታዊ ጦር ግንባሩን እያጥፍም!' ይሉት የነበረው። እሱ ግን እንጀቱ ታጥፍዋል። ጨርሻለሁ" ብለው ተቀመጡ።

ምድር ጦር ሙዚቀኛ ሻለቃም ከኛው ጋር ነበር የሚወያየው። ነገር ግን መሰንቆ ወይንም ሳክስፎን ሸጧል ተብሎ አልተሄሰም። ንፁህነቱን አድንቀናል። ምድር ጦር መሃንዲስም ፍንክች አላለም። ሌላው ለነሀጎስ ያልተበገረው ሰላማዊ ፖሊስ ነው። የግለሂሱንም ሆነ የሂሱን በር ክርችም አድርጎ ዘግቶ "እኛ የስራችን ፀባይ ከህዝቡ ጋር ስለሆነ ህዝቡ ያጋልጠን" ብሎ ቆጭ።

ባህር ሀይልም በመጀመሪያ ደህና ነበር። በመጨረሻው ግን እነሀጎስ ሞገድ ለቀቁበትና ተበሻቅጦ ቁጭ አለ። ባህር ሀይላችን ክቀይ ባህር ማእበል ቢያመልጥም ከግቢ ጎርፍ አላመለጠም።

አየር ሀይላችንም በመጀመሪያ በሩን አልከፈተም ነበር። ኋላ ግን ነፋስ በረገደበት። እሱም ያው ቢራቢሮ ሆኖ አረፈው። ብቻ ሁሉም ዝርጥርጡ ወጥቷል።

በዚሁ ሰአት ደረሰና ተበተነ። መቼ እንሰባሰብ ይሆን? የነገው ሂስ ደግሞ በጣም ነው የተፈራው። ገና ከማታው ጀምረን ነበር ወሬ ሽው ያለን። መቶ አለቃ ዘከረ በበርካታ መከንኖች ላይ የሂስ በትሩን ለመሰንዘር ዝቷል አሉ። አዱኛ ደቻሳ አዳር አላደረም፣ እንደ እቃሰተ ነው ያነጋው። እኛም ቢሆን ስለሱ አምጠናል።

ቁርሳችንን በልተን ወደ አዳራሹ ስናመራ ልክ ጭር እንዳለች ዶሮ ተንክርፍፈን ነበር። ገብተን ቦታ ቦታችንን ይዘን ተቀመጥን።

"ሰምታችኋል? ሂሱ ዛሬ ነው እሱ የሚያልቀው። ያ-ጉድቢላ ፊት ዘከረም ይመጣል አሉ። ሳያዋርደን አይቀርም" እሉን ኮለኔል ዘርጋው በሹክሹክታ አነጋገር።

"እሱ ከመጣማ ምኑን ተረፍነው ጌታዬ? እሱኮ ሰው ይገ ልሙት ያለ ሰው ነው" አላቸው በድሉ።

ባዳራሹ ውስጥ የሹክሹክታ ድምፅ ይሰማል:: ሁሉም አፍላፍ ገጥሞ ያቶክቱካል:: ከመስንበቻው ለየት ያለ ሁኔታ ነው የሚታየው:: የሁሉም ፊት በርግጓል...

ሀጎስ ትንሽ ዘግየት ብሎ ነበር የገባው:: እሱ ከመቀመጡ መቶ አለቃ ዘከረ ባንድ ታጋይ እየተነዳ ገባ:: ልክ ከጫካ ውስጥ ድንገት ብቅ እንዳለ አስፈሪ አውሬ በደነበረ አስተያየት አየነው:: እውነትም ኮሎኔል እንዳሉት "ጉድቢላ ፊት ነው!" ፍልጉድጉድ ያለ ጉድ ፍጥረት:: ከሀጎስ ፊትለፊት ካግዳሚ ወንበር ላይ እንዲቀመጥ ተደረገ:: ከዚያም ሀጎስ ከተቀመጠበት ተነሳና:-

"በዛሬው እለት ሂሱን እናጠናቅቃለን:: ስለዚህ አንዳንድ በስነምግባር ብልሹነት የታወቁ መኮንኖች አድፍጠው ስላሉ እነሱን በማጋለጡ በኩል እርብርብ ማድረግ አለባችሁ:: ትምህርቱን በዚህ ሳምንት ውስጥ ስለምንጀምር ከዚሁ ነፅታችሁ መሄድ አለባችሁ:: አብሮ መብላትና መጠጣት ወይንም በጓደኛነት በይሉኝታ መታፈን የለባችሁም:: አሁን ወደ ሂሱ እንገባለን:: በቅድሚያ መቶ አለቃ ዘከረ በመኮንኖች ላይ ሂስ አለኝ ስላለ በመካከላችን ይገኛሉ:: መድረኩን ለሳቸው እለቃለሁ" ብሎ ሲቀመጥ ሲል:-

"ከዚያ በፊት ማሳሰቢያ አለኝ" በማለት አንድ ሻምበል ተነስቶ "በማጋለጡ በኩል 'እርብርብ ማድረግ አለባችሁ' ላልከው በበኩላችን የተረባረብን ይመስለናል:: በምዝበራ፣ በነፍስ ግድያ፣ በስልጣን ያላግባብ የባለጉትን ከሞላ ጎደል አጋልጠን ሰጥተናል:: ተሸፋፍነው ያሉም ካሉ ወደፊት ቀስ እያልን እናወጣቸዋለን:: አንድ ነገር ግን መታወቅ ያለበት ይመስለኛል:: በዘመነ ደርግ ይነስም ይብዛ፣ ለመኖር ሲባልም አብሮ ያልበላና አብሮ ያልጠጣ የለም":: ተነክቷል:: ባይዘርፍም ሲዘርፍ እያየ ዝም ብሏል:: ባይገድልም ሲገደል አይቷል:: ባያምንበትም ሲያጨበጭቡ አጨብጭቧል:: የደርግን አላማ ደግፎ ግራዱን በማውጣት መፈክር ያላሰማ፣ ይውደም! ያላለ የለም":: ታዲያ ይህን ሁሉ እንሰር ካላችሁ ቀለብም፣ የማሰሪያ ቦታም አታገኙም:: ይህን ነገር ልታስቡበት ይገባል::

"ደርግ በመጀመሪያ ስልጣን እንደ ያዘ አንድ አይና ኢትዮጵያ ስሎ 'እስር ቤቶች ሁሉ ትምህርት ቤቶች ይሆናሉ' ብሎን ነበር:: ዋል አደር ብሎ ግን የወረሰውን ቤት ሁሉ እስር ቤት አድርጎት ነበር:: እናንተም ስትገቡ 'ሰላምና መረጋጋት' ብላችሁ ነበር:: መልሳችሁ እራሳችሁ በማደፍረስ ይችን አንዲት አይና ኢትዮጵያ ጨርሳችሁ እንዳታጠፏዋት:: ግለሰቦች ስህተት ላይ እንዳይጥሏችሁ መጠንቀቅ አለባችሁ:: ደርግን መቀመቅ ያገቡት ግለሰቦች ናቸው:: የግለሰቦችን ጥቆማ ብቻ ይዛችሁ ሰው ያላግባብ ባታስሩ ጥሩ ነው:: ለማንኛውም ማሰር መፍትሄ አይሆንም:: ማሰርና መግደል መፍትሄ ቢሆን ኖሮ ደርግ አይወድቅም ነበር:: ከሱም ውድቀት መማር አለባችሁ:: ጨርሻለሁ" ብሎ ሲቀመጥ ሀጎስ ቀበል ብሎ:-

"ተገቢ ማሳሰቢያ ነው:: ተቀብየዋለሁ:: በዚህ ነገር ላይ አሳብ አይግባችሁ:: ተጠቁሞበት ወይንም ሂስ ተካሂዶበት ቢታሰርም መኮንኑ የሚሆነው ነገር የለም:: እኛ ማጣራት እናደርጋለን:: አሁን ጊዜ ሳናባክን ወደ ሂሱ እንግባ:: መቶ አለቃ ዘከረ ይነሱ" አለው:: የቸኮለ ይመስላል:: ዘከረም ቀልጠፍ ብሎ በመነሳት ፊቱን ወደኛ አዙሮ በመቆም ከኪሱ

ወረቀት አወጣና:- "ጓዶች! እንደ ምታስታውሱት እኔ የታሰርኩት በቅፅ መሙላት ወቅት ነበር:: ከኔ የበለጠ የመዘበሩ ግን እስካሁን አድፍጠው ተቀምጠዋል:: ግለሂስም ያወርዳሉ ብዬ ጠብቄያቸው ነበር፤ አላወረዱም:: በሂሱ ወቅትም እስበሳቸው ይገላለጣሉ ብዬ ነበር፤ ተሸፋፍነው ፀጥ አሉ:: ዛሬ እኔ አወጣቸዋለሁ" አለና አይኖቹን ዘወርወር አድርጎ አዳራሹን ቃኘው:: ፀጥ ብለን ወደሱ አፍጥጠናል:: ጎንበስ ብሎ የያዘውን ወረቀት አየና:-

"ከዚህ ቀጥየ ስማችሁን የምጠራው ወደዚህ ትወጣላችሁ" አለ በትእዛዝ መልክ:: ተስፋ የቆረጠ ይመስላል:: ሀጎስ ደግሞ ለማስተናበር ተነስቶ ቆመ:: ወዲያው መጥራት ያዘ:: የተጠሩት እየሄዱ አገርግረው ቆሙ:: ሁሉም ዘለው ሊያንቁት የከጀሉ ይመስላሉ:: በመጨረሻው:-

"ሻምበል አዱኛ ደቻሳ!" ሲለው ጠረጴዛውን በቡጢ ደልቆ ብድግ ብሎ ሄደ:: አምሳ ሰባት መኮንኖችን እየጠራ አወጣቸው:: ኋላማ ጠቅላላችን እራድን::

ከዚህ በኋላ ተጋፈው ከጀርባ ካለችው ክፍል ታጎሩ:: ክፍሏ ጠባቸው ፀጉራቸውን እየነጩ ይንጫጩ ጀመር::

"ይበሉ መቶ አለቃ ዘከረ በያንዳንዳቸው ላይ የሚያውቁትን ሂስ ያቅርቡ" አለው ሀጎስ::

"ጦሩን የሚያስመግቡ መኮንኖች ዱቄትም፣ ስኳርም፣ ጨውና ሽንኩርት ሸጠው ተጠቅመዋል:: የክበብ ሀላፊ መኮንኖች ደግሞ ስኳር፣ ሻሂ ቅጠል፣ ቢራና አልኮል መጠጥ ከማከፋፈያ እያወጡ አየር ባየር ሸጠው ተጠቅመዋል:: ጦሩን የሚቆጣጠሩ መኮንኖችም ጉቦ እየተቀበሉ ድሬዳዋ በመላክ ሳልባጅ ሳይቀር እያስነገዱ ትርፍ ለጋራ ይጠቀሙ ነበር:: የደመወዝ ትኬት ሰጭ መኮንኖች ከወታደር ላይ ከ10-20 ብር፣ ከመኮንኖች ላይ ደግሞ እስከ 50 ብር ድረስ ጉቦ ሳይቀበሉ የደመወዝ ትኬት አይሰጡም" እያለ ሲተነትን ከመሀል አንድ መቶ አለቃ ብድግ ብሎ:-

"እውነቱን ነው፤ እኔን ሰላሳ ብር በልተውኛል!" ሲል እኛ አውክተን ሳቅን:: እስካሁን ሌላው ሌላው ሲያልቅብን ጭብጨባና ሳቅ አላለቀብንም:: ጭብጨባው ልማድ ሆኖ ነው:: ሳቁ ግን የብሽቀትም፣ የመገረምም ነው::

ዘከረ ዘክዝኮ ሲጨርስ ከጀርባ የተዘከዘከባቸው፣ "እኛም በሱ ላይ ሂስ አለን" እያሉ ተንጫጩ:: ሀጎስ ወደነሱ መለስ ብሎ እያየ:-

"ለጠቅላላችሁ እድል መስጠት አልችልም:: ለሁለት መኮንኖች ብቻ እንዲናገሩ እፈቅዳለሁ" አለና ላዱኛ ደቻሳና ላንድ ሻምበል ፈቀደላቸው:: ወዲያው እየተወራጨ ከጉረኖዋ ወጡና በቅድሚያ አዱኛ እንዲናገር ተፈቀደለት::

"ጓዶች፤ መቶ አለቃ ዘከረን የምታውቁ ታውቁታላችሁ:: እልም ያለ ሌባና ዘራፊ ነው!" በማለት እጁን ወደኛ እወናጭፎ ሲናገር ሀጎስ አቋረጠውና:-

"ዋእ! ሻምበል፤ መሳደብ አይችሉም! ባግባቡ ነው መሄስ ያለብዎት!" በማለት ሲያስጠነቅቀው::

"እኔን ዘርፍዋል ብለው አይደል ክዚህ የገተሩኝ! ማእረግ የሰጠኝ መሰለህ? ሌባ ነው! ጠብደል ሌባ!" አለ ወደ ሀጎስ ቁሮ ጥርሶቹ እየተንገጫገጩ! ከዘከረ ላይም ዘሎ ለመከመር ከጅሎት ነበር።

"ዋእ! በቃሥት" ብሎ አቋረጠውና ያኛው ሻምበል እንዲናገር ተደረገ።

"ጓዶች! መኮንኑ ባካፋ ዝቆ በማንኪያ ጨልፎ በመስጠት የራሱን ጉድ የተገላገለ መስሎት እንጅ እኔ በበኩሌ አምስት ሳንቲም አልተጠቀምኩም። እሱ ግን ቀደም ሲል በታጠቅ ብሄራዊ ማሰተናገጃ የድርጅት መኮንን ሆኖ ሲዘርፍ ለበርካታ አመታት ቆይቷል። በዚህም እብልቶ በመብላቱ ስንት ብስለት ያላቸው መኮንኖች እያሉ ማስተናገጃው ባዶስ ሲዋቀር ሹመት በሹመት ሆነ። ያውም የሚሰራበት ሳይሆን የሚበላበት እየተመረጠ።

"የሰአሰ የድርጅት መኮንን፤ የክበብ ሀላፊ፤ የሚንስ ቤት አስመጋቢ፤ ግዥ ክፍሉንና ሂሳብ ክፍሉን አጣምሮ ይሰራ ነበር። እንደ ገና ለበላዮቹ ቅን አገልጋይ በመሆኑ እሱ የውስጥ የደህንነት አባል ሲሆን ሚስቱ ደግሞ የደህንነት ሀላፊ ነበረች። እኔን ያለ ስራዩ የላከኩብኝ ላንድ ወር ያህል የክበብ ሀላፊ ሆኜ በመስራቴ ነው። እና ለሚስቱ አንዳንድ ሺ ብር አዋጥታችሁ ስጡልኝ ሲል እኔ ባለመስማማቴ ይህን ቂም አድርጎ ነው። ሌላው የነጩ ወርቅ ጥቅም ተካፋይም ነበር። ይህን እሱ እራሱ ይዘርዝረው" ብሎ በረጅሙ ተነፈሰ።

"መልካም፤ በመጀመሪያ ደረጃ የጥቅም ተካፋይ አለመሆኔን እንድታውቁልኝ እፈልጋለሁ። በተረፈ ግን ስለ ነጩ ወርቅ ምስጢር የማውቀውን ያህል ለማብራራት እሞክራለሁ። ነጩ ወርቅ ማለት ስኳር፣ ጨው፣ ፍርኖ ዱቄት ማለት ነው። በዋናው ማስተናገጃ፣ ታጠቅ ትልቅ የስንቅ ዴፖ ነበር። ስምንት መጋዘኖች ነበሩት። ከነዚህ ውስጥ የነበረው ዱቄት፣ ስኳርና ጨው ወደ አዲስ አበባ ተጉዞ መሸጡንና ባለስልጣኖች እንደ ተካፈሉት አውቃለሁ። የገንዘቡን ልክ ግን በትክክል አላውቅም። በወሬ ደረጃ ግን ካንድ ሚሊዮን ብር በላይ ነው ይባላል። ይህንን ነው የማውቀው" ብሎ በግዴለሽነት ዘና ብሎ ቆመ።

ከዚህ በኋላ አምሳ ሰባቱን መኮንኖች ሁለት ኢህአዲጎች ከተረኛዋ አውጥተው እንደ መንጋ በግ እያነጉ ወደ እስር ቤት ይዘዋቸው ሄዱ። ለጥቂት ደቂቃዎች ያለ ንግግር አረጭ ብለን ቆየን።

ሀጎስም በዝምታ ሲጋራውን ምጎ ከጨረሰ በኋላ፣ "አሁን ደግሞ በኮሎኔል ዘርጋው ላይ ሂስ አለኝ ያሉ ሻምበል አሉና አሳቸውን እናዳምጥ" ሲለን ቤቱ በጠቅላላ ያለ ድምፅ ተንቀሳቀሰ። ቶሎ ብዬ ኮሎኔልን ሳያቸው አይኖቻቸው ከመቅዐበት ደም ለብሰዋል። ወዲያው የሚሄሳቸው ሻንበል ከተቀመጠበት ቀስ ብሎ ተነሳና:-

"ጓድ ኮሎኔል! አንድ ጊዜ ወደዚህ ቢጠጉልኝ" አላቸው በቀስስተኛ አነጋገር። ኮሎኔል ደንብረው በመነሳት:-

"ጉዳጓድ ግባና! እኔን ነው አንተ ጓድ የምትለኝ" ፊታቸው ይንቀጠቀጥ ነበር። ሻምበሉ ቀልቡ ግፍፍ አለ።

"ዋእ! ምን ማለትዎት ነው ኮሎኔል፤ እስዎ ከማን ይበልጣሉ? ወደዚህ ይምጡና ሂስዎትን ይቀበሉ" አላቸው ሀጎስ ከተቀመጠበት ተፈናጥሮ በመነሳት።

"ትሰማኛለህ ሀጎስ" አሉ ጣታቸውን ወደሱ በመቀሰር ከቆሙበት ሳይንቀሳቀሱ፤ "እኔ ዘርጋው ቁሜ እየሄድኩኝ በጆብሎ አልሄስም! ታስሬ ለፍርድ ስታቀርቡኝ ያኔ ይኸ የተገተረው ሲጋራ አፂረ ይመስክርብኝ፣ ቃሌ ይኸው ነው!" አሉ እንደ ተሚጋች ክንዳቸውን አወራጭተው።

"መታሰሩማ አይቀርልዎትም። ይበሉ ወደዚህ ይምጡ" ሲላቸው ቀልጠፍ ብለው ሄዱ። በዚህ ጊዜ በድሉ ከተቀመጠበት በመነሳት:-

"ኮሎኔል ወደ እስር ቤት ከመወሰዳቸው በፊት ሻምበሉ በሳቸው ላይ አለኝ የሚለውን ሂስ ቢያቀርብና ብንሰማው ጥሩ ነበር። ምናልባት ከግል ቂም ተነሳስቶ ሊሆን ይችላል። በተደጋጋሚ ሁኔታ ከስራ ገበታው ላይ ባለመገኘቱ አንድ ጊዜ አምሳ ብር አንድ ጊዜ ሀያ ብር ከደመወዙ ላይ ቀጥተውት ነበር። ይህን እኔ አውቃለሁ። ከዚህ ሌላ ሂስ አለኝ የሚል ከሆነ ያቅርበውና እንስማው" ብሎ ሲቀመጥ እኔ ደግሞ "ተጨማሪ" ብዬ ተነሳሁና:-

"አንተ እኛን አታውቀንም። እኛ ግን እስበሳችን እንተዋወቃለን። በተለይ ካንድ ክፍል የመጣነው ማን ምን እንደነበረ እናውቀዋለን። በመሰረቱ አንድ ሰው ባንድ ሰው ላይ ሂስ አለኝ ሲል በመጀመሪያ ደረጃ ያ ሰው ሰው ሆኖ ሲገኝ ነው። እለበለዚያ ግን እርካሽ ሰው ሰው ያረክሳል።

"መቼም ሰው ለሚያውቀው ሰው ነው የሚመሰክረው። ኮሎኔል ዘርጋው ቀደም ሲል አለቃየ ነበሩ። ከሶማሌ ጋር በተካሄደው ጦርነት ታላቅ ጀግንነት ያስመዘገቡ ነበሩ። አገሪቱ ትኮራባቸው የነበሩ መኮንን ናቸው። በስነምግባርም ቢሆን ኮሎኔል ዘርጋው የተከበሩ ናቸው። እርግጥ እንደ ነውር ከተቆጠረባቸው ሲበዛ ሀይለኛ ናቸው። ዋዛ ፈዛዘ አይወዱም። በዚህ የተነሳ ስነምግባር የጎደላቸው መኮንኖች አይወዷቸውም። ከዚህ ውጭ ግን ኮሎኔል ዘርጋው እንከን አይገኝባቸውም።

"እኔ እንኳ አሁንስ እየሰጋሁ ነው። ይች አገር ጨርሳ ታረክ እንዳታጣ። ምናልባትምኮ አንድ ቀን የጋራ ችግር ይገጥመንና ጀግና የሚፈለግበት ወቅት ይመጣ ይሆናል። ስለዚህ ጥሩ ስም ያላቸውን እዛውንቶች በረባ ባረባው ባናንገላታቸው ጥሩ ነው። እና ሻምበል በድሉ እንዳለው መኮንኑ ሂሱን ያቅርብና እንስማው። ከዚያ በኋላ አስተያየት ለመስጠት ያመቸናል" ብዬ ተቀመጥኩ። ሀጎስ ባነጋገሬ ያልተደሰተ መሆኑን ፊቱ ያስታወቅበት ነበር።

"እስሩን የመረጡት እራሳቸው ናቸው። የናንተን የምስክርነት ቃል እሳቸው የሚመርጡት ፍርድ ቤት ሲቋቋም የዚያን ጊዜ ቀርባችሁ ልትመሰክሩላቸው ትችላላችሁ" በማለት የምፀት መልስ ሰጠን። ወዲያው እንድ ታጋይ ይዟቸው ሄደ። ወደ እስር ቤት። አዳራሹ ጭርታ ዋጠው። አድባራችን ነበሩ። ልብሳችንን የተገፈፍን ያህል ነው ርቃናችንን የቀረነው።

ሀጎስ ሲጋራውን አጭሶ ከጨረሰ በኋላ ከተቀመጠበት ተነስቶ "እንግዲህ ሂሱን ጨርሰናል። አሁንም ቢሆን አድፍጠው የተቀመጡ ካሉ ወደፊት ልታጋልጧቸው ይገባል። እስካሁን ላደረጋችሁት ተሳትፎ አመሰግናለሁ። በዚሁ ግፋበት።

ከሂሱ ቀጥሎ የሚኖረን ፕሮግራም ትምህርቱን በቀጥታ መጀመር ነው። በርግጥ ከትምህርቱ ጋር ጎን ለጎን የምናከሂዳቸው ተግባሮች ይኖሩናል።

"ሌላው የዩኒቨርስቲ ተማሪዎች ስለሚሄዱ ለነሱ አሸኛኘት የሚያደርጉ ከየሻለቃው አምስት አምስት መከንኖች ይመረጡ ስለተባለ እኛም እንመርጣለን" በማለት እንደ ቆመ ደቂቃ ባልሞላ ጊዜ ውስጥ መርጠን ጨረስን።

"መልካም፤ በሚቀጥለው እስከምንገናኝ በሰላም ያቆየን" ብሎ አሰናበተን።

ካዳራሹ ስንወጣ ልክ ሕውራ እንደ ሌለው ንብ ብትንትን አልን። በተሰይ እኔና በድሉ ጫንቃ ቀሎን ነበር።

ጓዛችውን ጠቅልለን ከታሰሩበት ወስደን አስረከብናቸው። አዱኛ ደቻሳ ገና ንዴቱ አልበረደለትም። ኮለኔል ግን ስክን ብለዋል። እንዲያውም ለኔ በመጨነቅ፦

"ጎርፋ፤ ካሁን በኋላ እኛን ልጠይቅ ብለህ እንዳትመጣ። ከትምህርትህ እንዳትስተጓጎል። ሀጎስ መሄዱው አይታወቅም። እኔን በምን እንዳጠመደኝ ታውቃላችሁ? ያኔ 'የበደልነውን ህዝብ መልሰን እንክሳለን' በሉ ያሉን ጊዜ በተናገርኳት ቃል ነው ቂም ይዞ ይህንን ነፈዝ ያስነሳብኝ" አሉ።

"ምንም አይደል ጌታዬ፤ አይናደዱ። ጀግና ምንጊዜም ቢሆን እንደ ታሰረና እንደ ተገደለ ነው።"

"ሸረ እንደዚህ መሆኔን ባውቀውስ ለስርም አልበቃ ነበር። 'ሰላምና መረጋጋት፤ ዲሞክራሲ' እየተባለ ነው ጉድ የሆንኩት" አሉ በብርቱ እየበገቸው።

እነሱን ተሰናብተን ወደ ካምፕ ስንመለስ ያዲስ አበባ ጉዞ ደግሞ ስንቅር አለብኝ። እውን ይሆን?

38

እኛን ለመሸኘት ከሁሉቱም ክፍለ ጦሮች የተመረጡት መከንኖች ቀድመው በታቸውን ይዘዋል። የክብር እንግዶች መሆናቸው ነው። እኛም በደስታ ፈንደቅደቅ ብለን ከነሱ ጎን ተቀምጠናል። ከፊትለፊታችን የኢትዮጵያ ሰንደቅ አላማና የኢህአዲግ አርማ ተሰቅሏል። ከግድግዳው ላይ የተለጠፉ መፈክሮች እንዲህ የሚሉ ናቸው።

-ኢህአዲግ ለትምህርት ያለው አመለካከት ህዝባዊና ዲሞክራሲያዊ ነው!

-እውቀታችንን ለሀገር ግንባታ እናውላለን!

የማእከሉ ሀላፊ መጥተው በታቸውን እንደ ያዙ የተማሪዎች ተወካይ የመግቢያ ንግግር ካደረገ በኋላ ለሁለት ቀናት ያጠናነውን መዝሙር ዘመርን።

«ድንቅ ህይወት ይምጣ በኢትዮጵያ፣

የሰላም ህይወት በኢትዮጵያ፣
ጦርነቱ ጠፍቶ ሰላም ይስፈንበት፣
መረገጡ ቀርቶ ፍትህ ይስፈንበት፣
ረሃብ ተወግዶ ኑተራው ይሙላበት፣
ድንቁርና ይጥፋ እውቀት ይፍለቅበት፣
ጀምርህ ድንቅ ነው ኢህአዲግ ግፋበት።»

ከዚህ በኋላ የመከንኖች ተወካይ ንግግር አድርጎ ሲጨርስ የማእከሉ ሀላፊ የመዝጊያ ንግግር አድርገው ያሸኛኘቱ ፍፃሜ ሆነ።

በማግስቱ እንኮለኔልን እስር ቤት ሄጄ በመሰናበት ጉዞየን ወደ አዲስ አበባ አደረኩ። በድሉ ጫኔ ብቻውን ያለ ጓደኛ ቀረ። አሳዘነኝ። እኔ ግን ከጣላይ ተገላገልኩ።

ምእራፍ አስራ አምስት

ሌባስ የሚሰርቀው ካለው ቤት ገብቶ ነው፣
ኢትዮጵያን ያጠፋት ወሮ በላው ነው!

39

የግቤን ወንዝ እስከምንሻገር ድረስ በፍፁም አላመናቸውም ነበር። «ተመለሱ» ይሉናል እያልን ስጋት አድሮብን ነበር። ሸረ ምናቸው ይታመናል?

ጫኝ ያለ ገንዘብ የነበራቸው የእጥፍ እጥፍ እየከፈሉ በሁለት ላንድሮቨር በመሳፈር በተነሱበት እለት አዲስ አበባ ገብተው አድረዋል። ከእለት ጉርስ የማያልፍ ገንዘብ ያለን ግን ባንድ የእርዳታ መኪና ታጭቀን ሲጎተት ውሎ ምሽት ላይ ወልቂጤ ይዞን ገባ። ለመጀመሪያ ጊዜ ከታጎርንበት በረሃ ወጥተን የወንን ጠረን ሸተተን። ደስ አለን።

ወልቂጤ አድረን ጧት ለየራሳችን መኪና እየፈለግን በመንጠልጠል ወደ አዲስ አበባ እግሬ አውጭኝ ሆነ። እኔ እንደ አጋጣሚ አንድ መለስተኛ አውቶብስ አግኝቼ ተሳፈርኩ። ዋጋው ግን እጥፍ ነበር። ወድጂ የገባሁበት ስለነበረ ቅር አልተሰኘሁም። ብቻ አክተፍትፎ አዲስ አበባ ያድርሰኝ።

አዲስ አበባ የገባሁት ልክ ስድስት ስአት ሲሆን ነው። ከጃንሜዳ ስነሳ ይገፕት የነበረችውን የጉዞ ቦርሳየን አንጠልጥየ ብቅ ስል እማማ ልኬ፦

"እልል!" አሉ። በዚህ ወቅት ደግሞ የሰፈር ሴቶችና ልጆች ከያሉበት ብቅ ብቅ አሉ። ወዲያው ካንገቴ ላይ ተጠምጥመው ይስሙኝ ጀመር። እሳቸው እንደ ለቀቁኝ ደግሞ የመንደሩ ሴቶችና ህፃናት ሰፈሩብኝ። ሁሉንም ተራ እያገባሁ ሳምኳቸው።

"ሙቶ አለቃ ጎርፋ፤ ግባስቲ ልጄ" አሉ እማማ ልኬ በደስታ ድብርክ ድብርክ እያሉ። ሙቶ የተቀበረ ማእረግ "ሙቶ አለቃ" ይሉኛል።

ከግዞት መጣሁ እንጅ በድል አድራጊነት ምርኮ ይዤ አልመጣሁኝ:: የሆነ ሆኖ በንቀት አልታየሁም:: ሁሉም በሀዘንና በርህራሄ ነው የሳሙኝ:: ይህ የመከበርና የመወደድ ምልክት ነው::

የእንኳን ደህና መጣህ ግርግሩ ጋብ ሲል የምበላው አቀረቡልኝ:: በችኮላ የተንተከተከ የሽሮ ወጥ ነበር:: ፈርዶብኝ የሽሮ ወጥና ወተት አልወድም:: ወተትን እንኳን ጠልቸው የቀረሁት በልጅነቴ በብርጭቆ ስጠጣ አንዲት ባለማርዳ ጠንቋይ ወግታኝ ነው:: በትውከት የወጋችኝ መርዟ ባይወጣልኝ ኖሮ እሞት ነበር አሉ:: እናቴ ነች የነገረችኝ:: በዚያው ወተትን ጠልቼው ቀረሁ:: ሽሮ ወጥን ግን በምን እንደጠላሁት ምክንያቱን አላውቅም:: ብቻ አልወድም:: እማማ ልኬም አለመውደዴን ደህና አድርገው ያውቃሉ:: ምርጫ እንዳጡ ገባኝ:: ሁለት ጊዜ ያህል ጎራርሼ ተውኩት::

"ተውከው? አንተ ሽሮ ወጥ አትወድ" አሉ እንደ መጨነቅ ብለው::

"ከመንገድ ምሳ ስለበላሁ ነው" አልኳቸው:: እንዳያስቡ ብዬ እንጅ ከነጋ ምንም ነገር አልቀመስኩም:: ግን ደግሞ አዲስ አበባ በመግባቴ ተደስቼ ነው መሰል ርሀብ የሚባል ነገር አልተሰማኝም::

ውሃ አሞቅልኝና የጠላይን እድፍ ተለቃለኩት:: አእምሮየ ጠላይ ሆኖ እንዳይቀር እንጅ እድፉንስ ውብ አድርጌ ታጠብኩት::

እኔ ሰውነቴን ስታጠብ እሳቸው ደግሞ መኝታ ቤቴን ጠራርገው ዝንቡን፣ ትንኙን፣ ሸረሪቱን ለማጥፋት ጭሳጭሱን አግፌጠፈጡበት:: የሰንደሉ፣ የእጣኑ ሽታ ሌላ ነበር:: ጫጉላ አስመስለውታል:: ጫጉላ ብል ፅጌና የኔነሽ ትዝ አሉኝ:: ኪሲ ባዶ ሆኖ እንጅ ዛሬ ካንዷ ጋር መሞሸር ነበረብኝ:: እንግዲህ ገንዘብ እስከማገኝ ድረስ አድፍጨ የፍቅርን ርሃብ መራብ ነው::

አስር ሰአት ላይ ወዳክስቴ ለመሄድ ስነሳ:-

"የት ትሄድ ጎርፉ?" አሉኝ እንጋጠው እያዩኝ::

"አክስቴጋ መሄዴ ነው፤ እንዳይሰጉ" አልኳቸው ወደ በሩ እያመራሁ::

"ካክስትህጋ ከሆነስ ደግ" አሉኝ ከተል እያሉኝ:: እኔም ፈጠን እያልኩ ሄድኩኝ:: ካክስቴ ቤት ድርስ ስል:-

"ጎርፉ! እንኳን ደህና መጣህ!" አለችኝና ለመሳሳም ተቃቀፍን:: "ዛሬ ነገ ስል መጥቼ ሳልጠይቅህ መጣህ! መጨነቄ ግን አልቀረልኝም" አለችኝ ተሳስመን ካበቃን በኋላ::

"ከዚሁ ሁነሽ ከተጨነቅሽልኝ ይበቃኛል::"

"ትምህርቱን ጨርሰህ መጣህ?"

"ጨርሼ መጣሁ:: የዲሞክራሲ ዲግሪ ጭኜ" ስላት ሳቅ አለችና የሚበላውን፣ የሚጠጣውን አቀረበችልኝ:: እርቦኝ ስለነበር እየተጣደፍኩ ነበር የጎረስኩት:: ደግሞ የምወደውን የስጋ ወጥ ነበር ያገኘሁት:: ስጋን ማን ይጠላል:: እርጉም ካልሆነ በስተቀር ...

"ቡቴሌቪዥን አንተን አላየሁህም" አለችኝ በልቼ ካበቃሁ በኋላ የረጋ ጨዋታ ስንጀምር::

"አልተነሳሁም" አልኳት::

"ለምን?"

"ምን የሚያስደስት ነገር ሆኖ ነው በቴሌቪዥን የምቀረፀው::"

"ማስደሰትስ አታስደስቱም ልጄ! ምነው እንደዚህ ፍርክስክሳችሁ ወጣ? ለጥቂት ጊዜ እንኳን አንድ መሆን አቃታችሁ?"

"ተይኝ እባክሽን አትየ ሰናይት" አልኳት ቁስሌን የነካችብኝ ያህል ተሰምቶኝ:: ፊቴንም እጨፈገኩት::

"ያለም መሳቂያ ነው የሆናችሁት" ስትል ደገመችኝ::

"እኛም በኛ ስቀናል" አልኳት::

"ለመሆኑ አላማቸው ምንድን ነው?"

"ኢትዮጵያን በጎሳ ከፋፍሎ መግዛት::"

"በዚህ ጉዳይ ላይ ያሏችሁ ነገር አለ?"

"አዎን:: 'ብሄር፣ ብሄረሰቦች የራሳቸውን እድል በራሳቸው መወሰን አለባቸው:: እስከ መገንጠል ድረስ' ነው የሚሉት::"

"አሁን ሁሉም ብሄረሰብ መገንጠል ነው የምንፈልገው ቢሉ ሊፈቅዱላቸው ነው?"

"ወኔው ካላቸው::"

"ወኔውማ ኖሯቸው እናንተን በታትነዋችኋል" አለችኝ በሽሙጥ አነጋገር::

"ኢትዮጵያንም መበታተን አያቅታቸውም::"

"ግን ለዚች አገር መፈራረስ የደርግ ድርሻ የለበትም ትላለህ?"

"በሚገባ አለበት እንጅ:: እሾሁን ጠርጎ፣ እንቅፋቱን ክልቶ፣ ሁሉን ነገር አምቻቶ ነው የጠበቃቸው::

"ልጆቻችንን ሁሉ ጨፍጭፎ ጨርሶ፣
ሀብታችንን ሁሉ አንድ ሳይቀር ወርሶ፣
ደርግ ፈረጠጠ አገርን አፍርሶ!" ተብሏልኮ አትየ ሰናይት::"

"አንዳንድ ሰዎች ደግሞ ከደርግ እነዚህ ይሻላሉ ይላሉ:: አንተ እንዳየሃቸው ይሽ አባባል እውነት ይመስልሃል?"

"ከወያኔዎች ተለጥፈው የሚመጡ እነዚህ ይሻላሉ ቢሉ አግባብ አላቸው:: 'ውሻ በበላበት ይጮሃልና!' ከደርግ ተጣግተው የኖሩም ደርግን ቢያሞግሱ አይፈረድባቸውም:: ለህዝቡ ግን ሁለቱም ገሃነሞች ናቸው:: እናበላልጥ ከተባለ ግን በበኩሌ ደርግ ይሻላል ባይ ነኝ:: ምክንያቱም ደርግ እራሱ ይዘርፋል፣ ይጨፈጭፋል እንጅ በጎሳ፣ በቋንቋ፣ በሃይማኖት ከፋፍሎ አላጨፋጨፈም:: እነዚህ ግን የጎሳ መርዝ እየዘሩ ናቸው:: ለኢትዮጵያ ቀርቶ ላፍሪካም የሚተርፍ:: በዘረፋውና በጭፍጨፋውም ቢሆን ከደርግ አይተናነሱም:: ሁለቱም ግን ያው ካንድ ኩሬ የተቀዱ በመሆናቸው በቅርፅ የተለያዩ ይምሰሉ እንጅ በይዘት አንድ ናቸው::"

አነጋገሬ ካንጀቷ ገባ መሰለኝ ለትንሽ ጊዜ ትክዝ ብላ ቆይታ "እድሜ ሰጥቶን እንደ ደርግ የነዚህንም ውድቀት ለማየት ያብቃን:: ፈጣሪየ እባክህን ኢትዮጵያን ጠብቃት!" አለች በመጨረሻ በመማፀን::

ካክስቴ አድራ ጧት ቁርሴን በልቼ ለመሄድ ስነሳ "በል እንካ ወዲህ ወዲያ ስትል ለታክሲ መሳፈሪያ እንኳን እንዳይቸግርህ" ብላ

ድፍን ሙቶ ብር ሰጠችኝ:: እግዜር ይስጣት:: እንግዲህ ዛሬ የፍቅር ቀን ነች::

እሷን ተሰናብቼ እንደ ወጣሁ ቀጠሮ ለመያዝና ወዲያውም መምጣቴን ለማብሰር ለየኔነሽ ደወልኩላት:: ለጊዜው «የለችም» ተባልኩ:: ትንፋሿን እስከምሰማው ቸኩየ ነበር:: አልሆነም:: ከቤቴ ወጥቼ ወደየትም ሳልሄድ ዋልኩ::

አስር ሰአት ላይ ሽክ ብዬ ለብሼ ወጣሁና ለየኔነሽ ደወልኩላት:: አሁንም «የለችም» አሉኝ:: ብሽቅ አለኝ:: መቼ ይሆን ከቤቷ እረግታ የምትቀመጠው? ቅብጥብጥ:: ከጣላይ መምጣቴንና የስልክ ቁጥሬን ሰጥቼ ስልኩን በመዝጋት ጉዞየን ወደ መርካቶ አደረኩ:: ከፅጌ ጋ::

በጣና የገበያ አዳራሽ በኩል አድርጌ ሽቅብ አቀናሁ:: አለባበሴ ከተሜ ልምሰል እንጅ እርምጃየና አስተያየቴስ እንግዳ ደራሽ ገጠሬ እመስላለሁ:: ሁሉም ነገር ድንግርግር አለብኝ:: ሰዉ ሲያዩት ያስፈራል:: ጨርሶ ተስፋ የሚነበብበት ፊት የለም:: የሁሉም ፊት የመከራ ፊት ነው:: ደግሞ ሁሉም ወራሪ እንደመጣበት ግራ የተጋባና መሄጃው የጠፋው ይመስላል:: በርግጥም በታታኝ ወራሪ መጥቶበታል ...

በልማዱ መርካቶ አካባቢ ሞቅ ደመቅ ያለ ነበር:: ጫጫታው እራሱ ህይወት ነበረው:: አሁን ሳየው ግን ህይወት አልባ በድን ባንዳች ሀይል እየተገፋ የሚንቀሳቀስ ይመስላል:: እግዚኦ ነው ሰው እያዩ ህይወት ማጣት ... ቢጨንቀኝ ከዚያ ግድም ፈትለክ አልኩኝ::

ከሆቴሉ ስደርስ እረጋ ብዬ እርምጃየን እየቆጠርኩ ገባሁና ጥግ ይዤ ተቀመጥኩ:: ወዲያው ደግሞ አይኖቼ ወዲያና ወዲህ ቃበዙ:: ፅጌን ፍለጋ:: ለምን እንደ ሆነ እንጃ የልብ ምቴም ፍር ፍር ማለት ይዞ ነበር:: አየኋት:: ከወዲያ ጥግ በኩል ብቸዋን ቁጭ ብላ በትካዜ ተውጣለች:: እኔ ልተክዝላት:: እንዴት ወጣት አስተናጋጅ መጥታ "ምን ልታዘዝዎት?" አለችኝ::

"ሻሂ" አልኳት:: መለስ ብላ ልትሄድ ስትል "ፅጌን ጥሪልኝ" አልኳት:: ሄዳ ስትነግራት ቀና ስትል አየችኝ:: ክው ብላ ደነገጠች:: የደስታ ድንጋጤ:: ከሰማይ የወረድኩ ነው የመሰላት:: ወደኔ ስትመጣ ከተቀመጥኩበት ተነስቼ ጠበኳት:: ከቅፌ ስትገባልኝ ጉንጮቿን አገላብጬ ሳምኳቸው:: ተስመው አላለቁም:: እሷም እያገላበጠች ሳመችኝ::

"ደህና ነህ" አለችኝ ተሳስመን ካበቃን በኋላ ከፊትለፊቴ እየተቀመጠች::

"ደህና ነኝ" አልኳት በፈገግታ ተውጬ::

"እውነትም ደህና ነህ:: ትንሽ ጠቁረሃል እንጅ::"

"መጥቆርማ በታው በረሃ አይደል::"

"መጥቼ ሳልጠይቅህ፤ መቸስ ታዝበኸኛል::"

"አልታዘብኩሽም:: ሆለታ የጠየቅሽኝ ይበቃኛል" አልኳት::

ሻሂው መጣልኝ:: ፉት ሳደርገው ትኩስ ነው:: ፅጌም ትኩስ ነች:: ዛሬ ስንገመው ማደራችን ነው:: ስለጣላይ ቆይታየ እያወራን እያለን "እሙኛህ መጥታ አልጠየቀችህም?" አለችኝ::

"የሚገርምሽ ነገር አንድ ሻምበል አፍቅራ ኖሮ እሱኑ ልትጠይቅ ስትመጣ እግረመንገዷን ጠየቀችኝ" ስላት:-

"ቅሌታም ነች!" ስትል አንጓጠጠቻት::

ካስር ሰአት ጀምሬ መጎለቱ ስለ ከበደኝ እልጋ እንድትይዝ ብር ሰጥቻት ወጣ አልኩ:: ከዚያው መርካቶ አካባቢ አራኩም፤ አሁንም የማየው የተንከላወሰ ህይወት ነው:: አዲስ አበባ የናፈቀችኝን ያህል ባንድ ጊዜ አስጠላችኝ::

አስራ አንድ ተኩል ላይ ወደ ፅጌ ተመለስኩ:: መጠጥ ቤቱ በመሽተኞች ታፍኗል:: መቀመጫ በማጣቴ ወደ ባንኮኒው ጠጋ ብዬ በመቆም ድራፍት አዘዝኩ:: ገልመጥ ብዬ ፅጌን አየኋት:: እሷም አይታኝ ኖሮ ጥርሶቿን ገለጥ አድርጋ ወደኔ መጣች::

"መቀመጫ አጣህ አይደል?" ብላ በጎኔ ሻጥ አለች:: በክንዴ እቅፍ አደረኳትና:-

"ድራፍት እዘዥ" አልኳት:: ሁለታችንም እየተጎነጨን ጨዋታችንን ቀጠልን::

መሽተኛው ሁሉ እየተጣደፈ ከጠጣ በኋላ አንድ ሰአት ላይ ውልቅ አለ:: መጠጥ ቤቱ ባዶውን ቀረ:: ያውም ሰአት እላፊ እስከ እኩለ ሌሊት ድረስ ተራዝሞ ነበር:: ህይወት ነው መራዘም ያልቻለው:: እኔና ፅጌ ግን ዘና ብለን ቆይተን ልክ በሰአቱ ሂሳቧን አስረክባ ወደ መኝታ ክፍላችን ገባን:: እቤት ችኮላችን! ጋደም ከማለታችን ተናነቅነው:: ጎምጅቼ ነው መሰል የዶሮ ያህል እንኳን አልቆየሁም:: ደግሞ ያመመኝ ለመምሰል እንደ ማቃሰት አልኩኝ:: አፍሬ ነበር::

"ምን ሆንክ?" አለችኝ:: አጠያየቋ ሌላ ትርጉም ያዘለ ነበር:: እሷም አምሮቷን ሳትወጣ ነው የተናጠበችው::

"ጣላይ በረሃ ስለሆነ ሰውነቴ ሙቀቱን ተላምዶት ቆይቶ አሁን ደግሞ ያዲስ አበባን ቀዝቃዛ አየር መለማመድ እቃተኝ መሰል ተዝለፈለፍኩ" አልኳት::

"እይዞህ፤ አሁን ትለማመደዋለህ" አለችና እቅፍ አድርጋ ከንፈሮቼን ሳም በማድረግ "እስቲ አንተ ደግሞ ሳመኝ:: አልናፈቁህም?" አለችኝ::

"እረ ናፍቀሽኛል" አልኩና ጉንጮቿን፤ ከንፈሮቿን ተራ በተራ ሳምኳቸው:: የፍቅር ስሜቱ ወዲያው ተነሳ:: አሁንም ተስገብግቤ ኖሯል:-

"ቀስ በል" አለችኝ ትንፋሿ እየሮጠ:: እንዳለችኝ እረጋ አልኩ:: እውነትም ስክነት ብዙ ምስጢር አለው:: ከዚህ በኋላ ምን እንደ ወሸከትን አላስታውሰውም:: ደግሞ የስቅስቅታ ድምፅ ታሰማ ነበር:: እኔ ደግሞ አጠቃኋት እያልኩ ብክን አልኩት::

"እሁ! ከንፈሬ ቆሰለ" አለች የታችኛውን ከንፈሯን ሳብ አድርጋ ይዛ::

"እንኳን ቆሰለ" ስላት እንገቴን እቅፍ አድርጋ በመያዝ ከንፈሮቼን ቅርጥጥ አደረገቻቸው::

"እንዴ! ምነካሽ?" አልኩና መነጨኳት::

"እስቲ አለማመሙን ቅመሰው"

"ጅል! እኔ ታዲያ ሳምኩሽ እንጅ ነከስኩሽ እንዴ::"

"እንደ ሽንኮራ አገዳ አልመጠጥከኝም!" አለችኝ::

የፍቅር ተሃድሶ ይሏል እንዲህ ነው:: በሚገባ ታደስኳት:: የኔ ጥንቅሽ ባንቺ ላይ ይኸ ጠማማ ጊዜ አይዳምን ...

ጧት ቁርሳችንን በልተን እሷም ወደ ቤቷ፣ እኔም ወደ ቤቴ ...

40

"ጋሽ ጎርፋ" አለችኝ የማማ ልኬ ጎረቤት ልጅ ወደ ቤቴ ልገባ ስል::

"አቤት" አልኳት ቆም እያልኩ::

"ትናንት ማታ ሁለት ጊዜ ስልክ ተደውሎልህ ነበር:: 'እንደ መጣህ ደውልልኝ.. የኔነሽ ነኝ' ተብለሃል" በማለት መልእክቷን አድርሳ መለስ አለች:: እኔም መልእክቱን ተቀብዬ ወደ ቤት ገባሁ:: ወዲያው ወጣ ብዬ ልደውልላት አልፈለኩም:: እስቲ እኔ ደውዬ ሳጣት የሚሰማኝ ስሜት ይሰማት፣ እርር እንደምል እሷም እርር ትበል አልኩና መኝታ ቤት ገብቼ ለጥ አልኩ::

አስር ሰአት ተኩል ላይ ጧት መልእክት የነገረችኝ ልጅ "ስልክ" አለችኝ:: ተጣድፌ ወጣሁ:: የኔነሽ እንደሆነች አልተጠራጠርኩም:: ስልኩን አንስቼ:-

"ሀሎ!" ከማለቴ በስድብ አጣደፈችኝ:: ትግስቷን አስጨርሻት ኖሯል:: እሰይ! እኔም እንደዚህ ነው ድብን የምለው::

"ዕጌረዳዋ ይርገፍና! ዕጌ አለቅህ አለች! ከነጋ እስካሁን ያልደወልክልኝ? ወይንስ መልእክቴ አልደረሰህም ማለት ነው?"

"መልእክትሽ ደርሶኛል:: ልደውልልሽ ስል ነው ለትንሽ የቀደምሽኝ::"

"እማዩ ትሙት አትረባም! በጣም ነው ያበሸከኝ!"

"እኔ እንኳን አልበሸኩም እንደ መጣሁ ሁለት ጊዜ ደውዩ ያጣሁሽ::"

"ዝጋ! አንተማ ምን ትበሽቃለህ፣ ተለዋጭ አግኝተሃል! እማዩ ትሙት ተጫወትህብኝ የምትቀር እንዳይመስልህ!"

"እሺ አሁን የት እንገናኝ?" ስላት:-

"ብሄራዊ ቲያትር አጠገብ ጠብቀኝ" ብላ ስልኩን ዘጋች::

ጊዮርጊስ አለፍ ብዬ ባንድ ቁጥር አውቶብስ ተጋብቼ ብሄራዊ ቲያትር አጠገብ ዱብ አል ሁና አይኖቼን ወዲያና ወዲህ አቅበዘበዝኳቸው፣ የለችም:: ቀ ሚያታለሁ ማለት ነው:: ቆም ብዬ ስቅበጠበጥ በፊት ለፊቴ እየተውረገረገች መጣች:: ዛሬስ ያን ዘንቢል ቦርሳዋን አልያዘችም:: በሱ ምትክ አነስተኛ ጥቁር ቦርሳ አንግታለች:: ቡና አይነት ጉርድ ቀሚስ ለብሳለች:: ሽንሽናቱ እንክት ብሎ ዳሌዋን አሳምሮታል:: በላይ የለበሰቻት ነጭ ሸሚዝ ደግሞ የበለጠ አስውባታለች:: ስትቀርበኝ ፈገግ አልኩኝ:: እሷም ፈገግ አለች::

"የኔ ጎርፍ እንኳን ደህና መጣህ!" ብላኝ ለመሳሳም ተቃቀፍን:: ተሸምቼ ጉንጮችዋን ሳምኳቸው::

"አንተ ደህና ተገላገልክ፣ ጎሽ" አለችኝ ተሳስመን ስናበቃ::

"እንብሩም ይለቀቃሉ:: ይዘገያሉ እንጅ ምንም አይመጣባቸውም" አልኳት:: ሆን ብዬ የተናገርኩት ሳይሆን እሷን ያፅናናሁ መሰለኝ ነበር:: እሷ ግን ወረፈችኝ::

"አይኑ ይብረርና! እሱን አልጠየኩህም!" ስትለኝ ደነገጥኩ::

ጎን ለጎን እያወራን አግድም አለፍንና እስፖርት ኮሚሽን ፊት ለፊት በውይይት ተሳፍረን ወደ አስመራ መንገድ ሄድን::

ላም በረት ስንደርስ ደግሞ በሌላ ታክሲ ተሳፍረን ካንድ መናፈሻ ሆቴል ገባን:: ይህ ሁሉ ሲሆን በሷ መሪነት ነው:: እኔ ዛሬ የሷ እንግዳ ነኝ:: ሆቴሉን ግን ከዚያ በፊት ከሷው ጋር ተዝናንተንበታል:: የቆየ ትዝታ ውልብ አለብኝ::

ወደ ሆቴል ሳንገባ በቀጥታ ወደ መኝታ ክፍል ነበር ያመራነው:: አስተናጋጁ ገና ሲያየን በፈገግታ ተሽቆጠቆጠ:: ገና ሳንጠይቀው:-

"ይኸኛው ይሻላችኋል:: አንሶላው አሁን ነው የተለወጠው" አለንና ቀደም ብሎ በሩን ከፍቶ ሲገባ ተከትለነው ገባን:: እውነትም የተሻለ ክፍል ነው:: ጥሩ ጠረን አለው:: እኔ ከወንበር ላይ ተቀመጥኩ:: የኔነሽ ደግሞ ካልጋው ጫፍ ቁጭ ብላ ጣራ ግድግዳውን ቃኘችው:: አስተናጋጁ ደግሞ እጆቹን አጣምሮ በመቆም:-

"እሺ ምን ልታዘዛችሁ?" አለን:: የኔነሽ ተሽቀዳድማ:-

"የሚበላ ጥብስ ታመጣልናለህ:: ጮማ እንዳይበዛበት:: የሚጠጣ ደግሞ ቀዝቃዛ የጠርሙስ ቢራ" ስትለው ተጣድፎ ወጥቶ ሄደ::

ከተቀመጠችበት ተነስታ በክፍሉ ውስጥ እንደ መንጎራደድ አለችና ጫማዋን አውልቃ ካልጋው ላይ ጋደም አለች:: አልጋው አረገረገ:: ይህንየ የእኔ አይኖች ደግሞ እንደ መቅበዝበዝ አሉ:: ወዲያው ቀልጠፍ ብዬ ተነሳሁና ካልጋው ጫፍ በመቀመጥ በክንዴ እቅፍ ሳደርጋት:-

"እማዩ ትሙት! ዛሬ ከኔና ከፅጌ ማንን እንደምታፈቅር ሳትነግረኝ አንድ የፍቅር ጨዋታ የለም" አለችኝ ኮስተር ብላ::

"አንዳንድ ጊዜኮ ታስገርሚኛለሽ! የማታውቂያትን ሴት ለምንድን ነው አምርረሽ የምትጠያት?"

"ባውቃትማ ኖሮ አንቅ አድርጌ ይዠ ግብ ነበር የማደርጋት" አለችኝ አይኖቿን አፍጥጣ:: ጠጋ አልኩና ከንፈሮቿን ሳም ሳደርጋቸው:-

"እማዩ ትሙት እረፍ ብየሃለሁ" ብላ በጇ ገፋ ስታደርገኝ አስተናጋጁ በሩን አንኳኩቶ ገባ:: የጠርሙስ ቢራ ይዞልን፣ ትንሿን ጠረጴዛ ወዳልጋው ቀረብ አድርጎ ከፈተና ከዚያ ላይ አስቀምጦልን ሊወጣ ሲል:-

"እንዳትመላለስ አራት ጠርሙሶች ጨምር" አልኩት::

"እሺ" ብሎ ውልቅ አለ:: ብዙም ሳይቆይ ተመልሶ መጣ:: ጥብሱም፣ ቢራውም መጣልን:: አቀራርቦልን ሲወጣ በሩን ቀረቀርኩት:: ከንግዲህ ወዲያ ኮሽታ መስማት አንፈልግም:: መብላት ስንጀምር አከታትላ አጎረሰችኝ:: እኔም አጎረስኳት:: የፍቅር ምልክት ይሆን እንዴ?

ግን ከማውቃት ለየት ብላብኛለች። ቅብጥብጥ ሆናለች። ፅጌ አመል ሳታስወጣት አልቀረችም።

በልተን ካበቃን በኋላ ተጣጥበን በቢራ አወራርደን ካልጋው ወጥተን ጋደም አልን። ወዲያው እቅፍ አድርጌ ከንፈሮቿን ምጥጥ ሳደርጋቸው አይናቿ ስልምልም እያሉ፦

"እስቲ እባክህን ልቀቀኝና በወጉ እንተኛ" አለችኝ። ለቀኳትና ልብሳችንን አወላልቀን ካንሶላው ውስጥ ገባን...

"እማየ ትሙት ጎርፉዬ ከዚያች ፅጌ ከምትላት ላትደርስ ቃል ግባልኝ።"

"ምን አይነት ቃል?"

"ማልልኝ።"

"መሃላ መጥፎ ነው።"

"በራስህ ስለማትተማመን ነው አይደል መሀላውን የፈራኸው?"

"አሁን አንችን ከሌላ ወንድ ላትደርሽ ማይ ብልሽ ትምያለሽ?"

"እማየ ትሙት በፈለከው መንገድ እስምለኝ፤ እምልልሃለሁ"

"ከመቸ ወዲህ ነው ግን ባንድ ቆራቢ የሆንሽው?"

"ኢህአዲግ አዲስ አበባ ከገባ ወዲህ" ስትለኝ ሳኩኝና፦

"ኢህአዲግ ሲበታትንና የቆረቡትን ሁሉ ሲያፋታ እንጂ አንድ ሲያደርግ አላየሁም" አልኳት።

"ይልቅ ቀልዱን ተውውና ከፅጌ ላትሄድ ቃል ግባልኝ።"

"እቅጩን እንድነግርሽ ትፈልጊያለሽ?"

"እሽ ንገረኝ"

"አንቺንም፤ ፅጌንም አልተውም። ሁለታችሁንም በእኩል አፈቅራችኋለሁ።"

"ዝጋ! ሁለታችንን ባንድ ጊዜ ማፍቀር አትችልም። ወይ እሷን ወይ እኔን መምረጥ አለብህ።"

"በሷና ባንቺ መካከል ምርጫ የሚባል ነገር የለም። ስትፈልጊ አንቺ ጥይኝ። ያኔ ካጠገብሽ አልደርስም። እሷም ብትሆን ከጠላችኝ ዞሬ አላያትም።"

"እስከዚህ ድረስ ካንጀትህ ገብታለች ማለት ነው?"

"በሚገባ እንጅ።"

"እኔስ?" አለችኝ።

"አንችማ በደምስሬም ትራወጫለሽ። ያንች ነገር አይሆንልኝም።" ስላት እቅፍ አድርጋ ሳመችኝ። እኔም ሳምኳት። በዚህ ነገር ላይ ዳግመኛ አልተመለሰችም። የፍቅርን ነገር ታውቀዋለችና።

የወያኔ መንግሥት ብቻ ነው የሕዝብ ፍቅር የማይገባው። ተጠልቶ፤ ተተፍቶ፤ በራሱ ነቅዞ በራሱ ካልበነነ በስተቀር መካርም የለው።

ከምሽቱ አንድ ሰአት ላይ ነበር ወደ ቤታችን የተመለስነው። አብረን ማደር አልቻልንም። ተጣድፋለች፤ ማን ያውቃል፤ አዳር ቀጠሮ የያዘችለት ወንድ ሊኖራት ይችላል። እሷ መቼም ባንድ አትወሰን። እኔም ብሆን በጥንድ ማስኬዱን ተያይዤዋለሁ...

41

ቀንን ቀን ሲወልደው፣ ሳምንትን ሳምንት ሲተካው፤ ለጓደኛየ፣ ለሻምበል በድሉ ሜኔ ደብዳቤ ሳልፅፍለት አንድ ወር አለፈ። እንዴት ይታዘበኝ? ምን ላድርግ! ላይ ታች እባክናለሁኝ። ማህበራዊ ኑሮውም አልተለመደኝም። ምስቅልቅል ነው ያለብኝ። ምናልባት ዲሞክራሲ ሳይሰርፀኝ ቀርቶ ይሆን? እስቲ ለማንኛውም የኔን ችግር ወደ ጎን ልተውና ዳብዳቤ ልፃፍለት።

"ለውድ ጓደኛዬ ለሻምበል በድሉ ሜኔ! ለጤናህ እንደምን አለህልኝ? እኔ በጣም ደህና ነኝ። በድሉ እስካሁን ደብዳቤ ያልፃፍኩልህ የተደላደለ ህይወት ባለመጀመሬ ነው። ዛሬም ቢሆን የተሳካልኝ ነገር የለም። ትምህርቴንም አልጀመርኩ። ወደ ፊትም ተሳክቶልኝ የምማር አይመስለኝም። ጣላይ የነበረኝ ተስፋ አዲስ አበባ ስገባ ጨርሶ ተሟጠጠ።

"እየውልህ! አዲስ አበባ የብዶች ከተማ መስላለች። ጉስቁልቁል ብላ ለዛዋን አጥታለች። እንኳን አዲስ አበባ ልትሆን ቀርቶ አሮጌ አበባም አትመስል። አሮጌ አበባስ ክሽል ቢልም በውስጡ እንቡጥ ስለሚቋጥር ተስፋ አለው። አዲስ አበባ ግን ፍሬ አልቋጠረችም። በባዶው አበባዋ እየረገፈ ነው።...

"ስርአት የለም። ለምን ብሎ የሚጠይቅም የለም። ዘመነ ዲሞክራሲ ነው። መንገዶች ሁሉ መገቢያያ ሆነዋል። ድልድዮች ሳይቀሩ ጉልት ገበያ ተመስርቶባቸዋል። የሚገርምህ ደግሞ ሁሉም ሻጭ እንጅ ገዥ የለም ... የሻጭ ዘመን ...

"ለኛ የታደለን፤ የህበረ ብሄሩ ጦር ትራፊ ምግብ በየሄድኩበት ሁሉ ተዘርግቶ እየዋለሁ። እንዱም አዲስ አበባን ያቆሸሻት እሱ ነው። ለካ ለኛ መስጠቱ የተቋረጠው አዲስ አበባ ሰጥሞ በመቅረቱ ኖሯል። እንግዲህ ይኸ ሁሉ ተጠረቃቅሞ ዲሞክራሲ ነው።

"የቆሸሻ መፍሰሻ ቦዮች ተደፍነው ከፋች በማጣታቸው የተነሳ በየጎዳናው ዳር ለዳር ቆሻሻው ስለሚፈስ ሽታው አፍንጫን ይሰንጋል። ውስጥ ለውስጥ ባሉ የሰፈር መንገዶችማ ማለፍ አይቻልም። ሽንት ቤቶች ስለማይመጠጡ ሞልተው በመፍሰስ፤ አንዳንዶቹም ከስር በመፈንዳት ካትራሚ የመሰለ ምልግልግ ነገር ቦይ ሰርቶ ይፈሳል። አንዳንድ ቦታ ያለምንም ማጋነን እናቶች ካልተጠነቀቁ በስተቀር ህፃናትን ውጦ ያስቀራል። ረግረግ አበጅቷል። በዚህ የተነሳ ዛሬ ያዲስ አበባ ህዝብ ያስምና የጉንፋን ምሽግ ሆኗል። የማይስል አታገኝም። ኑሮውም ያስላል። ባጠቃላይ አዲስ አበባ ጠንብታለች። ማህበራዊ ኑሮው ራሱ የተግማማና የተጨማለቀ ነው።

"በድሉ! ዛሬ አዲስ አበባ ውስጥ ስራ የሚባል ነገር የለም። ባንዳንድ ቢሮዎች አካባቢ ጎራ ብዬ ነበር። ምንም አይነት የስራ እንቅስቃሴ አላየሁም። አለቆች ወይንም የስራ ሀላፊዎች ጥሻ ውስጥ አድፍጣ እንደተቀመጠች ጥንቸል አይኖቻቸውን እያቁለጨለጩ አንድ

ነገር የሚጠባበቁ ይመስላሉ:: ሁሉም የሰጉ ናቸው:: 'ቅሬታ ሰሚ ኮሚቴ' የሚባል በየመስሪያ ቤቱ ተቋቁሞ የስራ ሀላፊዎችን ያተራምሳል:: ያገልግሎት ዘመን፣ የዜግነት መብት ከግምት ውስጥ የሚገቡ አይደሉም!

"በዚሁ ልክ የለማኙ ጋጋታ አያላውስህም:: የለማኙን ብዛት ስታይ የኢትዮጵያ ህዝብ በጠቅላላው ልመና ተሰማራ ወይ ያሰኝሃል:: ባጠቃላይ የጠወለገና የጠነዛ ህይወት ነው የምታየው:: ከሰው ፊት ላይ ፈገግታ አታይም:: የሁሉም ፊት የጨለመ ነው:: የህፃናት ፊት እንኳን አይበዳሽ ሆኗል:: የሚተዋወቁም እንደ ተኳረፉ ሁሉ ተጋፍተው ይተላለፋሉ::

"የሚገርምህ ደግሞ ነጋ ጠባ ሰልፍ ነው:: መደበኛ ስራ ሰልፍ ነው ማለት ይቻላል:: ሰልፈኞቹ ጨኸው ጨኸው ሲደክማቸው ይበተናሉ:: ከሁሉም ያስደነቀኝ ሰልፍ ታዲያ የምእራብ አዲስ አበባ ህዝብ ተሰልፎ ያቀረበው ጥያቄ ነበር:: ጥያቄውም «መቀበሪያ ቦታ አጣን፤ ይሰጠን» የሚል ነበር:: እየውልህ፤ እንግዲህ ሁሉም ሞቱን አውቆ ላስከሬኑ ማስቀመጫ ቦታ ይጠይቃል:: እኔ ላንተቱ ማስገቢያ ጎጆ የምቀልስበት ቦታ አጣሁ ብዬ ስበሳጭ ለካ ላስከሬን መጣያም ሶስት ክንድ መሬት ይቸግራል:: ዛሬ ገና ነው የገባኝ:: ዋናው ነገር ሰው በቁሙ የሞተ መሆኑን ተረዳልኝ:: ህይወት ትርጉም አጥታለች::

"ከተጨናነቀ ህዝብ መሀከል ሆነህ ብቸኝነት ይሰማሃል፤ ፍርሃት ይውጥሃል:: ዛሬ አዲስ አበባ ውስጥ ጎሰኝነት ነግሶ ዘውድ ጭኗል:: በሰፈር፣ በጎዳና ስትሄድ ጎሳ ጎሳ ይሸትሃል:: ሳትወድ በግድ ጎሳ ፍለጋ ታነፈንፋለህ:: አለበለዚያ እርቃንህን መቅረትህ ነው:: ዛሬ ኢትዮጵያዊ ባህል፣ ኢትዮጵያዊ ወግ የለም:: ካነሳኸውም 'ነፍጠኛ፣ ትምክህተኛ!' ይሉሃል:: የማይሰጡህ ስም የለም::

"የኢትዮጵያ ሬዲዮ ጣቢያም ዋነኛ ስራው የጎሳዎችን የስብሰባ ጥሪ ማስተላለፍ ነው:: ጎሳዎች ተደራጅተው የት እንደ ሚደርሱ አላውቅም:: በመብራት እየተፈለጉ የፖለቲካ ድርጅት እንዲመሰርቱ እየተደረገ ነው:: ጋፋት ብቻ ሊገኝ አልቻለም::

"በድሉ! ታዲያ ያዲስ አበባ ህዝብ ትስስር እንዲህ እንዳይመስልህ:: ልንኩራበት የሚገባን ህዝብ ነው:: ይህን ሁሉ ውዥንብር ተቋቁሞታል:: ዘረፋና ውንብድና ፈፅመው የሉም ማለት አችላለሁ:: ይህን ስልህ ግን ተራ ኪስ አውላቂዎች የሉም ማለቴ አይደለም:: ነገር ግን ህዝቡ ያለ ፀጥታ አስከባሪ አረጭ ብሎ የእለት ተግባሩን ይነስም ይብዛ ሲያከናውን ውሎ ሲመሽ ወደ ቤቱ ይገባል:: ዛሬ ያዲስ አበባ ህዝብ ብቻ ሳይሆን መላው የኢትዮጵያ ህዝብ ለራሱ ዳኛ፣ ለራሱ ፀጥታ አስከባሪ ሆኖ ሲታይ ኢትዮጵያዊ ጨዋነት ምን ያህል ታላቅነት እንደሆነ ያኮራል:: የጎሳ መሪዎች ነን የሚሉ ከዚህ ህዝብ ምን እንደሚማሩ አላውቅም:: ህዝቡ የሆዱን በሆዱ አምቆ በመያዝ ይሳለቅባቸዋል:: ግን የሚገባቸው አይመስለኝም::

"አባቶቻችን በባዶ እግራቸው ላይ ወጥተው ታች ወርደው፣ ያሀያ ሽንት እየጠጡ ከቅኝ ገዥዎች ጋር ተናንቀው ዛሬ የምንመካበትን አገር ቢያቆዩን የስድብ ናዳ ይወርድባቸዋል:: ይባስ ተብሎ 'መሬት ፍለጋ ነው የሄዱት' ተባለልህ:: እውነት አጋዴን ወርደው ከኢጣሊያን ጋር

የተናነቁት የነዳጅ መሬት ፍለጋ ነበር? አደዋ ድረስ ዘልቀው የተፋለሙትስ የክበረ ድንጋይ ፍለጋ ነው? እሩቅ ምን አስኬደን፤ ትናንት 69 ዓ.ም. ከሶማሌ ጋር በተካሄደው ጦርነት ከጎንደር፣ ከጎጃም፣ ከወሎ፣ ከሸዋ ሞፈር ቀንበሩን ሰቅሎ የዘመተው ሚሊሺያ ሰራዊት መሬት ፍለጋ ይሆን? ይኸ ሰራዊትም ነፍጠኛ ይሆን እንዴ? የዛሬው ሰራዊትስ ከትግራይ ተነቅንቆ የመጣው የመሃል ኢትዮጵያንና የደቡብ ኢትዮጵያን ህዝብ ከአማራ ቅኝ ተገዥነት ነፃ ለማውጣት ይሆን? ሁሉንም ታሪክ ይፍረደው!

"እይውልህ! ከትግራይ፣ ከወለጋ፣ ከሲዳሞ፣ ከጋሞጎፋ... የዘመቱትን ሚሊሺዎች ያልጠቀስኳቸው ነፍጠኛ ስላልሆኑ ነው:: ነፍጠኛ ማለት መሳሪያ ያነገበ የጥንት ሰራዊት እንዳይመስልህ:: አማራ ማለት ነው:: ነጋዴም ይሁን ገበሬ እዋሽና ግቤን ከተሻገረ ነፍጠኛ ነው:: ታዲያ አማራ ከሆነ ነው::

"የጀግኖች ስምማ እንዳይነሳ ውግዘት የተደረገ ይመስላል:: መጥፎውን በመጥፎነቱ መውቀስ፣ ጥሩውን በጥሩነቱ ማሞገስ የለም:: የጤፍ ቅንጣት የምታክል ስህተት እየፈለጉ መሳደብና ማራከስ ብቻ ነው::

"እንግዲህ ስለ አዲስ አበባ ይህን ያህል ካልኩህ ይበቃሃል:: የቀረውን ስትመጣ ትደርስበታለህ:: ያው አንገትህን ደፍተህ ለመኖር ነው:: የምትሰራው ስራ የለህም:: በጎልማሳነትህ እጆችህንና እግሮችህን አጣጥፈህ መጎለት ነው:: እኔን ጭንቅላቴን እየበጠበጠው ያለው አንዱ ይኸ ነው:: ወንዞች፣ ሀይቆች፣ ለም መሬት እያለን ስራ ፈት ሆነን እንራባለን:: ዘር መቁጠሩን ትተን ወንዞችን ገድበን፣ በመስኖ ተጠቅመን ዘር ብንዘራ ከምዕዋት እንገላገል ነበር:: ወገንንም ከርሃብ ስቆቃ ከመገላገል የበለጠ ታላቅ ስራ አልነበረም:: አለበለዚያ ግን ጊዜው ያለፈበትን ቋንቋና ዘር እየቆጠሩ ለስልጣን መቆያ ሲባል ወገንን እስበሱ ማባላት ከወንጀል ሁሉ የከፋ ወንጀል ነው:: ይህን በጦርነትና በርሃብ የደቀቀ ህዝብ እንደ ወተብ ቅማል ተጣብቆ በጎሳ ተጠቃቅሶ መመጥመጥ ጭራቅነት ነው::

"በድሉ እኔ እንጃ፣ ጭንቅ ጭንቅ እያለኝ ነው:: እስር ጊዜ በአእምሮየ ውስጥ የሚመላለሰው ደርግ በ67 ዓ.ም. ባፍላው እንደ ጨሌ አሀያ ሲያናፋ ይለው የነበረው ነው:-

'የማትረባ ፍየል ዘጠኝ ትወልዳለች፣
ልጆቿም ያልቃሉ እሷም ትሞታለች!'

"እውነትምኮ የማትረባ እናት ነች:: ማህፀኗ ያልተባረከ:: በድርቁ፣ በጦርነቱ፣ በርሃቡ ልጆቿ እንደ ቅጠል እረግፈዋል:: ዛሬም እየረገፉ ናቸው:: ይባስ ተብሎ በጎሳ የሚከፋፍሏትንና የሚበታትኗትን አፈራች:: እረ የማይነጥፍ ደም እንዳይተከል ያሰጋል! የመቶ አመት ታሪክ እየተተረከ አልቂት መጋበዝ በጅት ከብደኛል:: የጎሳ መሪዎች ምን ያስቡ ይሆን? ወንበር ወይንስ ሰው? አገር ወይንስ መንደር? የትኛው ነው መቅደም ያለበት?

"አንዳንድ ጊዜማ የሌለ ታሪክ እየተፈጠረ ህዝብን ለማጨፋጨፍ ቤንዚን አርከፍክፈው ለመጫር የሚጣደፉትን የጎሳ የፖለቲካ ድርጅቶች

ላይ ይደንቀኛል:: ህዝቡ ተላልቆ መሬቷ ባዶዋን ብትቀር ምን ይጠቀማሉ? አባቶች እንኳን የሚሉት 'ሰዉ ዋሽቶ ያስታርቃል እንጅ ዋሽቶ አያጣላም' ነው:: ኧረ በኋላ ደም ማድረቁ ይቸግራል! ለትውልድ ጠንቅ አይተከል::

"መታወቅ ያለበት ግን የሰው ልጅ የቋጥኝ ድንጋይ አለመሆኑ ነው፤ ካንድ ቦታ ተጎልቶ አይኖርም:: ከቦታ ወደ ቦታ፣ ካገር ወደ አገር በፍልሰት፣ በንግድ፣ በጦርነት ይንቀሳቀሳል:: የኢትዮጵያ ሁኔታም ከዚህ ውጭ አይደለም:: ደግሞ፣ የሰሜኑ ወደ ደቡብ፣ የምስራቁ ወደ ምዕራብ፣ የመሀሉ ወደ ዳር፣ የዳሩ ወደ መሃል በታሪክ አጋጣሚዎች ተቀላቅሎ በፍቅርና በሰላም ተጋብቶ የሚኖር ህዝብ እንጅ፤ ከሩቅ ምስራቅ ወይንም ካውሮፓ መጥቶ የሰፈረ ህዝብ አይደለም:: ለምን መበጫጨቁን እንደ መረጡት አልገባኝም? ለጊዜው በወረቀት ላይ ካርታ ስሎ ቋንቋን መስፈርት በማድረግ 'ይኽ የኔ ክልል ነው' ማለት ይቻል ይሆናል:: የህዝቦችን የረጅም ጊዜ የታሪክ ትስስር ፈፅሞ መበጣጠስ ግን አይቻልም:: ይልቁንም የማይጠፋ እሳት እየተጫረ መሆኑ መታወቅ አለበት:: በመሰረቱ ቋንቋ ብቻውን የክልል መስፈርት ሊሆን አይችልም፤ ከዘር አይወረስም፤ ከማህበራዊ ግንኙነት እንጅ::

"እየውልህ! የዘመኑ ሊቃውንት በዲሞክራሲ ሽፋን ይዘውልን የመጡት ፍልስፍና ቋንቋን መስፈርት በማድረግ አገርን መበታተን ነው:: እንደ ቡትቶ ጨርቅ ሊበጫጭቁን ሽርጉድ እያሉ ናቸው::

"በድሉ ባገር ጉዳይ ላይ ብቻ እንዳሰለቸሁህ ይገባኛል:: ከዚህ ውጭ የምፅፍልህ ነገር ስላጣሁ ነው:: ከየኔነሽና ከዕጌ ጋር ጥሩ ግንኙነት አለኝ:: በርግጥ የኔነሽ ከዕጌ እንዳልደርስ ደጋግማ አስጠንቅቃኛለች:: እኔ ግን ዕጌን የምተውበት አንጀት አላገኘሁም:: ፀባየ ሸጋ ወለላ ማርገኝ::

"በል በድሉ፣ ለኮሎኔል ዘርጋውና ለሻምበል አዱኛ ደቻሳ የጠበቀ ሰላምታ አቅርብልኝ:: ከባንዳ መኮንኖች በስተቀር ለመላው መኮንንም የከበረ ሰላምታ አድርስልኝ:: ባንዶችን ግን አሁንም ቢሆን ተዋጓቸው:: ባንዶች የታሪክ ጠላቶቻችን ናቸው::

"መልካም ተሃድሶ! ያንተው መ/አ ጎርፉ እንደሻው፤ አዲስ አበባ::"

ምእራፍ አስራ ስድስት

እነዚህ በልገኞች እዩት ሲቀናጡ፣
አማራን አድኑት ብለው ትእዛዝ ሰጡ::

42

ሁሉም አንገቱን ደፍቶ ይቆዝማል:: የማይተክዝ፣ የማያዝን የለም:: እኔም ከቆዛሚዎቹ ቆዛሚ፣ ከተካዦቹ ተካዥ ሆኛለሁ:: ከፖለቲካው ትኩሳት ሌላ ኑሮውም ከብዶኛል:: ልወጣው አልቻልኩም::

ከደርግ የሰቆቃ አገዛዝ ማክተም በኋላ ሌላ ቅስም የሚሰብር፣ ጀርባ የሚያጎብጥ አገዛዝ ይመጣል ብሎ ማንም ዜጋ አልገመተም ነበር:: ግን መጣ፤ ያውም በጎሳ፣ በብሔር፣ በቋንቋ ከፋፍሎ የሚያፋልም::

ዛሬ አዲስ አበባ ውስጥ እያነጋገረ ያለው የበደና እልቂት፣ ያርባ ጉጉ ጭፍጨፋ ነው:: ህዝቡ በቁጣ ገንፍሏል:: በኢህአዴግ ላይ ቅንጣት አመኔታ አጥቷል:: በተለይም ያማራው ህዝብ ጦሩ የሚሰበቀው፣ ጎራዴው የሚስለው፣ ጠመንጃው የሚወለወለው ለሱ እንደሆነ በውል ተገንዝቦታል:: አማራ የዘመኑ ታዳኝ አውሬ ሆኗል...

በየቀኑ ግን «በደርግ የተጨፈጨፉ ሰማዕታት» እየተባሉ አፅማቸው ተቆፍሮ እየወጣ ህዝቡን ያስለቅሱታል:: ጉድጓዶቹ ግን አፋቸውን ከፍተው እያድሩም፤ ያኑ ለሊት ይዳፈንባቸዋል:: እነዚህም አንድ ቀን በፈንታቸው አፅማቸው ወጥቶ ይለቀስላቸው ይሆናል:: የኢትዮጵያ ህዝብ መቼም ሲያለቅስ እንዲኖር ተፈርዶበታል...

የታሰረ አይፈታም፤ የተያዘ አይለቀቅም፤ ጥፍርፍር ያለ ጊዜ ሆኗል:: የጠላይ መኮንኖችም ወሬ ደብዛዝ እያለ መጥቷል:: የሻምበል በድሉ ጫኔ ደብዳቤ ገና ዛሬ ነው የደረሰኝ:: እጅግ ዘግይቶ ነው የፃፈልኝ:: ምን ያድርግ! የማጋለጡ ዘመቻ የደብዳቤ መፃፊያ ጊዜ አሳጥቶት ነው:: አገሪቱስ ሁለመናዋ ተጋልጦ እርቃኗን ሆና ታሪካዊ ጠላቶቿ እየሳቁባት አይደል:: ያልታደለች እናት፣ ክብሯን በልጆቿ የተገፈፈች...

"ለውድ ጓደኛዬ ለሙቶ አለቃ ጎርፉ እንደሻው! ለጤናህ እንደምን አለህልኝ:: እኔ ከነሀጎስ ንዝንዝ በስተቀር በጣም ደህና ነኝ::

"ጎርፉ፣ የተሃድሶ ትምህርታችንን አጠናቀናል:: የቀረን ጊዜ በጣም አጭር ነው:: አንድ ዙር ግምገማ ካካሄድን በኋላ ጉዞ ወደ አዲስ አበባ ነው:: እነ ሀጎስ ነግረውናል:: እንግዲህ ተቀላጥፈን ለመጨረስ የበቃነው ከነሀጎስ ጋር በመግባባታችን ነው:: መጨቃጨቁና መነታረኩ አርባና እንደሌለው ተረድተናል:: የሙቶ አመቱ ታሪክም ከማስገረም አልፎ አስቆናል:: ኢትዮጵያም ብቸኛዋ አፍሪካዊት ቅኝ ገዢ ሀገር መሆኗን ነግረውናል:: ታዲያ መሳቅ ይነሰን? በእውነት ነው የምልህ በዚህ ይዞታቸው የሚቀፅሉ ከሆኑ የኢትዮጵያ ህዝብ መከራ ነው የወደቀበት...

"ጎርፉ፣ አጋጣሚ የነበሩ መከንኖች ባንዳ መባላቸው ቀርቶ ኮንደሞች ተብለዋል። እነሀንስ በነሱ ተጠቅመው ተጠቅመው ተጋላጮቹ ሲያበቁ ዘወር በሉ አሏቸው። በዚህስ እንጀታችንን አርሰውናል። ቱንዳንዶቹ ከነሀንስ እግር ላይ ወድቀው በማልቀሳቸው አዲስ አበባ ከንመለስ ለኛ የሚታደል የርዳታ ስንዴ አለ እሉ፣ እሱን 'ትሸከማላችሁ' ብለው ቃል ገብተውላቸዋል። እንግዲህ ጎርፉ አንድ ምክር ልምከርህና ልሰናበትህ፦

"ሁለት ማፍቀር አደገኛ ነውና ከሁለት አንዷን መምረጥ ይኖርብሃል። ይህን ከነገርኩህ ይበቃሀል። ከለኔልና አዱኛ ሰላም ብለውሃል። ያንተንም ሰላምታ አድርሻለሁኝ። በል እስከምንገናኝ ድረስ በሰላም ያቆየን። ኢትዮጵያንም ከዘረኞችና ከከፋፋዮች እግዚአብሔር ይጠብቃት። ያንተው በድሉ ጫኔ፣ ጠላይ"

* * *

የበድሉን ደብዳቤ አንብቤ እንደጨረስኩ ወዲያውኑ ላንድየና ለመጨረሻ ጊዜ ፃፍኩለት።

"ለውድ ጓደኛዬ ለሻምበል በድሉ ጫኔ፣ ከተጋዛችሁበት በረሃ እንድትወጡ መልካም ምኞቴን ስገልፅልህ የኔንም ደህንነት ጨምሬ እየገለፅኩኝ ነው።

"በድሉ፣ የፃፍክልኝ ደብዳቤ ደርሶኛል። እውነትም ሆነ ውሸት፣ ታሪክም ሆነ ተረት፣ ነፍጠኛም ሆነ ትምክህተኛ፣ ከነሀንስ ጋር ተግባብታችሁ የተሄደሶ ትምህርታችሁን በመጨረሳችሁ እንኳን ደስ አላችሁ። ቁም ነገሩ ከታጎራችሁበት በረሃ የምትወጡበት ቀዳዳ መፈጠሩ እንጂ የታሪክን ነገርማ ተወው፣ ታሪክ ይፍረደው...

"የሙቶ አመቱ ታሪክ ይልቅ ከዚህ አዲስ አበባ ሊቃውንትን እያወያየ ነው። ቢደንቅህ የሰባት ሺህ ዘመን ታሪካችን ወደ ሰባት ሺህ ከፍ ብሏል። ደግሞ የሙቶ አመቱ ታሪክ በፕሮፓጋንዲስቶች የሚነፋ እንዳይመስልህ። በማስረጃ የተደገፈ ነው። የነሉሲ አፅም ሁሉ እያነጋገረ ነው። ወያኔዎች ማጥፊያው አጥሯቸዋል።

"ባለፈው ደብዳቤዬ እንደ ገለፅኩልህ ዛሬም አዲስ አበባ መደበኛ ስራ ሰልፍ ነው። ዛሬስ የፈራሁት ሴቶችም ተሰልፈው 'ኧረ የወንድ ያለህ!' ያሉ እንደሆነ ብዬ ነው። ታዲያ በዚህ ሳምንት ውስጥ ከተካሄዱት ሰልፎች ሁሉ ደመቅ ያለውና የሽግግር መንግስቱም ከፍተኛ ትኩረት የሰጠው የምኒልክ ሀውልት እንዲፈርስ ብሎ የጠየቀውን ሰልፈኛ ነው።

"የዘንጀሮ ጎፈር ባጠለቁ የፈረሰኛ ሰልፈኞች አዲስ አበባ ተጥለቀለቀች። ሰልፉን የጠራውና ያቀናበረው አህዴድ-ኢህአዲግ የተባለው የፖለቲካ ድርጅት ነው ይባላል። ሰልፈኞቹ በፈረሶቻቸው ላይ ሆነው እየፎከሩና እየጨፈሩ የምኒልክን ሀውልት ክፉኛ ገላምጠውት አለፉ። ከመደረማመስ ያራዳው ጊዮርጊስ አዳነው። በአዲስ አበባ ዙሪያ ያሉትን ኦሮሞዎች ሰብስበው ነው መፈክር አሸክመው ያዘሯቸው።

"በማግስቱ ታዲያ ምን ተደረገ መሰለህ፣ የምኒልክ ሀውልት የብር ቀለም እንዲቀባ ተደረገ። ጅንኑ ምኒልክ ዛሬ ተንቆጥቁጦ ባንዲራውን ይዞ ተጀንኗል።

"አንዳንድ ፖለቲከኞች እንደሚሉት ከሆነ ኢህአዲግ በየቦታው የሚጭራቸው የጎሳ ግጭቶች ብልጭ እያሉ ድርግም በማለታቸው አንጀቱ ሳይቆስል አልቀረም ባይ ናቸው። እና የምኒልክ ሀውልት ይፍረስ መባሉ ሌላው ሙከራው ነው። ምክንያቱም ኦሮሞው አፈርሳለሁ ሲል አማራው አላስፈርስም ብሎ ይነሳል። በዚህ ወቅት እምባጓሮ መፈጠሩ ስለማይቀር ደም መፋሰስ ይከተላል። ከዚህ በኋላ ባማራውና በኦሮሞው መካከል የማይጠፋ እሳት ተቀጣጠለ ማለት ነው ይላሉ። ነገር ግን አማራው እንኳንስ አይፍረስ ብሎ ሊነሳ ይቅርና ለሰልፉም ቁም ነገር አልሰጠው። በዚህ ሲከሽፍ ደግሞ በሌላ መጡ፦

"በማግስቱ የብር ቀለም እንዲቀባ የተደረገው ኦሮሞው 'ይፍረስ እያልን እንዴት እንደገና ታስጌጡታላችሁ' ብሎ ረብሻ ያነሳል ተብሎ ተጠብቆ ነበር አሉ። ብቅም ያለ የለ። አየህ የህዝባችንን ጥንካሬ። ይኸ ሁሉ የታላቅነቱና ያስተዋይነቱ ውጤት ነው። ሴረኞች ሴራቸውን ታቅፈው ቀሩ።

"አንዳንድ የሃይማኖት መሪዎች ደግሞ የሚሉት ከፖለቲከኞቹ አስተያየት የተለየ ነው። በዘመነ ደርግ 'አብዮት ልጇን ትበላለች' እየተባለ ኢትዮጵያ ልጆቿን እንደ አራስ ድመት ቆረጣጥማ የበላች ስለሆነ ፍዳዋ ገና ነው ባይ ናቸው። እንዲህ ከሆነ ደግሞ ዛሬም ቢሆን የአብዮት ስም አይነሳ እንጂ ሌሊት ሌሊት የጦፈ አፈና አለ...

"በድሉ፣ የሰሞኑ ሌላው አዲስ ነገር ደግሞ ኢህዲን-ኢህአዲግ የተባለው የፖለቲካ ድርጅት በባህርዳር ላይ ጉባኤ ከፍቶ 'ያማራው ብቸኛ ተጠሪ ድርጅት እኔ ነኝ' ብሎ ብቅ ብሏል። ዛሬ አዲስ አበባ ውስጥ ዋና የመነጋገሪያ አጀንዳ ሆኗል። አብዛኛው ህዝብ 'ሁሉም ነገር እቃቃ ጨዋታ እየሆነ ነው' በማለት ይስቃል። ፌዙ፣ ሽሙጡ ስጉድ ነው።

እኛ የምናውቀው አህያ በጭነት ጀረባው ተገጣጥቦ ወገቡ ሲደቅ፣
እንዲህ የደለበስ ያማረ አህያ አይተንም አናውቅ።

"እንደ ምታስታውሰው በ83 ዓ.ም. በሰኔ 24 ኮንፈረንስ ኢህዲን ተወክሎ ነበር። አማራን ወክሎ ግን አልቀረበም፣ እራሱን እንጅ። እንዲያውም በወቅቱ አማራን የሚወክል ድርጅት ባለመቅረቡ የተነሳ 'ወደ ፊት እራሱን አደራጅቶ ይቀርባል' ተብሎ ነበር የታለፈው። ታዲያ ዛሬ ያቶ ኢህአዲግ ልጅ ኢህዲን ምን አሳሰበውና ነው 'ብቸኛ ተወካይ' ሆኖ የቀረበው? ይህ አድራጎቱ አማራዎችን አስቋቸዋል። 'ጌታ የሌላትን አህያ ሁሉ ይጭናታል' እያሉ የሚቆጩ ደግሞ ጥቂቶች አይደሉም። አንዳንዶቹ ደግሞ ባማራው ላይ እየተወሰደ ያለው እርምጃ ስላሳሳነው ለነፍሴ ብሎ ነው እያሉ ያሽሟጥጣሉ። የውስጥ አዋቂዎች እንደሚሉት ከሆነ ደግሞ ኢህዲን ቀደም ሲል ፋኖ በነበረበት ወቅት ፉከራው 'ዘራፍ አማራ ገዳይ' ስለነበረ ለዚህ ማካካሻ ቢሆነኝ ብሎ ነው ይላሉ። ያማራ አዛውንቶች ደግሞ 'ዶሮን ሲቀጣጠቧት በመጫኛ ጣሏት' በማለት

አስተያየታቸውን በምሳሌ ይደመድማሉ:: የሚገርመው ደግሞ ይኸው ድርጅት ኢህአፓንም እወክላለሁ፤የዙፋኑ ወራሽ እኔ ነኝ ይላል::

ሱሌው ሱሉ ቀጥሮ ሲያስፎክር ሲያቅራራ፣ ሲያስጨፍር ሰምቼ፣
ጀግና አገኘሁ ብዬ ዘልዬ ልገባ እኔም ተሳስቼ::

"በዚህ በባህር ዳሩ ጉባኤ ላይ አዲስ የታሪክ ግኝትም ተከስቷል:: ከዚህ በፊት ስንት የታሪክ ሊቃውንት ተመራምረው ያልደረሱበት፣ እውቁ የጂኦግራፊ ምሁር ፕሮፌሰር መስፍን ወ/ማርያም እንኳን 'አማራ የሚባል ዘረኛ ብሔር የለም:: ወደ ፊት መፍጠር ይቻል እንደሆነ እንጃ....' እያሉ ሲከራከሩ ብቸኛው ያማራ ተጠሪ ድርጅት ግን ሶስት ያማራ ዝርያዎች እንዳሉ በጉባኤው በይፋ አስታወቀ:: እነሱም:-

1ኛ. ጭቁኑ አማራ፣
2ኛ. ትምክህተኛ አማራ፣
3ኛ. ነፍጠኛ አማራ ናቸው:: እንግዲህ ኢህዴን-ኢህአዴግ የሚወክለው ብሄር ጭቁኑን አማራ ነው::

"ትምክህተኛ አማራ የተባለው ደግሞ ፕሮፌሰሩ፣ ዶክተሩ፣ ባለማስተርሱና ትንሽ ነቃ ነቃ ያለውን ሁሉ ያጠቃልላል:: 'የትምክህተኞች ጎራ ይደረመሳል' እየተባለም መፈክር እየተስተጋባበት ነው:: 'ጎራ' የሚባለው የትምክህተኞች መሰብሰቢያ አዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ መሆኑ ነው:: በቅርብ ቀን ወረራ ሳይካሄድበት አይቀርም ተብሎ ተፈርቷል::

"ነፍጠኛ አማራ ደግሞ ከቁጥር ሶስት ክልል ውጭ በሌሎች ክፍላተ ሀገር ተሰባጥሮ የሚኖረው ነው:: ይህ ብሔር 'መሬት ፍለጋ የሄደ ነው...' ተብሎ ቅስቀሳ የሚደረግበት ነው:: ወደፊት ተደራጅቶ እራሱን ከእልቂት ካልተከላከለ በስተቀር የቆንጨራ እራት ከመሆን አይድንም የሚሉ ብዙዎች ናቸው::

አርሲን ምነካው በስሜት ተነዳ፣
እህል ሳይቸግረው ገባ የስጋዳ::
በሀረርጌም በኩል ጩኸቱ በርክቷል፣
ሰው እየታፈሰ እስር ቤት ተከቷል፣
የሌላውን እንጃ አማራስ ተፈቷል::

"ሌላው ያዲስ አበባ አሳዛኝ ገፅታ የቀድሞ ጦር አባላት የጀግናና የቁስለኛ ሜዳያቸውን ዘርግተው ሲለምኑ ጉድ ያሰኘውን ያህል አሁን ደግሞ ዲግሪያቸውን እንጥፈው የሚለምኑ ወጣቶች መታየት ይዘዋል:: ዲሞክራሲ ቢትረፈረፍም ተምሮ ስራ የማግኘት ነገር የማይታሰብ ሆኗል:: በኬሚስትሪም ይመረቅ በባይኦሎጂ ምድብ ስራ 'ቤጌኦሎጂ' ሆኗል:: ዛሬ ሁሉም እየተዘጋጀ ያለው ለስራ ሳይሆን ስልቻውን ሰፍቶ ለልመና ነው:: ይልቅ ትልቅ ስጋት የፈጠረው ወደ ፊት ልመናም በጎሳ ሳይሆን አይቀርም ተብሎ ነው:: እንግዲህ ይህን ሁሉ ስትመጡ ትደርሱበታላችሁ:: ያው እናንተም የጥይት ኮረጃችሁን ይዛችሁ ለቁራሽ ልመና መዘጋጀት ነው...

"ከሁለት አንዷን ምረጥ፣ ሁለት ማፍቀር አደገኛ ነው፤ ብለህ ላልከኝ የኔነሽም 'ወይ እኔን ወይ ዕጌን ምረጥ' ብላኝ ነበር:: እኔ ግን ሁለቱንም አልተው፤ ሁለቱንም በእኩል አፈቅራቸዋለሁ:: አንዷን አፍቅሬ ሌላዋን በግድ ጠልቻለሁ፤ ካንች አልደርስም የምልበት ሀሊና የለኝም:: ከፈለጉ እነሱው አንቅረው ይትፉኝ:: ያኔ ለመቀረጡ እውቅበታለሁ:: በተረፈ ግን የኔነሽንም ሆነ ዕጌን ከአቅፌ ማውጣት አልሻም:: የፈለገ ደግሞ እንደኔ ሲያፈቅራቸው ይችላል:: ለማንኛውም በዚህ ጉዳይ ላይ ስትመጣ እንመካከርበታለን::

"ከዚህ በተረፈ ከጠላይ መጥታችሁ ከቤተሰቦቻችሁ ጋር ለመቀላቀል ያብቃችሁ:: እነ ኮሎኔልንም 'እግዚአብሔር ያስፈታችሁ' በልልኝ:: እንግዲህ በቅርብ ቀን መምጣታችሁ ስለማይቀር ደብዳቤ አልፅፍልህም:: በል ቻው፤ ያንተው መ/አ ጎርፉ እንደሻው፤ ክልል 14፣ አዲስ አበባ::"

43

በንትዘትና በልዩ ልዩ ምክንያት የተጋለጡ መኮንኖች ተለይተው ሲቀሩ ታህሳስ ማለቂያ ላይ ሌሎቹ የጦላይ መኮንኖች አዲስ አበባ ገቡ:: የሞቱት ያሳዝናሉ እንጅ ያሉትስ ከቤተሰቦቻቸው ጋር ተቀላቀሉ:: ጦላይ የቀሩትም ቢሆን ይዘገያሉ እንጂ የሚሆኑት ነገር የለም:: አንድ ቀን ከዘመዶቻቸው ጋር ይቀላቀላሉ:: እንጀት የሚበሉት ካፊር ጋር ተቀላቅለው የቀሩት ናቸው:: እንዲህ ሲያልፍ ቀን መ/አ ሀይለሚካኤል ሀይወቱን አሳለፈ:: ዛሬ የሱ ቤተሰቦች ሀዘንና ረሃብ እንደ እሳት ይጠብሳቸዋል:: ልጆቹ ቂም አርግዘው ቂም ነው የሚወልዱት:: ኢትዮጵያም የልጅ ጠላት አላጣችም፤ ለእድገትም አልታደለችም...

ኢትዮጵያ በየጊዜው በስልጣን ጥመኞች እጅ እየወደቀች ልጆቿ ያላግባብ ሲጨፈጨፉባት ኖረዋል:: ዛሬም እየተጨፈጨፉ ነው:: ማህፀኗ ሁል ጊዜ ቂም ፀንሶ በቀል እንደወለደ ነው:: ያልተባረከች አገር...

ከበድሉ ጫኔ ጋር አንድ ምሽት ተገናኝተን ድራፍት እየጠጣን በጥሩ ሁኔታ አሳለፍን:: ኮሎኔል ዘርጋውና ሻምበል አዱኛ ደቻሳንም አስታወስናቸዋል:: ስለ የኔነሽና ስለ ዕጌ ጉዳይም አንስተን ተጫውተናል::

"የኔነሽን ትተህ ዕጌን ብታፈቅር አይሻልህም?" አለኝ::
"ለምን?" አልኩት::
"የኔነሽ ሃጂ ናት" አለኝ::
"ለመሄድማ ዕጌንስ ምን የሚያግዳት ነገር አለ?"
"እሱስ ልክ ነህ::"
"ይልቅ ኢትዮጵያን ከጎሳ ደዌ ይገላግላት አትልም!" ስለው:-
"ይገላግላት! ይህን የዘር በሽታ ከምድረ ገፅዋ ያጥፋላት!" አለ::
"ልብ ያለው ልብ ይበል:: ልብ የሌለው ግን ቅሌቱን ታቅፎ ይቀራታል እንጂ ኢትዮጵያ የምትሆነው ነገር የለም" ስለው:-

"ልክ ነው፤ እግዚአብሔር ይጠብቃታል!" አለኝ:: ከዚያም "ለጤናችን" ብለን የድራፍት ብርጭቆዎቻችንን አንስተን በማጋጨት ተጎነጨን::

"እንዲያውኮ ጎርፉ! ያለፍንበትን ሂደት መለስ ብዬ ሳስበው ይደንቀኛል፤ እጣብቂኝ የበዛበት፣ ሰው በሰው ላይ ተራምዶ፣ ጓደኛውን አሳልፎ በመስጠት ራሱን ለማስገበት የተፍጨረጨረበት የክፉ ፈተና ጊዜ ነውኮ ያሳለፍነው" አለ በድሉ ተከዝ ብሎ::

"መቼም ከሰነበትን የወደፊቱንም በጊዜው እናየዋለን፤ ተስፋ የማደርገው ግን ከኛ ውድቀት አዲሱ ትውልድ ትምህርት ያገኛል ብዬ ነው" ስለው ቀበል አደረገና:-

"ከኛ ውድቀት ካልተማረማ እንደኛው ወይም በባሰ ሁኔታ ጊዜ ያስተምረዋል::" አለኝና ድራፍታችንን እየጨለጥን በየባእታችን ተጓዝን...

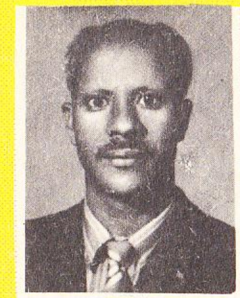

ካሁን ቀደም ያሳተማቸው መጻሕፍት:-
1. ዳር እስከዳር፣
2. ጥቁር ደም፣
3. ጥልፍልፍ::

ደራሲው መ/አ አንዳርጌ መስፍን

«... አገር እናት ነች፤ አገር ሚስት ነች፤ አገር ልጅ ነች፤ አገር ሀብት ነች፤ ሲያገኙ መደሰቻ፣ ሲያጡ መተከዣ፣ ሲሞቱ መቀበሪያ:: ያለአገር ምንም ነገር የለም...»

«... ለመሆኑ የጎሳ መሪዎች ምን ያስቡ ይሆን? ሰው ወይስ ወንበር? አገር ወይስ መንደር? የትኛው ነው መቅደም ያለበት?...»

«... ሆዳም ሰው ከሆዱ ሌላ አገርም፣ ዘመድም የለው... በሆዱ ብቻ እየተገዛ ውርደትን ክብሩ አድርጎ ይኖራል!...»

«... እኔ ባባቴ ጎንደሬ፣ በናቴ ትግሬ ነኝ፤ ባለቤቴ ግማሽ ኦሮሞ፣ ግማሽ ደግሞ አደሬ ናት:: የኛ ልጆች የየትኛው ብሔረሰብ አባል ሊሆኑ ነው?...

«... እንዲያው ይኸ ሠራዊት ሲመለመል ባፈሳ፣ ሲረሽን ባፈሳ፣ በርድ ሲወጣ በመንጋ፣ ሲሸሽ በጅምላ፣ በመጨረሻም እጅ ሲሰጥ እየተሻማ በጠቅላላ ሆነ!...»

ዋጋው 6.50